

**Základní škola Praskolesy,
okres Beroun**

„ŠKOLA MALÉHO STROMU“

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

Praskolesy 26. srpna 2015

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Oficiální název ŠVP ZV

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

1.2 Motivační název ŠVP

„Škola malého stromu“

1.3 Předkladatel

Název školy:	Základní škola Praskolesy, okres Beroun
IČO:	710 00 500
RED IZO:	600 043 011
IZO ZŠ:	002 050 561
Ředitel školy:	Mgr. Jan Musílek
Adresa:	267 54, Praskolesy 104
Telefon:	311 510 674
Fax:	311 510 674
E-mail:	zs.praskolesy@seznam.cz
Web:	www.zspraskolesy.cz

1.4 Zřizovatel

Název:	Obec Praskolesy
Adresa:	267 54, Praskolesy 130
Telefon:	311 510 671
E-mail:	ou.praskolesy@praskolesy.cz
Web:	www.praskolesy.cz

1.5 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu od 1.9.2015

Razítko školy

Podpis ředitele školy:

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Typ školy

Škola patří mezi malé školy. Základní škola je školou málotřídní. Nachází se v obci s 830 obyvateli.

Součásti školy:	Základní škola kapacita 50 žáků	1 třída pro 1. – 5. ročník
	Školní družina kapacita 25 žáků	1 oddělení

2.2 Vybavení školy

Prostorové

Školní budova leží ve středu obce. Pod jednou střechou se nacházejí všechny součásti školy. Budova i vnitřní prostory jsou pěkné a upravené, vhodné pro obě součásti. Základní škola má k dispozici tři třídy, družinu a hernu, ředitelnu.

Materiální

V **kabinetu základní školy** jsou pomůcky pro výuku všech předmětů, které jsou postupně obměňovány a modernizovány.

Fond učebnic tvoří řady učebnic (nakladatelství Alter, Nová škola) pro výuku hlavních předmětů v 1. – 5. ročníku, ostatní učebnice jsou využívány jako doplňkové, pro přípravu učitelů a rozšíření nabídky činností a témat ve výuce. Obsahově učebnice neodpovídají zcela výstupům ŠVP ZV, bude nutné hledat jiné cesty.

Učitelé i vychovatelé mají k dispozici řadu nových titulů odborné **literatury**. Pravidelně odebíráme pedagogické **časopisy** Učitelské noviny.

Žákovská knihovna, tvořená beletrií i encyklopediemi, je volně přístupná dětem přímo ve třídách.

Technické

Základní škola je zatím vybavena 5 počítači pro žáky. Vedení školy je však v jednání se sponzory a předpokládá, že během školního roku 2015/2016 bude k dispozici jeden notebook. Všechny počítače jsou vzájemně síťově propojeny a jsou i připojeny na Internet o rychlosti až 20 Mb/s.

Při výuce českého jazyka, matematiky a prvouky je využíván kvalitní **výukový software zejména od firmy Terasoft i jiných firem**.

Vhodné umístění počítačů a časté využívání při výuce zajišťuje rozvoj počítačové gramotnosti pro **všechny** žáky 1. stupně. Využití počítačových technologií má na naší škole velmi dobrou úroveň.

K dispozici ZŠ jsou běžné **technické pomůcky**: počítače s tiskárnami, magnetofon s CD, kopírovací a skartovací přístroj.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen ředitelem školy, pedagogickými pracovníky základní školy, vychovatelkou školní družiny. Úvazky a počty pedagogických pracovníků jsou závislé na počtu žáků ve škole.

Téměř všichni pedagogičtí pracovníci mají odbornou kvalifikaci potřebnou pro výkon jejich povolání, krátké úvazky byly doplněny pracovníci bez odborné kvalifikace, pouze se středoškolským vzděláním. Důvodem je nemožnost sehnat na tak malý úvazek pedagoga s potřebnou kvalifikací

Pravidelně a často se zúčastňujeme dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle stanovených priorit v ročním plánu školy.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Jsme připraveni se do dlouhodobých projektů a mezinárodní spolupráce zapojit. Vedení školy má dostatečné zkušenosti, aby byla tato náročná práce zvládnuta.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Ve škole pracuje Školská rada, složená ze zástupců zřizovatele, zákonných zástupců a pedagogů školy. Pro rodiče se konají pravidelné schůzky a konzultace, kulturní a společenská setkání. Škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Hořovicích.

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP „ŠKOLA MALÉHO STROMU“

3.1 Profil žáka aneb co by měl zvládnout žák pátého ročníku

Základní znalosti:

Čtení s důrazem na porozumění, psaní, počítání, používání počítače na uživatelské úrovni a práce s informacemi, orientace v čase a prostoru, zvládnutí učiva dle svých možností...

Osobní bezpečí:

Nechodit s cizími lidmi, nebrat si od nich nic, vědět, jak si poradit v nebezpečné situaci, pamatovat si důležitá telefonní čísla, být pozorný k tomu, co se děje kolem...

Praktické dovednosti:

Cestování autobusem, vlakem, telefonování, orientace v mapě...

Důležité návyky:

Učební (vedení sešitu, diáře, orientace v textu), hygienické, pracovní (pořádnost, nezapomínat...)

A něco navíc:

Umět sám něco vytvořit, napsat srozumitelný text, přečíst knihu...

Sociální dovednosti:

mít sebedůvěru, prosadit se, vhodně komunikovat s okolím, omluvit se, nelhat, pozdravit, pomáhat si s kamarády, respektovat domluvená pravidla...

KOMPETENCE K UČENÍ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co chce nabídnout naše škola?
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>týdenní plány, účast žáka na plánování výuky,</i> ✚ <i>náročnosti úkolů, způsobu řešení a zpracování,</i> ✚ <i>zajímavé úkoly (např. děti zpracovávají libovolně zadané téma)</i> ✚ <i>různé způsoby učení (pamětné, logické, činnostní)</i> ✚ <i>různé organizační metody práce (frontální, ve dvojicích, skupinová, individuální, projekty)</i> ✚ <i>tvoření otázek a hledání odpovědí</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>volný přístup k informačním zdrojům (Internet, knihovna, encyklopedie)</i> ✚ <i>učíme žáka pracovat s počítačem</i> ✚ <i>návštěvy knihoven, informačních center</i> ✚ <i>praktické aktivity: formuláře, dotazníky, nakupování, příprava výletu, jízdní řády, vědomostní soutěže, kartotéky, katalogy, práce s rejstříkem, tvoříme úkoly pro spolužáky</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>tematické projekty, propojování předmětů, integrovaná tematická výuka napříč všemi předměty</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>praktické aktivity: pokusy, experimenty, výzkumy, ankety, pozorování, záznam a zpracování výsledků, formulace závěrů</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>zakládání prací, žákovské portfolio</i> ✚ <i>individuální plány, hodnocení žáka a jeho průběžných výsledků, vlastní záznamy žáka, formulace sebehodnocení</i> ✚ <i>počítačové testování s možností opakování a oprav, práce s chybou</i>

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co chce nabídnout naše škola?
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ spoluúčast na řešení problémů (diskuse) ✚ rozhovory o problémových situacích mimo školu (informace z masmédií, zkušenosti žáků) ✚ řešení problémů v problémových úlohách ze života (využití formy dramatické výchovy), např. patologické jevy, organizace školního výletu
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechává se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ práce s informacemi získanými z různých zdrojů informací (ústní, tištěné mediální a počítačové) ✚ přiměřeně věku se učíme pracovat s Internetem ✚ sloh: dokončování příběhů ✚ práce s chybou ✚ praktické pokusy
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ zařazujeme do vyučování netradiční úlohy zařazování problémů do projektů ✚ skupinová práce – porovnávání řešení mezi skupinami, porovnávání způsobů řešení, zdůvodňování postupů
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ tvorba školního časopisu ✚ výuka žák – žák: děti se učí navzájem
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ sebehodnocení, učíme děti všimát si pozitiv i negativ daného rozhodnutí ✚ prezentace závěry a vizuální zpracování, prezentace práce před skupinou

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co chce nabídnout naše škola?
<ul style="list-style-type: none"> ✚ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>slohový výcvik v rámci českého jazyka (např. dějová posloupnost, vyhledávání podstaty sdělení), besedy nad knihami</i> ✚ <i>pravidelné mluvené projevy žáka, diskusní kruhy -možnost vyjádření názoru žáka, prezentace práce před skupinou</i> ✚ <i>řečový vzor učitele</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>společné stanovení a dodržování pravidel účelné komunikace učíme se naslouchat, hovořit k problému, učíme se vysvětlit PROČ obhajujeme daný názor, učíme se doložit konkrétními podklady učíme žáky obhajovat svůj názor vhodnou formou v dané situaci</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>předkládáme dětem různé zdroje a druhy textů, zvukových záznamů, obrazových materiálů pantomima jako prostředek pochopení lidských gest</i> ✚ <i>vyuka čtení s prvky kritického myšlení, čtení s porozuměním, vyhledávání odpovědí v textu</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>učíme se nahrávat zvuk (diktafon), obraz (kamera, fotoaparát) telefonovat (mobilní telefony a jeho možnosti), zkoušíme tvořit vlastní internetové stránky</i> ✚ <i>základy ovládnání multimediální techniky (televize, video, kopírka...)</i> ✚ <i>základy obsluhy PC a jednotlivých prvků sestav (tiskárny, scanner)</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>uvádění veřejných aktivit, účast a jednání s partnery školy, návštěvami ve škole</i> ✚ <i>spolupráce napříč ročníky (děti se učí komunikovat s různými věkovými skupinami)</i> ✚ <i>připravujeme akce pro mateřskou školu</i> ✚ <i>navazujeme kontakty s jinými školami (doma i v zahraničí)</i> ✚ <i>bezpečné prostředí</i>

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Co má žák umět na konci základního vzdělávání?	Co chce nabídnout naše škola?
<ul style="list-style-type: none"> ✚ respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>poznáváme hodnoty druhých lidí (multikulturní výchova), práva dětí</i> ✚ <i>dramatické a sociální hry, sociálně osobnostní výchova</i> ✚ <i>pohádky (dobro x zlo)</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>tvorba pravidel, řádů (ve školním řádu odkaz na pravidla žákovská)</i> ✚ <i>zdroj: Slabikář dětských práv</i> ✚ <i>volby zástupců, spoluúčast při rozvoji školy, kontrola dodržování pravidel</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>začlenění výuky zdravotní výchovy</i> ✚ <i>krizové situace – nácvik řešení pomocí dramatické výchovy (modelové situace)</i> ✚ <i>komunitní kruhy (volba témat), ranní komunitní kruhy</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>poznávání tradic prostřednictvím návštěv muzeí, divadel, kulturních akcí, výstav)</i> ✚ <i>účast na kulturních akcích školy, veřejná vystoupení</i> ✚ <i>reprezentace školy (soutěže, sport)</i> ✚ <i>propojení s životem v obci</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>Ev, ekologické aktivity (např. třídění odpadů, sběr papíru, úklid obce – Den Země, výpravy do přírody, péče o životní prostředí kolem sebe) spolupráce s ekologickými centry (např. Aves, Čabárna, Ekocentrum Černuc)</i>

Používáme Bloomovu taxonomii kognitivní domény pro rozvíjení různých myšlenkových operací

Bloomova taxonomie cílů kognitivní domény obsahuje šest kategorií intelektuálních cílů, které jsou považovány za určité hladiny a postupují od nejjednodušší (znalost) k nejsložitější (hodnotící posouzení).

Je samozřejmé, že zvládnutí úloh na vyšších úrovních předpokládá zvládnutí úloh na úrovních nižších.

- 1. Znalost Bloomovy taxonomie a schopnost ji použít pomáhá učitelům cíleně rozvíjet u žáků **myšlení na všech úrovních.****
- 2. Pro plánování školního vzdělávacího programu postaveného na kompetencích i pro **plánování vyučovací hodiny** v rámci ŠVP je ovládnutí „Bloomův“ nezbytné – myšlenkové operace jsou totiž přirozenou součástí klíčových kompetencí.**
- 3. Nejen učitel dává **správně pojmenovaný výstup v ŠVP s využitím správného slovesa či vhodného výrazu rychlou odpověď na to, co žák umí, když umí.** S pomocí této znalosti lze stanovit cíle a kritéria učení.**

Jednotlivé hladiny kognitivní domény, jejich popis a odpovídající akční slovesa procesu myšlení, která jsou v souvislosti s touto hladinou často používána, jsou uvedena v tabulce.

V tabulce se orientujte tak, že 6. hladina je nejkompexnější, tedy i nejvyšší hladinou:

Hladina	Popis	Vhodné výrazy popisující činnost	Produkt
6. Hodnocení	Žáci stanovují na základě dříve naučených norem a kritérií stanovit hodnotu nebo cenu složitěho produktu	obhájit nebo vyvrátit, rozvíjet a kritizovat, posoudit, zaujmout nebo podpořit stanovisko, ospravedlnit, diskutovat, rozhodnout, zvážit, dát do souvislosti, pochválit, doporučit, řadit, odhadnout, zhodnotit, vybrat, předpovědět, zvolit, měřit, ocenit, shrnout	závěr, přehled, posudek, standard, hodnocení, doporučení, porovnání, jednání u soudu, sebehodnocení, řízená skupinová diskuse
5. Syntéza	Žáci vytvářejí z několika jednodušších komponentů původní a složitý výrobek	tvořit, stavět, sestavit, smontovat, složit, vytvořit originál, vytvořit hypotézu, komponovat, psát, řešit, předvést, stanovit, předpovědět, naplánovat, rozvinout, vynalézt, navrhnout, zorganizovat, připravit, formulovat, uspořádat, zatřídit, zkombinovat	článek, vynález, hlášení, formulace, otázka, hra, píseň stroj, nástroj, alternativní činnost, alternativní postup, experiment, divadelní hra, kniha, soubor pravidel, soubor norem
4. Analýza	Žáci rozčlení složitou věc na její komponenty a dokáží vysvětlit, proč je daná složitá sestava vztahů uspořádána daným způsobem nebo jaké příčiny k takovému uspořádání vedly	porovnat, analyzovat, rozdělit, vysvětlit proč, ukázat jak, nakreslit schéma a grafy, načrtnout, roztrždit, najít rozdíl, prozkoumat, vybrat, experimentovat, ptát se, inventarizovat, rozeznat, odlišit, řešit, diskutovat, kritizovat,	dotazník, diskuse, kampaň, odhalení chyby, hlášení, zpráva, přehled, ověření závěrů, definice slova, graf
3. Aplikace	Žáci použijí dříve naučenou látku, například pojmy, pravidla nebo generalizace při zpracování nové látky	zařadit, aplikovat, nalézt, vybrat, vypočítat, použít, připravit, vytvořit, zobecnit, uspořádat, vyřešit, předvést, nakreslit, provádět, dramatizovat, cvičit, ukázat, naplánovat, ptát se, překládat, komunikovat, posunout, zobrazit	mapa, projekt, předpověď, graf, ilustrace; Dokument, který vychází z: přehledu, řešení, seznamu, projektu, dramatizace, kresby, uměleckého díla
2. Porozumění	Žáci vyjádří vlastními slovy dříve naučenou látku	definovat, diskutovat, podat zprávu, vyjádřit vlastními slovy, popsat, shrnout, podpořit názor, uvést příklady, přiřadit, přeformulovat, vysvětlit, zdůvodnit, umístit, rozpoznat, poznat,	model, řeč – projev, nahrávka na kazetě, vzájemné vztahy, dramatizace, kreslený komiks, scénka, graf, fotografie, prohlášení, porovnání, analogie, přehled, diagram, shrnutí, prohlášení závěry, příběh, porovnání teze
1. Znalost	Žáci si vybaví, reprodukují nebo rozeznají dříve naučené informace	reprodukovat, říci, připomenout, referovat, vyprávět, vybavit si, udělat seznam, zaznamenat, identifikovat, nazvat, označit, vybrat, seřadit, popsat, naučit se zpaměti, recitovat, definovat, pojmenovat, vyjmenovat	události, nahrávky, noviny, časopisy, TV show, rádio, texty, filmy, video, divadelní hry, ukázky z filmů

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním. Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná **spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školského poradenského zařízení**.

V rámci školy jde pak především o spolupráci třídního učitele, ostatních vyučujících žáka a vedení školy. Tito jmenovaní spolu s pracovníky školských poradenských zařízení budou spolupracovat při řešení problémů týkajících se vzdělávání těchto dětí. Velký význam pro úspěšné vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou žáka. Za nutné také považujeme stálé zkvalitňování odbornosti pedagogických pracovníků.

Zásady komunikace učitele s rodičem:

- ✚ vytvoření klidné atmosféry (pochvala dítěte, optimismus),
- ✚ dopřání dostatku času pro rozhovor s rodiči (vhodnost využití konzultačních hodin),
- ✚ popsání (nehodnocení) situací, chování a příhod se žákem (nedávat dítěti „nálepky“),
- ✚ uvádění zdrojů svých informací (totéž umožnit rodičům),
- ✚ ujasnění si pojmů spolu s rodiči (nastolení „pravidel hry“),
- ✚ uvádění konkrétních příkladů a objasňování svých stanovisek (rozebrat s rodiči možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvažil, než se rozhodl takto reagovat),
- ✚ snaha citlivě rodičům poradit a nabídnout jim pomoc.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Vycházíme ze zákona č. 561/2004, vyhlášky č. 73/2005 a z RVP ZV, kapitoly č. 8, kde jsou popsány možnosti a podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy (architektonické řešení, možnost asistenta pedagoga, počet žáků ve třídě, zkušenosti a vzdělání učitelského sboru, zabezpečení materiálně technickým vybavením školy, spolupráce se školským poradenským zařízením, spolupráce s rodiči apod.) i místním specifickým (dopravní obslužnost, dostupnost zdravotně sociální péče, vzdálenost jiné školy od bydliště dítěte a tak dále).

Za nezbytnou spolupráci s odborným pracovištěm považujeme:

- ✚ seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka (možnost přednášek a konzultací vztahujícím se k postižení žáka),
- ✚ dohoda s rodiči a odborným pracovištěm na možnostech úzké spolupráce,
- ✚ pomoc při vypracování individuálního vzdělávacího plánu,
- ✚ vysvětlení a ojasnění způsobu hodnocení žáka (slovní hodnocení, možnosti úlev),
- ✚ zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek,
- ✚ zajištění odborné literatury.

Zásady práce pro žáky se zdravotním postižením:

- ✚ respektování zvláštností a možností žáka,
- ✚ včasné poskytnutí speciální pomoci (čím dříve, tím lepší výsledek práce),
- ✚ dodržení jednotlivých vývojových etap (důležité je „nepřeskakovat“),
- ✚ utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- ✚ zajištění kompenzačních a didaktických pomůcek,
- ✚ užívání speciálních metody a forem při práci,
- ✚ dodržení zásady všestrannosti (dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné),
- ✚ dodržení zásady soustavnosti (snaha zapojit žáka do všech vzdělávacích aktivit).

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Vycházíme ze zákona č. 561/ 2004 a z vyhlášky č. 73/2005. Při diagnóze specifické poruchy učení postupujeme následovně:

- ✚ seznámíme všechny pedagogy s poruchou žáka a s jejími specifiky,
- ✚ dohodneme se s rodiči na možnostech úzké spolupráce, stanovíme termíny pravidelných schůzek (zpravidla jednou měsíčně), v případě potřeby budou schůzky častější,
- ✚ vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev,
- ✚ vypracujeme individuální vzdělávací plán,
- ✚ seznámíme spolužáky s rozdílným způsobem hodnocení,
- ✚ zajistíme žákovi potřebné pomůcky,
- ✚ umožníme docházení žáka do reedukačních hodin Zábavného čtení (nepovinný předmět).

Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:

- ✚ kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků, časté opakování učiva,
- ✚ využívání reedukačních postupů podle druhu a stupně poruchy,
- ✚ podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- ✚ dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa,
- ✚ možnost změn v uspořádání třídy pro skupinové vyučování a výchovné činnosti,
- ✚ širší možnosti sportovního vyžití k uvolnění psychického a fyzického napětí,
- ✚ odstranění rušivých vlivů při práci,
- ✚ navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- ✚ vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- ✚ zařazování relaxačního cvičení.

Při práci s dětmi se specifickými poruchami učení je velmi důležité získat pro spolupráci jejich rodiče, bez kterých nelze dosáhnout úspěchu. Je třeba získat si jejich důvěru, poskytovat jim jasné a srozumitelné informace, podporovat a povzbuzovat je při nápravě specifické poruchy učení jejich dítěte.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného. Hlavní problémem bývá zpravidla i nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka. Pozornost je třeba při práci s těmito dětmi věnovat nejen osvojení českého jazyka, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi, ale ve shodě se školským zákonem umožnit těmto dětem budování jejich vlastní identity, která bude vycházet z jejich původního prostředí.

Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:

- ✚ v případě potřeby vypracování individuálních vzdělávacích plánů,
- ✚ zajištění skupinové nebo individuální péče,
- ✚ zajištění specifických učebnic a pomůcek,
- ✚ volba odpovídajících metod a forem práce,
- ✚ případná pomoc asistenta pedagoga,
- ✚ nastolení pravidelné spolupráce s rodinou a odborným pracovištěm,
- ✚ vytvoření příznivého klimatu pro tyto žáky ve školním prostředí.

3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje Individuální vzdělávací plán (IVP) se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Nadaní žáci mají možnost pracovat ve vybraných blocích výuky s vyšším ročníkem.

Velkou snahou školy je vychovávat tyto žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Všechny žáky vedeme k tomu, aby byli tolerantní k odlišnostem a chovali se přátelsky nejen k handicapovaným spolužákům, ale i k těm, kteří v něčem vynikají.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale **integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů** a realizujeme jejich obsah **formou projektů**, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Formy začlenění průřezových témat

1. **Škola je připravena dle potřeby realizovat tzv. roční témata /RT/** (Cestujeme po Evropě, Z pohádky do pohádky, Cestování v čase, V duchu českých tradic...apod.), která umožní realizaci průřezových témat napříč školním rokem i vyučovacími předměty. Roční téma spojuje motivačně většinu aktivit konajících se ve škole při výuce i při mimoškolních aktivitách. Téma ovlivňuje výběr výletů, exkursí a škol v přírodě i výzdobu školy. Během roku realizujeme několik dílčích projektů vztahujících se k tématu.
2. **Integrace do ostatních předmětů /I-**/**
3. **Krátkodobé projekty /KP/**

Průřezové téma	Kód	Tématický okruh	1.r./ 1.rok cyklu	2.r./ 2.rok cyklu	3.r./ 3.rok cyklu	4.r./ 4.rok cyklu	5.r./ 5.rok cyklu
Osobnostní a sociální výchova	OS 1	Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozorování a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)	I – M, ČJ, Člověk a jeho svět				
	OS 2	Sebepoznání a sebepojetí (<i>já</i> jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika, můj vztah k sobě samému...)					RT
	OS 3	Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení)					RT
	OS 4	Psychohygienu (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládnutí stresových situací – uvolnění, relaxace, efektivní komunikace)					RT
	OS 5	Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápad do reality)					RT
	OS 6	Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí)					RT
	OS 7	Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, lidská práva)					RT
	OS 8	Komunikace (řeč těla, zvuků a slov, předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, lidských skutků, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích)	I – ČJ	I – ČJ	I – ČJ	I – ČJ	I – ČJ RT
	OS 9	Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci, pro etické zvládnutí soutěže, konkurence)					RT
	OS 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů)					RT
	OS 11	Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, pomáhající a prosociální člověk)					RT
Výchova demokratického	VO 12	Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratické vztahy	I – Člověk a jeho svět, každoroční tvorba pravidel třídy				

občana		ve škole, význam aktivního zapojování do žákovské samosprávy)					
	VO 13	Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana, úloha občana v demokratické společnosti, principy soužití s minoritami)				I – Člověk a jeho svět	
	VO 14	Formy participace občanů v politickém životě (obec jako základní jednotka samosprávy státu, společenské organizace a hnutí)				I – Člověk a jeho svět	
	VO 15	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (principy demokracie, význam Ústavy jako základního zákona země, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě)				I – Člověk a jeho svět	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	GV 16	Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, místa, události, artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)			RT, I - ČaSv	I - ČaSv	
	GV 17	Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání, státní a evropské symboly, Den Evropy, život Evropanů a styl života v Evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů)			RT, I - ČaSv	I - ČaSv	
	GV 18	Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí amládeže)			RT		
Multikulturní výchova	KV 19	Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik, základní problémy socio-kulturních rozdílů v ČR)				RT	
	KV 20	Lidské vztahy (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, vztahy mezi kulturami, předsudky a vžitě stereotypy, uplatňování principu slušného chování)				RT	
	KV 21	Etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, postavení národnostních menšin, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa, projevy rasové nesnášenlivosti)				RT	
	KV 22	Multikulturalita (multikulturalita současného světa jako prostředek vzájemného obohacování, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnos-			I - AJ	RT I - AJ	I - AJ

		tem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání)					
	KV 23	Princip sociálního smíru a solidarity (odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, nekonfliktní život v multikulturní společnosti, otázka lidských práv, základní dokumenty)				RT	
Environmentální výchova	EV 24	Ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina)	RT		I – Člověk a jeho svět		
	EV 25	Základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, ekosystémy, energie, přírodní zdroje)	RT		I – Člověk a jeho svět		
	EV 26	Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a ŽP, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a ŽP, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti)	RT		I – Člověk a jeho svět		
	EV 27	Vztah člověka k prostředí (naše obec, životní styl, aktuální ekologický problém, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi)	RT		I – Člověk a jeho svět		
Mediální výchova	MV 28	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hledání rozdílů mezi různými sděleními, chápání podstaty mediálního sdělení)		RT	I - ČJ	I - ČJ	I - ČJ
	MV 29	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou, identifikace společensky významných hodnot v textu, zjednodušení sdělení, opakované užívání prostředků)		RT			
	MV 30	Stavba mediálních sdělení (příklady pravidelnosti v uspořádání sdělení ve zpravodajství, principy sestavování zpravodajství, pozitivní principy, sezábavňující principy, příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení)		RT			
	MV 31	Vnímání autora mediálních sdělení (postoje a názory autora ve sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci, výběr a kombinace slov, obrazů, zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu)		RT			
	MV 32	Fungování a vliv médií ve společnosti (organizace a postavení médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, společnost, kulturu, politický život, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, volbu konverzačních témat,		RT			

		na postoje a chování)					
	MV 33	Tvorba mediálního sdělení (pro školní časopis, uplatnění a výběr jazykových prostředků, technologické možnosti a jejich omezení)		RT			
	MV 34	Práce v realizačním týmu (redakce školního časopisu, televize či internetového média, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu, pravidelnost ,mediální produkce)		RT			

Návrhy názvů ročních témat (RT)

1. rok cyklu RT	Enviromentální výchova	„Stezka kolem mé hlavy“ „Kam chodí Slunce spát“ „Vodní stezka“ „Mezi námi zvířaty“ „Letíme na měsíc“
2. rok cyklu RT	Mediální výchova	„Jak se vaří časopis?“ „Staň se reportérem“ „Z pohádky do pohádky“
3. rok cyklu RT	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	„Když se kácí lesy“ „Cesta kolem světa“ „Modrá je Evropa“ „Žijeme v Evropské unii“
4. rok cyklu RT	Multikulturní výchova	„Děti světa“ „Indiánský rok“
5. rok cyklu RT	Osobnostní a sociální výchova	„Výlet do mé hlavy“ „Poznej své já“ „Motýl“
	Výchova demokratického občana	„Putování za předky“ „Za humny je drak“ „Škola podle kalendáře“ „Cestování v čase“

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	I. stupeň					Celková časová dotace	Disponibilní časová dotace
		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.		
<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>	Český jazyk	9	8	7	7	7	38	38
	Anglický jazyk	X	2	3	4	4	13	9
<i>Matematika a její aplikace</i>	Matematika	4	5	5	5	5	24	22
<i>Informační a komunikační technologie</i>	Informatika	X	X	X	1	1	2	1
<i>Člověk a jeho svět</i>	Prvouka							
	Vlastivěda	2	2	3	3	3	13	12
	Přírodověda							
<i>Umění a kultura</i>	Výtvarná výchova	1	1	2	2	2	8	12
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
<i>Člověk a zdraví</i>	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
<i>Člověk a svět práce</i>	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
Celková povinná časová dotace		Disponibilní časová dotace					109	
minimální počet hodin v ročníku		18	18	22	22	22	102	118
maximální počet hodin v ročníku		22	22	26	26	26	122	
Naše dotace hodin v ročníku		20	22	24	26	26	118	

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Tabulka počtu hodin učebního plánu podle oblastí a předmětů vycházejících z RVP ZV uvádí počet hodin ve vazbě na jednotlivé oblasti RVP. **Ve Školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání dochází k následujícím úpravám jednotlivých vyučovacích předmětů:**

- Výuka Anglického jazyka probíhá od 2. ročníku.
- Výuka Informatiky začíná ve 4. ročníku.
- Výtvarná výchova je v 3. ročníku rozšířena na stejný počet hodin jako ve 4. a 5. ročníku z organizačních důvodů. Dotace by měla umožnit práci na společných tématech, dostatek času, možnost dokončení práce apod.
- Předmět Člověk a jeho svět integruje současný předmět Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

5 Učební osnovy předmětu ČESKÝ JAZYK

5.1 Charakteristika předmětu

Český jazyk má mezi předměty významné postavení. Dovednosti získané v tomto předmětu jsou základem kvalitního jazykového vzdělání, ale i pilířem úspěšného osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny v mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žák získává předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci, tj. **schopnost dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informaci. V prvním ročníku se učí genetickou metodou.**

Obsahové vymezení

Předmět Český jazyk má komplexní charakter. **Všechny složky se vzájemně prolínají**, ve výuce se neodděluje sloh, čtení a literaturu, mluvnici a psaní. Složky jsou převzaty shodně s RVP pro ZV:

- komunikační a slohová výchova (zahrnuje i výuku psaní)
- jazyková výchova
- literární výchova

Závazné výstupy RVP pro ZV, které jsou členěné na 1. a 2. období, jsou v ŠVP ZV pro 1. – 5. ročník shrnuty v jeden celek. Umožňují tak časovou variabilitu dle schopností žáka.

Učivo je prostředkem k dosažení očekávaných výstupů. **Učivo, které je uvedeno v předmětu Český jazyk je pro učitele závazné, stejně jako výstupy.** Roztřídění učiva do jednotlivých ročníků je orientační, učitel volí učivo s ohledem na složení žáků tak, aby na konci 5. ročníku byl každý žák naplňoval v nejvyšší možné míře očekávané výstupy. V praxi to znamená, že je možné zařadit některé učivo v odůvodněných případech dříve či později.

Organizace

Výuka probíhá zejména v kmenové třídě. Mimo učebnu jsou realizovány akce vyžadující jiné prostředí: návštěva divadla, kina, knihovny, informační centra, exkurze (např. pošta), veřejná vystoupení.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazujeme krátkodobé i dlouhodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Při výuce klademe důraz na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se. Směřujeme k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním, rozuměli informacím a pracovali s nimi, vnímali literární umělecká díla a získávali vztah k umění a používali jazyk v podobě mluvené i psané.

Volba metod výuky odpovídá požadavkům na podporu samostatnosti a spolupráce dětí, aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů. Část výuky je věnována práci s dostupným výukovým software vhodným pro český jazyk.

Výuka čtení a psaní v 1. ročníku probíhá genetickou metodou. Ve 2.ročníku se upevňuje zejména dovednost čtení a psaní. Žáci se učí pracovat s texty. Ve 3.-5. ročníku je vhodné volit jako základ hodiny práci s textem, ze kterého se vychází v dalších logicky navazujících činnostech. Vhodné je zařazování podobného učiva a aktivit napříč ročníky, odlišnost se projevuje ve stoupající náročnosti učiva.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ pracuje s různými informačními zdroji a literárními texty ✚ chápe znalost jazyka a četby jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umožňuje žákovi přístup k různým informačním zdrojům, literárním pramenům a textům (čítanky, beletrie, dětská odborná literatura, noviny a časopisy, internet, elektronické zdroje) ✚ vede žáka k používání školního diáře a informační knížky, poskytuje dostatek času na pravidelnost zápisů a kontrolu
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ při práci s textem se jej učí posuzovat z různých úhlů pohledu ✚ řeší problémy vyplývající z charakteru informačního zdroje (úkolů, projekty) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ předkládá žákům přiměřeně náročné texty dle čtenářské vyspělosti ✚ seznamuje žáky s různými metodami práce s textem, které vedou k porozumění a ke kritickému myšlení
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ má dostatečný prostor pro písemné i ústní vyjadřování ✚ používá komunikační pravidla ✚ prezentuje svou práci ve školním kolektivu i na veřejnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ poskytuje žákům dostatečný prostor k rozvoji písemného i ústního projevu, zařazuje do výuky mluvní cvičení ✚ umožňuje žákům prezentovat nejen ve školním kolektivu, ale i na veřejnosti (vystoupení, média)
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ sdílí své čtenářské zážitky z vlastní četby ✚ naslouchá ✚ posuzuje jazykové projevy druhých 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ hovoří spisovným jazykem, používá jazykové prostředky odpovídající jeho roli řečového vzoru žáků ✚ povzbuzuje žáky k získávání sebedůvěry pro vystoupení na veřejnosti
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozlišuje národní a cizí literaturu i jazyk ✚ odlišuje současný a historický jazyk a literaturu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ vhodnými texty rozvíjí emocionální i estetické vnímání ✚ podporuje národní uvědomění žáka ✚ přiměřeně k žakovým schopnostem předkládá a vybírá vhodné texty a autory z minulosti
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umí využívat techniku (magnetofon, CR přehrávač, video, televize, diktafon...) ✚ prakticky realizuje získané vědomosti (např. tvorba pozvánek, pohlednice, obálky, školní časopis...), ✚ ověřuje si možnost realizace činnosti dle popisu pracovního postupu, který vytvořil 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umožňuje žákům ovládnutí techniky ✚ poskytuje prostor pro rozvoj praktických dovedností využitím propojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi

5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

Složka předmětu: Komunikační a slohová výchova

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Plynule čte s porozuměním přiměřeně náročné texty (potichu i nahlas).				
<i>Učivo</i>	Výuka čtení	Rozvoj plynulého čtení jednoduchých vět: ✚ opakované čtení obtížných a delších slov nebo slovních spojení před čtením textu, ✚ párové čtení ve dvojicích (žák – učitel, rodič)			
	Čtení s porozuměním – období slovních útvarů: ✚ čte správně a s porozuměním slova stále složitější stavby a obsahu.	Čtení s porozuměním – období plynulého čtení vět: ✚ plynule čte celá slova, ✚ čte s porozuměním jednoduché věty, ✚ vyhledávací čtení: vyhledává v textu slova, věty.	Čtení s porozuměním – období čtení celků s porozuměním: ✚ čte s porozuměním jednoduché texty, ✚ doplňuje chybějící slova v textu, hledá slova nadbytečná.	Čtení s porozuměním – období čtení krátkých textů: ✚ uspořádá zpřeházené věty, odstavce, verše nebo sloky, ✚ podle textu se orientuje v situačním nákresu, plánku.	Čtení s porozuměním: ✚ zachytí obsah čteného textu graficky (myšlenkové mapy, řetězce slov), výtvarně nebo dramatizací.
	✚ Nakreslí ilustraci k textu.	✚ Spojí text s ilustrací (volba z více možností).	✚ Spojí část textu (odstavec, sloku) s ilustrací.		
	Průprava na tiché čtení – čtení bez pohybu rtů: ✚ čte potichu slova.	Nácvik tichého čtení: ✚ potichu čte a provede stručné pokyny, ✚ čte pokyny, které jej samostatně zaměstnají.	Rozvoj tichého čtení: ✚ kombinace tichého a hlasitého čtení textu s průběžnou kontrolou porozumění.		
	Výrazné čtení: ✚ správně dýchá při čtení.	Výrazné čtení: ✚ spojuje předložky a spojky s sledujícím slovem, s druhým členem, ✚ správně intonuje konce vět.	Výrazné čtení: ✚ hlasitě předčítá ostatním, ✚ společně hlasitě čte po přípravě,		

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.				
Učivo	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům (součást každodenní výuky).				
	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Rozumí jednoduchým pokynům. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Hraje hry a cvičení k porozumění písemným pokynům (viz. nácvik tichého čtení). 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Čte zadání úkolu až do konce. Využívá opakované čtení při neporozumění. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vyhledává klíčová slova v textu. Učí se tvořit myšlenkovou mapu z klíčových slov. Přečte, vyhledá a zaznamenává podstatné informace z textu. ✚ Pracuje podle návodů (propojení s geometrií), snaží se porozumět informacím v číselných přehledech, tabulkách... 	
			<ul style="list-style-type: none"> ✚ Práce s větou – vynechává méně důležitá slova – zkracování. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Práce s textem - vynechává méně významná sdělení s cílem najít podstatu textu. ✚ Obsah sdělení se pokusí shrnout do několika vět, do jedné věty nebo v daném časovém limitu. 	
Výstupy	Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.				
Učivo	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Oslovuje spolužáky jménem. ✚ Během rozhovoru se dívá druhému do očí. ✚ Dělí se o slovo. ✚ Snaží se mluvit klidně. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mluví srozumitelně. ✚ Naslouchá, nechá druhého domluvit. ✚ Mluví jeden po druhém. ✚ Aktivně se účastní rozhovoru. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Umí klást otázky. ✚ Reaguje na to, co druhý řekl. Tvoří odpovědi. ✚ Občas opakuje, co druhý řekl. ✚ Zkouší přemýšlet nahlas. ✚ Učí se druhého pochválit. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Snaží se reagovat na to, co druhý řekl. ✚ Povzbuzuje druhé k účasti na dialogu. ✚ Snaží se dosáhnout souhlasu mezi členy skupiny. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Učí se kriticky posuzovat nápady (ne autority). ✚ Domluví se na integraci rozdílných nápadů.
		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Předvede základní společenská pravidla telefonování. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Předvede telefonický rozhovor. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Komunikuje se „záznamníkem“ – zanechá srozumitelný vzkaz. 	
Výstupy	Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace.				
Učivo	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Individuálně docvičuje na jednoduchých říkankách chybné hlásky 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Individuálně docvičuje správnou výslovnost. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Rozlišuje slova spisovná a nespisovná. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Nahrazuje slova nespisovná slovy spisovnými. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Slang – žakovský, jako slovník dané skupiny osob.

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.				
Učivo	✚ Provádí hlasová a mluvní cvičení				
Výstupy	Volí verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.				
Učivo	✚ Rozvíjí slovní zásobu v jednoduchých cvičeních a hrách (počáteční písmena, tematické skupiny, významové okruhy, apod.)				
	✚ Pokouší se vyjádřit mimojazykovými prostředky (mimika, gesta, pantomima).				
			✚ Do projevu vkládá přímou řeč, používá širší paletu různých sloves, vhodně upřesňuje význam pomocí přídavných jmen.		
Výstupy	Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.				
Učivo	✚ Tvoří krátké mluvené projevy o vlastních zážitcích (ranní kruhy, možnost vyjádřit se i během dne v souvislosti s aktuálním tématem). ✚ Mluvní cvičení připravená a nepřipravená, řízená i volná.				
	✚ Pojmy: vypravování.	✚ Pojmy: vypravování, popis předmětu, postavy	✚ Pojmy: vypravování, zpráva, oznámení, popis pracovního postupu, popis děje, charakteristika		
Výstupy	Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.				
Učivo	✚ Pojmy: pozdrav, rozloučení, poděkování, prosba.	✚ Pojmy: omluva, žádost.	✚ Pojmy: přihláška, pozvánka, vzkaz, dopis.	✚ Pojmy: dotazník, zpráva, oznámení.	✚ Pojmy: reklama, inzerát
Výstupy	Reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.				
Učivo	✚ Hraje hru Na tichou poštu a její obměny, předává vzkaz, hraje dramatické i didaktické hry. Reprodukuje obsah čtených i mluvených sdělení.				
Výstupy	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh. Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený projev nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti.				
Učivo	✚ Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	✚ Seřadí jednoduché věty podle dějové posloupnosti a rozvíjí podle nich jednoduchý příběh.	✚ Učí se tvořit osnovu podle stavby textu (nadpisy odstavcům, obrázkům).	✚ Zkouší sestavit jednoduchou osnovu vypravování nebo popisu. Na jejím základě vytváří krátký mluvený projev.	✚ Sestaví osnovu vypravování.
Výstupy	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.				
Učivo	✚ Osvojuje si základní hygienické návyky při psaní (sezení, naklonění papíru, držení tužky, tlak na psací pomůcky).			✚ Zná správné hygienické návyky při psaní a snaží se je dodržovat	

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.				
<i>Učivo</i>	✚ Výuka psaní	✚ Upevňování dovedností psaní (procvičování tvarových skupin písmen, spojování, psaní slov i vět)	✚ Snaží se o plynulý a úhledný psací projev. ✚ Provádí kontrolu podle originálu.	✚ V písmu projevuje vlastní osobitý styl. Dodržuje zásadu čitelnosti a úpravu textu. ✚ Kontroluje písemný projev podle originálu i podle svých vědomostí sobě i spolužákům.	
Výstupy	Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.				
<i>Učivo</i>	✚ Zapisuje si své myšlenky (deníček).	✚ Píše adresu, pozdrav z prázdnin, vzkaz, krátké vypravování.	✚ Píše přání, pozvánku, soukromý dopis, popis, vypravování. Vyplní přihlášku.	✚ Píše zprávu a oznámení, vyplní dotazník.	✚ Píše dopis cizí osobě.
			✚ Umí psát věty s velkým písmenem na začátku a interpunkčním znaménkem na konci.	✚ Člení text na odstavce. Píše ručně, ale i v textovém editoru na PC.	

Složka předmětu: Jazyková výchova

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.				
<i>Učivo</i>	✚ Dle metody výuky čtení.	✚ Pojmy: souhlásky měkké, tvrdé, obojetné; samohlásky dlouhé, krátké, abeceda	✚ Rozděluje slova na konci řádku.		
Výstupy	Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná. Dále porovnává slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (homonyma).				
<i>Učivo</i>	✚ Spojí slovo s obrázkem dle významu.	✚ Pojmy: slova opačného významu; slova nadřazená, podřazená, souřadná.	✚ Pojmy: slova příbuzná (ve spojení s vyjmenovanými slovy).	✚ Pojmy: slova stejného nebo podobného významu.	✚ Pojmy: slova vícevýznamová.
Výstupy	Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.				
<i>Učivo</i>	✚ Pojmy: písmeno, hláska jako část slova.	✚ Pojmy: slabika jako část slova.	✚ Pojmy: kořen, předpona, přípona	✚ Pojmy: koncovka	
Výstupy	Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost				
<i>Učivo</i>	✚ Třídí slova (podstatná jména) podle podobné vlastnosti (názvy zvířat, povolání apod.). ✚ Pojmy: slovo, význam		✚ Třídí slova podle významu v základním tvaru k jednotlivým slovním druhům i podle jiných kritérií (slovo, které patří do řady).		
Výstupy	Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru. Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.				
<i>Učivo</i>		✚ Poznává názvy slovních druhů v souvislosti s tříděním slov. ✚ Poznává podstatná jména (názvy osob, zvířat a věci) a slovesa.	✚ Vyjmenuje názvy slovních druhů. Ve větě pozná podstatné jméno, sloveso, předložku a spojku. ✚ Pojmy: ohebné a neohebné slovní druhy	✚ Určuje všechny slovní druhy v jednoduchých případech.	✚ Určuje slovní druhy slov. Slova, která neumí určit, zařadí s pomocí Slovníku spisovné češtiny.
Výstupy	Užívá v mluveném projevu správně gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.				
<i>Učivo</i>		✚ Užívá správné tvary na základě okamžité zpětné vazby.	✚ Určuje číslo a rod podstatných jmen. ✚ Doplnuje správné tvary slov do vět na základě sluchového vnímání.	✚ Mluvnické kategorie podstatných jmen (pád, číslo, rod) ✚ Zařadí podstatné jméno ke vzoru. ✚ Skloňuje podstatná jména v čísle jednotném i množném.	

			✚ Určuje číslo, čas a osobu sloves.	✚ Určuje mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas, způsob).	✚ Používá správné gramatické tvary přídavných jmen tvrdých a měkkých.
Výstupy	Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.				
<i>Učivo</i>		✚ Pozná druhy vět podle postoje mluvčího. ✚ Pojmy: věta oznamovací, věta tázací - otázka, věta rozkazovací, věta zvolací ✚ Vybírá a používá vhodné jazykové prostředky při tvoření vět.		✚ Používá správně interpunkci v druzích vět podle postoje mluvčího.	
Výstupy	Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy. Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí.				
<i>Učivo</i>	✚ Pojmy: věta = vyslovená nebo zapsaná myšlenka	✚ Pojmy: věta a souvětí, spojovací výrazy	✚ Pojmy: spojky, věta jednoduchá a souvětí ✚ Souvětí poznává podle výskytu plnovýznamových sloves.		
Výstupy	Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.				
<i>Učivo</i>	✚ Spojuje slova pomocí spojek a, i, nebo.	✚ Doplnuje vhodné spojovací výrazy smysluplně mezi slova nebo věty.	✚ Ke spojení dvou slov nebo vět využije vhodného spojovacího výrazu.	✚ Vymýšlí souvětí dle větných vzorců (daný počet vět a spojovací výrazy).	
Výstupy	Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.				
<i>Učivo</i>		✚ Vyhledává ve větě jednoduché sloveso, jako základ věty.	✚ Poznává ve větě podmět a přísudek.	✚ Používá pravidla pro psaní koncovek ve shodě přísudku s podmětem v jednoduchých případech. ✚ Poznává pravidlo pro psaní koncovek ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem.	
Výstupy	Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.				
<i>Učivo</i>		✚ Psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách	✚ Píše správně i/y ve tvarech vyjmenovaných slov.	✚ Píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných.	✚ Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.
	✚ Píše velká písmena ve vlastních jménech osob a zvířat a na začátku věty.		✚ Píše velká písmena ve vlastních jménech místních pojmenování.		
		✚ Píše slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě a ú/ů mimo morfologický šev.			

Složka předmětu: Literární výchova

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.				
Učivo	✚ Přednáší z paměti nejméně dvě básně (v každém ročníku).		✚ Přednáší z paměti nejméně dvě básně a jeden krátký prozaický text nebo úryvek textu (v každém ročníku).		
Výstupy	Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.				
Učivo	✚ Jednoduchými mluvenými prostředky vyjadřuje své pocity a dojmy z přečteného textu. ✚ Pozorně naslouchá literárním textům předčítaných učitelem, učí se vnímat reprodukované slovo.		✚ Popisuje atmosféru příběhu. ✚ Snaží se nalézat příčiny jevů a porozumění jim. ✚ Pozorně naslouchá literárním textům vzájemně předčítaným.		
	✚ Ke konci školního roku se pokouší číst knihu.	✚ Během školního roku přečte nejméně 1 - 3 knihy (doma nebo ve škole).	✚ Během školního roku přečte nejméně 3 - 5 knih (doma nebo ve škole). Zážitky z knih zaznamenává do deníku (ilustrací).	✚ Během školního roku přečte nejméně 5 knih (doma nebo ve škole). Knihy si zaznamenává do deníku (slovem i obrazem).	
Výstupy	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.				
Učivo	✚ Pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka, kniha, čtenář	✚ Pojmy: básně, příběh, spisovatel, básník	✚ Pojmy: bajka, přísloví, divadelní představení, herec, režisér	✚ Pojmy: povídka, poezie a próza, literatura umělecká a věcná	✚ Pojmy: balada,
Výstupy	Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy				
Učivo	✚ Pojmy: slovo, řádek	✚ Pojmy: rým, rytmus, věta	✚ Pojmy: verš, odstavec, sloka, přirovnání, postava, děj, prostředí	✚ Pojmy: básnické nebo zastaralé výrazy.	
		✚ Čtení rolí, dramatizace textu nebo jeho části.			
Výstupy	Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma				
Učivo	✚ Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu dle úrovně čtenářských dovedností a vyspělosti žáka.				
	✚ Tvoří dvojice slov, která se rýmují. Vymýšlí jednoduché verše.	✚ Vymýšlí jednoduché říkanky, které se rýmují.	✚ Zkouší vymyslet jednoduchou pohádku nebo příběh podle zadaných pravidel (vyjmenovaná slova, dané téma, stejná písmena na začátku slov...). Zkouší složit jednoduché básničky.		

Doporučená literatura a učebnice

Učebnice, pracovní sešity a čítanky pro 1. – 5. ročník nakladatelství Alter a Fraus

Metodické příručky k učebnicím z nakladatelství Alter a Fraus

Ječná, K. Nuda při češtině? Ani nápad!, Agentura Strom Praha 1997; Učíme se hrou; Miniprojekty v českém jazyce, Mladá Boleslav 2001

Ječná, K. Bez her a miniprojektů je při češtině nuda, Mladá Boleslav 2002

Štembergová-Kratochvílová, Š. Metodika mluvní výchovy, Sdružení pro tvořivou dramaturgii Praha 1994

6 Učební osnovy předmětu ČLOVĚK A JEHO SVĚT

6.1 Charakteristika předmětu

Prostřednictvím pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů kolem sebe, jejich vzájemných vztahů a souvislostí si žák skládá první ucelený obraz světa. Poznávání a pozorování vychází z nejbližšího okolí dítěte a postupně se rozšiřuje na celý svět. Žáci se učí vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich.

Předmět má sjednocující charakter pro každodenní pobyt žáka ve škole. Vybraná témata lze **propojovat s ostatními předměty v dílčí projekty**, a to jak motivačně, tak i obsahově. Zvláště významné je spojení s českým jazykem (čtením, psaním i slohu), vhodným výběrem literárních ukázek lze doplňovat učivo a učit žáka pracovat s textem. Vhodné je též propojení s výtvarnou a hudební výchovou nebo pracovními činnostmi. V tomto pojetí hraje významnou roli **celoroční školní téma**, které ovlivňuje atmosféru a pojetí školního života v daném školním roce, výzdobu školy a motivační i obsahové propojení s dalšími aktivitami (tematické výlety, exkurse, školy v přírodě).

6.2 Obsahové vymezení

Tematické okruhy RVP pro ZV a očekávané výstupy (to, čeho má žák dosáhnout) jsou rozpracovány do školních **tematických celků**.

1. období (1. a 2. ročník)	2. období (3., 4. a 5. ročník)
✚ Jsem školák	✚ Lidé kolem nás
✚ Dopravní výchova	✚ Lidé a jejich práce
✚ Příroda na podzim	✚ Lidské tělo a péče o zdraví
✚ Moje rodina	✚ Základy sexuální výchovy
✚ Domov	✚ Dopravní výchova
✚ Obec	✚ Situace hromadného ohrožení
✚ Člověk a historie	✚ Mapy a plány
✚ Příroda v zimě	✚ Obec – region (Rokycansko) – vlast (ČR)
✚ Člověk	✚ Evropa a svět
✚ Člověk mezi lidmi	✚ Země a Vesmír
✚ Péče o zdraví	✚ Čas
✚ Zdravá výživa	✚ Minulost, současnost a budoucnost
✚ Lidé a čas	✚ Živá a neživá příroda
✚ Příroda na jaře	✚ Zkoumáme a badáme
✚ Práce a volný čas	✚ Ekosystémy
✚ Věci a činnosti kolem nás	✚ Ochrana přírody a globální problémy
✚ Příroda v létě	
✚ Moje bezpečnost a mimořádné situace	

Tematické celky mají umožnit **komplexní a celostní předávání poznatků**. Propojení by mělo být realizováno i v části vlastivědné a přírodovědné (prostupnost některých tematických celků) ve smyslu krátkodobých projektů nebo integrované tematické výuky. Přednější je kvalita a hloubka poznání a pochopení, před kvantitou informací, které zahlcují a překračují kapacity žákova vnímání a chápání: „Méně někdy znamená více!“. Žáci se učí orientovat v informační společnosti, třídít a rozlišovat důležité poznatky od méně významných.

V každém tematickém celku jsou zařazeny **očekávané výstupy** (dále jen „výstupy“), které jsou odlišeny graficky. Tyto **výstupy jsou závazné**.

Výstupy jsou rozpracované do **učiva**, jehož realizací ve vyučovacích hodinách lze dosáhnout naplnění výstupů. Učivo **vymezuje cíl vyučovacích hodin** („co se má žák naučit“) a zároveň **vymezuje rámec pro hodnocení žáka**. Obecně lze doporučit uvedené učivo, ale vzhledem k novým poznatkům ve vědě a vzhledem k tvořivosti a nápadům učitele je možné učivo obměňovat tak, **aby bylo vždy dosahováno příslušného výstupu**.

V 1. období (na naší škole je to období 1. a 2. ročníku) jsou tematické celky a učivo obsažené v těchto učebních osnovách řazeny **chronologicky** podle průběhu školního i kalendářního roku. Vyučující může tematické celky i učivo dle potřeby a podmínek výuky přesouvat a měnit pořadí. Zařazené učivo v jednom řádku tabulky odpovídá časovému období cca 1 týdne. Žáci se zabývají stejným učivem v obou ročnících spojených ve třídě, v 1. ročníku je zpravidla jednodušší pojetí více zaměřené činnostně (propojení s výtvarným vyjádřením, pracovními činnostmi), ve 2. ročníku se žáci zabývají učivem více do hloubky. Důležitou kontrolní roli v přehledu probraného učiva a výběru tematických celků hraje **třídní kniha, která by měla být reálným obrazem průběhu daného školního roku** a umožnit návaznost v dalším období.

V 2. období (na naší škole odpovídá 3., 4. a 5. ročníku) tematické celky a učivo **nejsou seřazené**. **Sjednocujícím prvkem** při plánování tematických celků a učiva ve školním roce mohou být **celoroční školní témata**, vycházející z průřezových témat RVP ZV. Žáci ve všech ročnících spojených v jedné třídě pracují v hodinách na stejném tématu, náročnost učiva a úkoly jsou stupňovány podle úrovně žáků.

Tematické celky a učivo je možné **přesouvat, spojovat či jinak členit**. Tematické celky je možné zařazovat všechny **každý rok nebo ve dvouletém cyklu**.

Volba tematického celku a učiva musí být zřejmá ze **záznamů v třídní knize**. Tyto záznamy mají důležité postavení při změně vyučujících, aby bylo dosaženo **návaznosti a naplnění** všech tematických celků a očekávaných výstupů v průběhu 2.období.

Vyučující si na počátku školního roku stanoví **časový harmonogram**, tj. řazení a posloupnost tematických celků, propojenost s celoročním tématem a počet vyučovacích hodin pro každý tematický celek.

6.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	3 hodiny týdně	3 hodiny týdně	3 hodiny týdně

6.4 Organizace

Výuka probíhá ve třídě, v prostorách školy i mimo školní budovu a pozemek. Do výuky jsou často zařazovány vycházky a exkurze. Za tímto účelem je možné vyučovací hodiny přesouvat nebo spojovat v rámci jednoho týdne. Vyučující využívají různé audiovizuální zdroje informací.

6.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Žák	Učitel
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ orientuje se ve světě informací ✚ objevuje a poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ zajišťuje dostatek a přiměřenost informací, pomáhá žákovi se v nich orientovat, učí ho vyhledávat podstatné ✚ umožňuje žákovi objevování a poznávání
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ propojuje historické, zeměpisné a kulturní informace jak v rovině časové i místní 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ předkládá žákovi informace celistvě, nečlení je na např. na historii, ekologii nebo zeměpis
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozšiřuje si slovní zásobu, pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech a výtvořech ✚ komunikuje bez problémů a bez konfliktů i v méně běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozvíjí aktivní i pasivní slovní zásobu žáka, předkládá mu dostatečné množství pojmů ✚ umožňuje žákovi komunikovat v průběhu vyučování v rámci celého kolektivu, pomáhá mu orientovat se v pravidlech komunikace
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ poznává a chápe rozdíly mezi lidmi ✚ jeho chování je kulturní a tolerantní ✚ jedná na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně platných pravidel soužití ✚ plní povinnosti a společné úkoly ✚ přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ vede žáka k toleranci vůči odlišnostem mezi lidmi, pomáhá mu pochopit např. odlišné chování jiných kultur ✚ umožňuje žákům vytvořit pravidla společného soužití ve třídě, zajistí, aby tato pravidla byla ve třídě vystavena a učí žáky je respektovat ✚ umožňuje žákovi vyjádřit pozitivní city ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ vystupuje a jedná samostatně a sebevědomě ✚ poznává a ovlivňuje svou jedinečnost (možnosti a limity) ✚ utváří si ohleduplný vztah k přírodě i ke kulturním výtvořům a hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně ✚ poznává podstatu zdraví i příčiny nemocí ✚ upevňuje si preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti vlastní i druhých 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umožňuje žákovi vystupovat před ostatními ✚ klade na žáka takové nároky, aby mohl objevovat svou jedinečnost, možnosti i limity ✚ vede žáka k ohleduplnému vztahu a k ochraně kulturních památek a přírody ✚ předkládá žákovi informace o zdravém životním stylu ✚ věnuje pozornost výuce v oblasti situací mimořádného ohrožení a péči o bezpečnost a zdraví
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ vytváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové práci 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umožňuje žákovi v rámci předmětu se zapojovat do rozmanitých aktivit a pracovních úkonů (pokusy, praktická cvičení)

6.6 Rozvržení učiva 1. období

Tematický celek: JSEM ŠKOLÁK

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Používá jednoduché plány. Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	
Učivo	Pojmenuje prostory školy a ukáže je na plánu školy. Vyjmenuje zásady bezpečného pohybu v daných prostorách. Pozoruje uspořádání třídy, vymodeluje jej pomocí stavebnice a situaci dokreslí do připraveného slepého plánu třídy.	Popíše funkci prostor školy. Orientuje se v plánu školy a sám dokreslí plán jednoho podlaží do slepého plánu podlaží. Udržuje pořádek ve všech prostorách.
Učivo	Na předvedených příkladech různého chování ve vyučovací hodině rozlišuje správné a nesprávné chování (k učitelům, spolužákům, jiným osobám).	Předvede v dramatické hře správné chování v různých situacích, např. vstup do místnosti v době výuky i o přestávce, vstup do kanceláře ...
Učivo	Poznává zdravé pracovní návyky při učení (sezení, stání, ukázky různých pracovních poloh). Srovná si věci ve své aktovce a lavici, udržuje pořádek v osobních věcech. Pojmenuje běžné školní pomůcky.	Orientuje se v rozvrhu hodin. Sestaví rozvrh hodin, který by se mu líbil. Vyjádří vlastními slovy obsah vyučovacích předmětů. Vysvětlí pojmy týkající se organizace života školy (vyučovací hodina, přestávky, volné dny, prázdniny).
Učivo	Vysvětlí rozdíl mezi vyučovací hodinou a přestávkou. Popíše činnosti o přestávce (příprava na další hodinu, svačina, pohybové aktivity).	Navrhne vhodné rekreační činnosti o přestávce a roztřídí je podle míry pohybové aktivity (aktivní, pasivní).

Tematický celek: DOPRAVNÍ VÝCHOVA

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu v praxi.	
Učivo	Na základě zkušeností z vycházky vybarví plán blízkého okolí školy, dokreslí dopravní značení pro chodce podle skutečnosti. Vyznačí v plánu místa, kde hrozí nebezpečí v dopravě.	Na základě zkušeností z vycházky a každodenních zkušeností vyznačí a popíše v plánu obce bezpečnou cestu do školy, dokreslí dopravní značení. Vyhledá a pojmenuje dopravní značky v okolí školy.
Učivo	Předvede prakticky základní pravidla pro chodce.	Vlastními slovy vyjádří základní pravidla pro chodce. Přechází silnici podle pravidel.
Učivo	Pojmenuje rozmanité dopravní prostředky.	Roztřídí dopravní prostředky podle místa pohybu (voda, země, vzduch).

Tematický celek: PŘÍRODA NA PODZIM

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	
Učivo	Porovnává rostliny podle druhu stonku (stromy, keře a byliny). Třídí stromy na jehličnaté a listnaté. Pojmenuje a nakreslí plody různých rostlin. Roztřídí ovoce (roste na stromě nebo na keři) a zeleninu.	Ukáže části těla stromu, keře a byliny. Doplní části do připraveného schématu. Rozlišuje a pojmenuje různé druhy zeleniny, zemědělských plodin a ovocných stromů. Při praktických pokusech pozoruje a na základě porovnávání hledá rozdíly mezi různými druhy plodů.
Učivo	Pojmenuje některé volně žijící živočichy. Ukáže základní části těla čtyřnohých živočichů.	Roztřídí a popíše vnější rozdíly mezi skupinou savců, ptáků a hmyzu žijícího ve volné přírodě. Nakreslí libovolného savce a ptáka z dané skupiny živočichů. Pojmenuje a ukáže základní části těla živočicha z dané skupiny. Uvede příklad ptáků stálých a stěhovavých.
Učivo	Popíše výrazné znaky daného ročního období, nakreslí obrázek. Pozoruje počasí a vybere vhodné značky z kalendáře přírody, které vystihují stav počasí.	Popíše proměny přírody v navazujících ročních obdobích (léto – podzim), vyjmenuje měsíce patřící do daného období. Zapiše záznamy o stavu počasí do kalendáře přírody.

Tematický celek: MOJE RODINA

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	
Učivo	Pojmenuje (název i jméno) jednotlivé členy základní rodiny.	Pojmenuje jednotlivé členy širší rodiny (název i jméno), jednoduchým schématem (strom) vyjádří generační uspořádání.
Učivo		Jednoduchou scénkou vyjádří role jednotlivých členů rodiny (dělba povinností, zábava).

Tematický celek: DOMOV

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	
Učivo	Vypráví o způsobu oslav narozenin a svátků. Uvede svůj věk. Porovnává fotografie svých nejbližších a pozoruje plynutí času . Určí co bylo dříve a co později, dnes.	Vypráví o rodinných slavnostech a tradicích. Zná datum svých narozenin a svátku. Zjišťuje data významných událostí u nejbližších členů rodiny.
Učivo	Popíše svůj pokojíček nebo jinou místnost v domě	Vysvětlí vlastními slovy pojem domov. Nakreslí dům, ve kterém bydlí, a pojmenuje jeho části.
Učivo	Pojmenuje a třídí běžné předměty v domácnosti se kterými se setkává a vysvětlí jejich funkci. Nakreslí oblíbenou hračku a popíše její části a materiál, ze kterého je vyrobena. vypráví, jak si s hračkou hraje.	Uvede pravidla bezpečného zacházení s některými přístroji v domácnosti.

Tematický celek: OBEC

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pozoruje a popisuje změny v obci a v nejbližším okolí. Začlení svou obec do příslušného kraje a oblužného centra ČR. Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	
Učivo	Popíše libovolné místo v obci, kde žije (známé, nové, zajímavé). Rozlišuje přírodní a umělé prvky (co vytvořil člověk) v krajině.	Vysvětlí rozdíl mezi městem a vesnicí a správně zařadí známé obce k daným pojmům. Pozoruje a kresbou nebo slovem vyjádří významné změny v obci, kde žije. Zhodnotí činnost člověka v okolní krajině, vyhledává kladné i záporné prvky lidské činnosti v krajině.
Učivo		Vyhledá svou obec na mapě regionu (kraje). Pojmenuje kraj a stát, kde obec leží. Vyhledá obec nebo jiné větší blízké místo na mapě ČR. Ukáže na mapě ČR státní hranice, hlavní město. Namaluje vlajku ČR.

Tematický celek: ČLOVĚK A HISTORIE

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu. Interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.	
Učivo	Popíše zajímavé místo v obci kde žije nebo v jejím okolí.	Vyhledává zajímavé informace o místě, kde žije. Navštíví kulturní nebo historickou památku v místě bydliště nebo v okolí
Učivo	Na základě poslechu reprodukuje pověst nebo příběh o místě, kde žije.	Odlišuje pojmy minulost x přítomnost x budoucnost.

Tematický celek: PŘÍRODA V ZIMĚ

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	
Učivo	Pozoruje a popisuje vzhled rostlin v tomto ročním období.	Pozoruje a popisuje vzhled rostlin v tomto ročním období.
Učivo	Porovnává možnosti získávání potravy živočichů v zimě a na podzim. Rozlišuje samci, samici a mláďe u některých volně žijících živočichů.	Porovnává možnosti získávání potravy živočichů v zimě a na podzim. Přiřadí vhodnou potravu k některým volně žijícím živočichům. Vyjmenuje a nabídne vhodnou potravu ptákům do krmítka (doplňování krmítka před školou). Popíše úlohu člověka při zajišťování stravy volně žijícím živočichům.
Učivo	Popíše výrazné znaky daného ročního období, nakreslí obrázek. Pozoruje počasí a vybere vhodné značky z kalendáře přírody, které vystihují stav počasí.	Popíše proměny přírody v navazujících ročních obdobích (podzim – zima), vyjmenuje měsíce patřící do daného období. Zapiše záznamy o stavu počasí do kalendáře přírody.
Učivo	Pojmenuje známé zimní sporty.	Pojmenuje sportovní nářadí a náčiní patřící k zimním sportům. Popíše podmínky pro provozování některého zimního sportu podle vlastní zkušenosti. Doporučí zásady pobytu v zimní přírodě a na horách.

Tematický celek: ČLOVĚK

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Orientuje se v elementárních znalostech o lidském těle.	
Učivo	Uvede názvy vnějších částí lidského těla	Na modelu ukáže a správně pojmenuje vnější části lidského těla.
Učivo		Na modelu ukáže a správně pojmenuje hlavní vnitřní orgány lidského těla. Vyjádří vlastními slovy jejich základní funkci. Vysvětlí význam kostry a svalů.
Učivo		V praktických pokusech prozkoumává základní vlastnosti lidských smyslů.

Tematický celek: ČLOVĚK MEZI LIDMI

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	
Učivo	Na základě pozorování, pokusů a jednoduchých měření rozlišuje fyzické rozdíly i podobnost s ostatními spolužáky.	Na základě pozorování, pokusů a jednoduchých měření rozlišuje fyzické rozdíly i podobnost s ostatními spolužáky.
Učivo	Pomocí dramatizace vyjádří různé způsoby správného i špatného chování člověka.	Pojmenuje dobré a špatné lidské vlastnosti. Posoudí své dobré a špatné vlastnosti a navrhne způsob, jak zkvalitnit své chování.

Tematický celek: PÉČE O ZDRAVÍ

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Používá základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle.	
Učivo	Vyjmenuje způsoby, jakými dodržujeme osobní hygienu. Pojmenuje hygienické potřeby.	Sestaví pravidla pro udržování osobní čistoty.
Učivo	Uvádí příklady projevů nemoci.	Uvede rozdíly (fyzické i psychické) mezi zdravým člověkem a nemocným, mezi nemocí a úrazem. Předvede první pomoc při lehkém úrazu (oděrky a odřeniny).
Učivo	Zúčastní se projektu Zdravé zuby.	Zúčastní se projektu Zdravé zuby.

Tematický celek: ZDRAVÁ VÝŽIVA

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	
Učivo	Pojmenuje známé potraviny. Třídí je podle podobných vlastností na základní skupiny. Třídí potraviny na zdraví prospěšné a zdraví škodlivé.	Vyjmenuje základní skupiny potravin. Sestaví a doporučí jednoduchý jídelníček složený ze zdraví prospěšných a rozmanitých potravin, vybraných ze všech skupin.
Učivo	Předvede pravidla kulturního stolování (držení příboru, používání ubrousku, hygiena).	Vyjmenuje základní denní jídla, vysvětlí proč je důležité dodržovat pitný režim.

Tematický celek: LIDÉ A ČAS

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	
Učivo	V kalendáři vyhledává názvy dnů v týdnu, měsíců, datum osobních významných událostí. Vyjmenuje a seřadí dny v týdnu. Pojmy: den, týden, názvy dnů., včera, dnes, zítra. Vybavuje si a rozliší názvy měsíců a ročních období.	Vyjmenuje z paměti měsíce v kalendářním a školním roce ve správném pořadí. dne. Formuluje základní charakteristické znaky jednotlivých měsíců. Vyjmenuje z paměti roční období. Roztřídí měsíce do ročních období.
Učivo	Ukáže základní části hodin. Vysvětlí vlastními slovy pojmy: ciferník, dopoledne, odpoledne, 24 hodin, velká a malá ručička. Ukáže, zobrazí nebo nakreslí na modelu celé hodiny. Přečte na modelu celé hodiny.	Spojí s časovým údajem části dne. Přečte, vymodeluje nebo zakreslí jednoduchým způsobem časový údaj na hodinách (počet hodin a minut). Porovnává údaje na ciferníku hodin a na displeji digitálních hodin.

Tematický celek: PŘÍRODA NA JAŘE

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	
Učivo	Popíše proměny rostlin v daném ročním období. Pozoruje proměnu stromů. Pojmenuje a ukáže základní části těla rostlin. Pozná a pojmenuje některé jarní kvetoucí okrasné byliny.	Pozoruje na vybraném stromu v blízkém okolí vývoj plodu a změny zaznamenaná pomocí nákresů. Pojmenuje vývojové části plodu. Pozoruje, popíše stavbu těla a pojmenuje některé kvetoucí jarní byliny rostoucí ve volné přírodě.
Učivo	Pozoruje živočichy a popisuje jejich péči mláďata. Vybavuje si názvy domácích a hospodářských zvířat, pojmenuje u některých samce, samici a mláďe. Posuzuje užitečnost hospodářských zvířat.	Pojmenuje členy rodiny domácích a hospodářských zvířat, zařadí je do skupiny podle přijímané potravy, podle stavby těla a způsobu rozmnožování. Pozoruje a popíše péči o některý z druhů vybraných hospodářských nebo domácích zvířat.
Učivo	Popíše výrazné znaky daného ročního období, nakreslí obrázek. Pozoruje počasí a vybere vhodné značky z kalendáře přírody, které vystihují stav počasí.	Popíše proměny přírody v navazujících ročních obdobích (zima - jaro), vyjmenuje měsíce patřící do daného období. Zapíše záznamy o stavu počasí do kalendáře přírody.

Tematický celek: PRÁCE A VOLNÝ ČAS

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	
Učivo	Vysvětlí pojmy lidská práce a volný čas.	Vysvětlí pojem práce a nezaměstnanost.
Učivo	Předvede pantomimou některé činnosti lidské práce a povolání. Uvede názvy některých lidských povolání a pracovních pomůcek. Vypráví o povolání svých rodičů.	Uvede příklady různých lidských povolání a obsahy jejich činností. Vypráví o představách o svém povolání. Zjišťuje podmínky, které musí splnit, vzdělání, jaké je potřeba dosáhnout pro naplnění svého snu.
Učivo	Slovem nebo obrazem popíše způsob, jakým tráví volný čas.	Vysvětlí pojem volný čas. Vypráví o způsobech, jakými tráví volný čas.

Tematický celek: VĚCI A ČINNOSTI KOLEM NÁS

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	
Učivo	Zkoumá a rozeznává materiály, ze kterých jsou předměty vyrobeny. V jednoduchých pokusech určuje společné a rozdílné vlastnosti materiálů.	Uvede rozdíl mezi přírodninou, surovinou a výrobkem. Pozoruje výrobky a rozeznává materiály, ze kterých jsou vyrobeny. V pokusech určuje společné a rozdílné vlastnosti materiálů.

Tematický celek: PŘÍRODA V LÉTĚ

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Roztřídí některé přírodniny podle nápaditých znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	
Učivo	Při praktických pozorování v přírodě porovnává rostliny v okolí školy a v dané lokalitě a učí se je pojmenovat.	Pozoruje výskyt rostlin v dané lokalitě, rozlišuje společné (základní podmínky – slunce, voda, vzduch, výživa, teplo) i rozdílné životní potřeby pro jejich život (slunce x stín, voda x suché místo).
Učivo	Provádí praktická pozorování hmyzu a drobných živočichů v přirozených podmínkách. Dané živočichy pojmenovává.	Provádí praktická pozorování hmyzu a drobných živočichů v přirozených podmínkách. Dané živočichy pojmenuje, kreslí i popisuje stavbu jejich těla.
Učivo	Popíše výrazné znaky daného ročního období, nakreslí obrázek. Pozoruje počasí a vybere vhodné značky z kalendáře přírody, které vystihují stav počasí.	Popíše proměny přírody v navazujících ročních obdobích (jaro - léto), vyjmenuje měsíce patřící do daného období. Zapiše záznamy o stavu počasí do kalendáře přírody.

Tematický celek: MOJE BEZPEČNOST

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě.	
Učivo	Správně vysloví a napíše svoje jméno. Rozumí pojmům týkající se bydliště (bydliště, domov, dům, obec, ulice, číslo domu, adresa), umí z paměti svou adresu.	Předvede komunikaci s neznámými lidmi s hlavním důrazem na opatrnost (osloví dospělého a požádá o pomoc, je osloven nějakým člověkem), diskutuje o tom, co si už nemusí „nechat líbit“.
Učivo	Vyjmenuje způsoby, jak se zkontaktuje s rodiči nebo s příbuznými, zaznamená a vyhledá tyto kontakty (telefonní čísla).	
Učivo	Navrhuje možnosti, jak se chovat, když se ztratí (v různém prostředí).	

Tematický celek: MIMOŘÁDNÉ SITUACE

	1. ročník	2. ročník
Výstup	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	
Učivo	Uvede různé příklady mimořádných situací (záplavy, výbuch plynu, požár...).	Uvede příklady přírodních nástrah, které mohou ohrozit zdraví nebo život (koupání v přírodě, pobyt v lese, bouřka, povodeň, úrazy při lyžování, utonutí na tenkém ledě, omrzliny apod.).
Učivo	Při nácvičku chování v mimořádných situacích poslouchá dospělé.	Odhadne a domýšlí podle výchozí situace možné nebezpečí (manipulace s neznámými předměty, nebezpečí elektrického vedení...) a hledá varianty, jak se nebezpečí vyhnout.

6.7 Rozvržení učiva 2. období

Tematický celek: LIDÉ KOLEM NÁS

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci.		
Učivo	Pojmenuje členy své rodiny a vyjádří vztahy mezi nimi. Zná jména a příjmení členů širší rodiny.	Vyjmenuje role rodinných příslušníků své rodiny a vyjádří vztahy mezi nimi.	Sestaví svůj jednoduchý rodokmen.
Učivo	Podílí se na vytváření pravidel soužití ve škole (třídě) s ohledem na existující školní řád. V jednotlivých dramatizacích předvede některá pravidla slušného chování.	Vytváří společně s ostatními pravidla školního soužití a snaží se je respektovat. V jednotlivých dramatizacích předvede některá pravidla slušného chování.	Obhájí nebo vyvrací důležitost existujícího školního pravidla, navrhuje změny pravidel školního soužití, které vedou k jejich srozumitelnosti a přesnosti. Usiluje o chování podle společenských pravidel a pravidel stanovených skupinou osob.
Výstupy	Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.		
Učivo	Vyjmenuje společné znaky, potřeby a projevy všech lidí. Vyjádří odlišnost mezi jednotlivci (fyzickou i charakterovou).	Zhodnotí postavení člověka mezi živými organismy. Obhájí své názory a zaujímá stanovisko k názorům druhých.	Připustí svůj omyl. Dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.
Výstupy	Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidské práva nebo demokratické principy.		
Učivo	Vybavuje si základní práva dítěte.. Řekne práva a povinnosti žáka školy.	Vysvětlí některá základní práva dítěte. Rozlišuje rozdíl mezi právy a povinnostmi žáka školy.	Uvede příklady základních práv dítěte a srovná je s právy a povinnostmi žáka školy. Zhodnotí míru, jak umí uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti žáka školy.

Tematický celek: LIDÉ A JEJICH PRÁCE

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.		
<i>Učivo</i>	Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti. Roztřídí profese podle hlavní náplně na duševní a fyzickou práci. Při plánování denního režimu vybírá vhodné činnosti pro zábavu a odpočinek.	Popíše povolání svých rodičů a uvede jejich pracovní náplň. Vysvětlí pojem nezaměstnanost. Navrhuje různé činnosti, vhodné pro naplnění volného času.	Popíše příklad jednoduché výroby. Na příkladu vysvětlí jednoduchý výrobní proces. Rozumí pojmům výrobek, materiál, surovina, přírodnina. Naplánuje si svůj denní režim s ohledem na vlastní potřeby i potřeby členů rodiny, kamarádů apod.
Výstupy	Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích.		
<i>Učivo</i>	Umí vysvětlit jednoduchý oběh peněz (práce, spotřeba). Rozhodne o účelném nebo neúčelném vynaložení peněz.	Uvede příklady legálního získávání peněz (plat, zisk, banky, investice, akcie a pod.). Popíše různé možnosti nakupování a platebního styku. Vysvětlí podstatu oběhu peněz v souvislosti s uspokojováním potřeb člověka.	Uvede příklady různých druhů vlastnictví (soukromé, státní, majetek společnosti...) Vytvoří se jednoduchý záznam o svých příjmech a výdajích (kapesné).

Tematický celek: LIDSKÉ TĚLO A PÉČE O ZDRAVÍ

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.		
<i>Učivo</i>	Ukáže a správně pojmenuje vnější části lidského těla. Popíše podle modelu vnitřní stavbu těla člověka. Provádí jednoduché pokusy ke zkoumání lidských smyslů.	Podrobně popíše nebo pojmenuje vnější stavbu těla člověka. Ukáže na modelu vnitřní stavbu těla člověka (základní orgány). Vlastními slovy vysvětlí úlohu základních orgánových soustav.	Pojmenuje a popíše orgánové soustavy člověka. Vysvětlí funkci některých soustav.
Výstupy	Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.		
<i>Učivo</i>	Třídí potraviny podle potravinové pyramidy, uvádí příklady zdravých neprospívajících potravin. Vybavuje si zásady zdravého způsobu života (čistota, výživa, pohybové aktivity).	Sestaví jídelníček podle zásad zdravé výživy. Vysvětlí princip prevence úrazů a nemocí.	Vysvětlí význam dodržování pitného režimu. Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu.
Výstupy	Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.		
<i>Učivo</i>	Rozlišuje pojmy nemoc a úraz. Poskytne první pomoc při drobných úrazech a přivolá lékařskou pomoc.	Reprodukuje pravidla přístupu ke zraněnému a posouzení jeho zranění. Zvládá způsoby ošetření při různě rozsáhlém krvácení.	Rozezná ztrátu dechu a umí poskytnout umělé dýchání. Uvede postup pomoci lidem, které postihla náhlá příhoda.

Výstupy	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.		
Učivo	Vyjmenuje některé příklady návykových látek. Diskutuje o jejich škodlivosti. Předvede podle scénáře v modelové situaci způsob odmítnutí návykové látky.	Vyjádří vlastními slovy škodlivé účinky návykových látek. Navrhne reklamní akci (plakát, text, scénku) podporující dovednost odmítnutí návykové látky.	Formuluje negativní vliv návykových látek na některé orgánové soustavy lidského těla. Má osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek a doporučí některé ostatním.

Tematický celek: ZÁKLADY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a dívkami v daném věku.		
Učivo	Popíše odlišnosti mezi mužem a ženou. Předvede některé vzory vzájemného ohleduplného chování.	Vysvětlí vlastními slovy způsob rozmnožování člověka. Odlišuje nesprávné chování k druhému pohlaví od ohleduplného.	Vysvětlí proč je třeba dodržovat bezpečné způsoby sexuálního chování v daném věku (lékařské, společenské i právní hledisko).
Výstupy	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.		
Učivo	Popíše růst a vývoj člověka po narození. Pojmenuje jednotlivé etapy lidského života.	Popíše vývoj dítěte v době před narozením.	Sestaví přehled znázorňující vývoj dítěte od jeho početí nebo tento vývoj vysvětlí. Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.

Tematický celek: DOPRAVNÍ VÝCHOVA

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu v praxi.		
Učivo	Roztřídí známé dopravní značky podle druhu (výstražné, zákazové...). Zná pravidla silničního provozu pro chodce. Uvědomuje si existenci pravidel pro cyklisty, zvládá řešení dopravních situací v obci kde žije z pozice cyklisty.	Vlastními slovy vysvětlí význam některých známých dopravních značek. Vybaví si pravidla silničního provozu pro cyklisty. Popíše povinnou výbavu kola.	Pozná dopravní značky, se kterými se může setkat v nejbližším okolí obce jako cyklista a rozumí jejich významu. Dodržuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty v reálném provozu i v modelových situacích
Učivo	Popíše dopravní situaci v obci, kde žije. Pojmenuje dopravní prostředky.	Orientuje se v jízdních řádech.	Vyhledá a naplánuje dopravní spojení s pomocí různých informačních zdrojů.

Tematický celek: SITUACE HROMADNÉHO OHROŽENÍ

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.		
Učivo	Vybaví si existující linky tísňového volání. Zná své jméno a příjmení, adresu a telefonní číslo na člena rodiny.	Umí z paměti známá telefonní čísla linek tísňového volání.	Umí z paměti známá telefonní čísla linek tísňového volání.
Učivo	Vyjmenuje některé situace hromadného ohrožení a situace, při kterých může dojít k ohrožení zdraví. Odhadne možné nebezpečí.	Reaguje přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Navrhne soubor pravidel chování v mimořádných situacích.	Předvede modely způsobu chování v mimořádných situacích. Chová se ukázněně a respektuje pokyny dospělých.

Tematický celek: MAPY A PLÁNY

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a světa.		
Učivo	Nakreslí orientační plánec okolí školy. V plánu obce vyhledá a vyznačí zadaný údaj (bydliště, památku, významnou budovu apod.)	Nakreslí jednoduchý topografický nebo situační náčrt okolí školy. Čte plánky a umí jednoduchý plánec zhotovit.	Rozlišuje různé druhy map a vybere vhodnou mapu pro různé situace. Ukáže možnou cestu v neznámém místě podle plánu a orientace v okolní krajině. Orientuje se v neznámé krajině podle mapy a turistických značení.
Učivo	Přiřadí význam barvám na mapě (různé mapy – různý význam (zelená nížiny nebo lesy). Vysvětlí význam některých mapových značek nebo vyhledá jejich význam ve vysvětlivkách.	Rozumí pojmu měřítko a uvede příklady jeho zobrazení. Najde na mapě značení nadmořské výšky a přečte údaj.	S pomocí mapových měřítek určuje vzdálenosti na mapě. Ukáže na mapě sídla, vodní toky, hranice států, pohoří, přírodně nebo historicky zajímavá místa)
Výstupy	Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.		
Učivo	Umí nazvat hlavní i vedlejší světové strany, nakreslí směrovou růžici. Určí světové strany podle buzoly nebo kompasu nebo jinými způsoby (hodinky, kostel, pařez, stromy, mraveniště apod.).	Zorientuje mapu podle světových stran. Ukáže směr sousedních obcí podle mapy i buzoly.	Odhadne vzdálenost podle viditelnosti. Určí svoje stanoviště podle výrazných terénních tvarů nebo staveb.

Tematický celek: OBEC – REGION (ROKYCANSKO) – VLAST (ČR)

<i>Ročník</i>	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem je krajině a státu.		
<i>Učivo</i>	Popíše polohu svého bydliště na mapě regionu a plánu obce. Vysvětlí rozdíl mezi pojmy vesnice a město. Rozumí pojmu obec.	Začlení svou obec do příslušného kraje. Ukáže kraje na mapě ČR. Rozumí pojům obec, krajina, region.	Rozumí pojům okres, kraj, přednosta, hejtman, stát. Popíše zeměpisnou polohu ČR v Evropě i ve světě..
Výstupy	Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.		
<i>Učivo</i>	Řekne základní informace o obci, kde žije (znak, samospráva, počet obyvatel, dopravní spojení). Zná nejvýznamnější místa (kulturní, sportovní, průmyslové, služby...) v obci.	Popíše povrch, vodstvo, zemědělství a průmysl, ochranu přírody a města v regionu. Zná nejvýznamnější místa (kulturní, sportovní, průmyslové, služby...) v regionu.	Vypráví o svém regionu, o jeho pamětihodnostech a zajímavostech. Doporučí zajímavé místo v regionu, navrhne program, výlet zaměřený na poznávání regionu. Vypracuje naučný list o regionu, kde žije, nebo jiném regionu ČR podle stanované osnovy.
Výstupy	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.		
<i>Učivo</i>	Pozná státní symboly ČR. Umí vysvětlit pojmy související se správou obce. Zná jména některých zastupitelů obce a starostky.	Vysvětlí vlastními slovy význam státních symbolů ČR. Na mapě ukáže historická území ČR.	Umí nakreslit nebo načrtnout státní symboly ČR. Vysvětlí jejich význam a používání. Umí vysvětlit některé pojmy související se státní správou a vládou ČR. Zná jména některých významných státních představitelů ČR.

Tematický celek: EVROPA A SVĚT

<i>Ročník</i>	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.		
<i>Učivo</i>	Ukáže na mapě sousední státy ČR. Vyhledávají informace (obrazové i psané) o vybraném státu podle připravené osnovy a připraví jednoduchý přehled.	Ukáže na mapě Evropu a významné evropské státy a jejich sídla. Vyhledávají informace (obrazové i psané) o vybraném státu podle připravené osnovy a připraví jednoduchý přehled.	Ukáže na mapě světadily a oceány. Orientuje se na glóbu (polokoule, póly, rovnoběžky a poledníky, rovník). Vyhledávají informace (obrazové i psané) o vybraném místě na Zemi podle připravené osnovy a připraví jednoduchý přehled.
<i>Učivo</i>	Sdělí a popíše poznatky a zážitky z vlastních cest. Předkládá ostatním zajímavé fotografie, pohlednice, prospekty nebo předměty vztahující se k dané zemi.		

Tematický celek: ZEMĚ A VESMÍR

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.		
Učivo	Nakreslí jednoduché schéma Sluneční soustavy a přiřadí názvy planetám. Předvede pohybem nebo pomocí modelů pohyby planet kolem Slunce a Měsíce kolem Země.	Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi. Zná názvy planet Sluneční soustavy. Nakreslí schéma Sluneční soustavy. Popíše střídání dne a noci, předvede pokus vysvětlující střídání dne a noci.	Popíše střídání ročních období v mírném pásu. Popíše odlišnosti ročních období v různých místech světa.

Tematický celek: ČAS

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.		
Učivo	Pozná, kolik je hodin na ciferníku hodin i na digitálních hodinách.. Vyjmenuje běžné jednotky času. Sestaví rozvržení svého dne.	Používá jednoduché převody jednotek času. Vyhledává časové i jiné údaje v kalendáři. Zaznamenává dějinné události do časové přímky.	Pozná kolik je hodin na ciferníku s římskými číslicemi. Vysvětlí měření dějinného času, pojem letopočet, století.

Tematický celek: MINULOST, SOUČASNOST A BUDOUCNOST

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.		
Učivo	Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Vypráví pověst o minulosti naší vlasti (O praotci Čechovi aj.). Rozlišuje pověst a skutečnost.	Zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji.	Vyhledává informace o životě v minulosti v obci a regionu, kde žije.
Učivo	Vyjmenuje některé významné osobnosti našich dějin (např. Sv. Václav, Přemysl Otakar II., Karel IV., Jan Hus, Rudolf II., J. A. Komenský, Marie Terezie a Josef II., T. G. Masaryk, V. Havel apod.).	Uvede příklady významných činů některých výrazných osobností naší minulosti i současnosti.	Vybere významnou osobnost naší minulosti nebo současnosti a obhájí její historický význam.
Učivo	Vybaví si událost nebo vypráví o libovolném významném období minulosti naší vlasti (lovci mamutů, Slované, Velká Morava, vláda Přemyslovců, Lucemburků, Habsburků, husité, doba temna, národní obrození, první republika, sv. války, vláda komunistů, současnost)	Nakreslí komiks nebo zahraje scénku o libovolném významném období minulosti naší vlasti. Uspořádají některé významné události chronologicky podle časové přímky.	Připraví naučný list o významném období naší minulosti, vysvětlí možné příčiny nebo důsledky dané události, provnají dvě události nebo zhodnotí historický význam vybraného období.

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.		
Učivo	Nachází rozdíly mezi životem dnes a v dávných dobách. Nakreslí obrázek nebo popíše událost ze života předků v minulosti. Třídí pojmy (potrava, předměty denní potřeby, zbraně apod.) na minulé a současné.	Popíše život v různých obdobích (např. lovci mamutů, středověk, renesance, novověk, první republika, v době válek, 20. století) a hledá rozdíly mezi životem dnes a v minulosti.	Porovná život v různých obdobích minulosti, a ocení přínos nebo nedostatky daných období.
Výstupy	Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.		
Učivo	Uvede příklady získávání informací o minulosti.	Navštíví archiv, muzeum nebo galerii s cílem poznání minulosti. Ví o nejvýznamnějších kulturních, historických a přírodních památkách v okolí svého bydliště.	Zdůvodní základní význam ochrany přírodních nebo kulturních historických památek. Připraví přednášku a zpracuje dostupné informace o vybrané historické památce. Vytvoří přehled (plánek, mapku) o významných historických památkách v okolí.
Výstupy	Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.		
	Vyhledá v kalendáři státní svátky a významné dny.	Zdůvodní historické důvody některého ze státních svátků nebo významných dnů.	Vysvětlí, proč slavíme státní svátky a významné dny. Vyhledává významné události ze života v současnosti své rodiny, obce a regionu.

Tematický celek: ŽIVÁ A NEŽIVÁ PŘÍRODA

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.		
Učivo	Pozoruje životní projevy rostlin a živočichů a nalézá společné znaky životních projevů rostlin a živočichů.	Formuluje základní projevy života rostlin a živočichů (dýchání, výživa a příjem potravy, růst a vývoj, rozmnožování, péče o mladé, vylučování, pohyb)	Porovnává různé podmínky života na Zemi a přizpůsobení rostlin a živočichů podmínkám.
Výstupy	Prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.		
Učivo	Třídí přírodniny (živé x neživé, houby x rostliny x živočichové). Třídí rostliny (keře x stromy x byliny; jehličnaté x listnaté).	Třídí rostliny (kulturní x plané; kvetoucí x nekvetoucí; užitkové x okrasné; léčivé, jedovaté, chráněné). Třídí byliny (podle typu stonku) a listy podle tvaru.	Třídí rostliny podle délky života (jednoleté x dvouleté x vytrvalé). Třídí rostliny vyskytující se v nejbližším okolí podle stavby těla a výrazných znaků do známých skupin. Vyhledá rostlinu podle výrazných znaků v příslušném atlasu.

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Učivo	Ukáže části rostlin (podzemní x nadzemní; stonky, listy, květy, plody) a porovnává jejich různorodost.	Pojmenuje hlavní části rostlin a části listu (čepel x řapík).	Pojmenuje různé druhy stonku (lodyha, stvol, stéblo). Ukáže části květu.
Učivo	Uvede příklady hub (jedlé, jedovaté). Zdůvodní zásady správného houbaření.	Popíše a ukáže stavbu těla hub.	Vysvětlí význam hub a rozdíl mezi houbami a rostlinami (způsob výživy, rozmnožování).
Učivo	Třídí živočichy podle vztahu ke člověku (volně žijící x domácí x hospodářská).	Třídí živočichy podle stavby těla (obratlovci x bezobratlí; ryby x obojživelníci x ptáci x plazi x savci; bezobratlí – např. hmyz x pavouci x měkkýši).	Třídí živočichy podle přijímané potravy (masožraví x všežraví x býložravci).
Učivo	Popíše stavbu těla zástupců skupin obratlovců a uvede hlavní rozdíly mezi skupinami (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) .	Popíše stavbu těla zástupců různých skupin bezobratlých, všimá si hlavních rozdílů.	Zařadí živočichy podle stavby těla do známých skupin.
Výstupy	Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.		
Učivo	Popíše propojenost živé a neživé přírody na příkladu koloběhu vody (v přírodě, živočichové – příjem a vylučování vody). Nakreslí schéma jednoduchým koloběhů. Vysvětlí význam neživých přírodnin (voda) v přírodě.	Popíše propojenost živé a neživé přírody na příkladu koloběhu kyslíku (výživa a dýchání rostlin a živočichů). Nakreslí schéma jednoduchým koloběhů. Vysvětlí význam neživých přírodnin (vzduch) v přírodě.	Popíše propojenost živé a neživé přírody na příkladu potravních řetězců živočichů i rostlin. Nakreslí schéma jednoduchým koloběhů. Vysvětlí význam neživých přírodnin (půda, horniny a nerosty) v přírodě.
Učivo	Pozoruje a zaznamenává změny počasí v průběhu roku do kalendáře přírody.	Pozoruje a zaznamenává změny počasí v průběhu roku do kalendáře přírody.	Pozoruje a zaznamenává změny počasí v průběhu roku do kalendáře přírody.

Tematický celek: ZKOU MÁME A B ÁD ÁME

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.		
Učivo	Provádí jednoduchá měření hmotnosti.	Provádí jednoduchá měření teploty.	Provádí jednoduchá měření objemu.
Učivo	Provádí jednoduché pokusy se známými látkami nebo přírodninami.	Provede jednoduchý pokus podle návodu. Poznává vlastnosti a skupenství látek a změn skupenství.	Navrhne a realizuje jednoduchý pokus s látkami nebo přírodninami.
Učivo	Pozoruje přírodniny živé i neživé.	Zvládá péči o pokojové rostliny.	Provádí různé pokusy s růstem rostlin.

Tematický celek: EKOSYSTÉMY

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.		
Učivo	Zkoumá společenstvo (ekosystém) les a louka. Vyjmenuje některé zástupce rostlinné a živočišné říše daných společenstev. Vysvětlí vzájemné vztahy mezi organismy (koloběhy látek) a uvede příklady některých přizpůsobení daným podmínkám (barva srsti, dominance některých smyslů apod.).	Zkoumá společenstvo (ekosystém) rybník, pole, zahrada a sad. Vyjmenuje některé zástupce rostlinné a živočišné říše daných společenstev. Vysvětlí vzájemné vztahy mezi organismy (koloběhy látek) a uvede příklady některých přizpůsobení daným podmínkám (barva srsti, dominance některých smyslů apod.).	Popisuje společenstva v různých podnebných pásech světa a porovnává je s naším podnebným pásmem. Vyjmenuje některé zástupce rostlin a živočichů daných společenstev. Vysvětlí vztahy mezi organismy (koloběhy látek) a uvede příklady některých přizpůsobení daným podmínkám (barva srsti, dominance některých smyslů apod.).
Učivo			
Učivo	Pozoruje přírodniny živé i neživé.	Zvládá péči o pokojové rostliny.	Provádí různé pokusy s růstem rostlin.

Tematický celek: OCHRANA PŘÍRODY A GLOBÁLNÍ PROBLÉMY

Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy			
Učivo	Popíše vliv činnosti lidí na přírodu. Jmenuje některé chráněné živočichy a rostliny.	Posoudí, které činnosti člověka přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují. Vysvětlí význam národních parků, chráněných území nebo zoologických zahrad.	Diskutuje o vlivu činnosti člověka na přírodu. Vyhledává informace o přírodních katastrofách a jejich důsledcích.
Učivo	Ukáže, jak je možné třídit odpad.	Pozoruje třídění odpadu v obci, kde žije a hledá možné vylepšení.	Vysvětlí smysl třídění odpadu a uvede konkrétní příklad recyklace.
Učivo	Realizuje konkrétní aktivitu na podporu ochrany přírody ve svém okolí.	Navrhne aktivitu na podporu ochrany přírody.	Za pomoci učitele zorganizuje aktivitu na podporu ochrany přírody.
Výstupy	Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce.		
Učivo	Pozoruje a popisuje změny v společenském a přírodním prostředí obce, kde žije.	Diskutuje o problémech týkajících se životního prostředí v obci.	Navrhne možnosti zlepšení životního prostředí v obci.

6.8 Doporučená literatura a učebnice

- Mühlhauserová, H., Svobodová, J.: Prvouka 1 pro 1. ročník základní školy; Nová škola 2001
Mühlhauserová, H., Svobodová, J.: Prvouka 2 učebnice pro 2.ročník základní školy, Nová škola 2002
Mühlhauserová, H., Svobodová, J.: Prvouka 2 pracovní sešit pro 2.ročník základní školy, Nová škola 2002
Prouka pro 3. ročník, 1. a 2. díl, Nakladatelství Alter, 1999
Přírodověda pro 4. ročník, 1. a 2. díl, Nakladatelství Alter, 1995
Přírodověda pro 5. ročník, 1. až 3. díl, Nakladatelství Alter, 1997
Vlastivěda pro 4. – 5. ročník, 1. – 5. díl, Nakladatelství Alter, 1996

7 UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU MATEMATIKA

7.1 Charakteristika předmětu

Předmět Matematika rozvíjí vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost problém. Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat žákovi matematickou gramotnost.

7.2 Obsahové vymezení

Na 1. stupni se zaměřujeme na základní tématické okruhy shodně s RVP pro ZV:

- ✚ práce s číslem a početní operace,
- ✚ geometrii v rovině a prostoru,
- ✚ závislosti, vztahy a práci s daty,
- ✚ nestandardní aplikační úlohy a problémy.

7.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
4 hodiny týdně	5 hodin týdně	5 hodin týdně	5 hodin týdně	5 hodin týdně

7.4 Organizace

Výuka probíhá v kmenové třídě. Ve vyučovacím procesu uplatňujeme skupinové a projektové formy i práci frontální. Výuka je založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Důraz klademe na samostatnost.

7.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Při vyučování matematice se zaměřujeme na rozvoj všech životních kompetencí - učit se, spolupracovat, zodpovědnost, tvořivost, umět náležitě komunikovat a **řešit problém**. Klíčovou kompetencí, kterou předmět rozvíjí, je kompetence k řešení problémů. Pravidelně zařazujeme činnosti, při kterých žáci aplikují matematické dovednosti při řešení životních situací.

Nabídkou pro talentované žáky jsou matematické soutěže, ve kterých se žáci zabývají nadstandardními úlohami (Matematická soutěž málotřídních škol www.msoutez.wz.cz, Matematický klokan – Klokánek).

Do hodin jsou pravidelně zařazovány matematické rozcvičky. Obsahem mohou být příklady procvičující základní matematické operace.

Při výuce jsou využívány počítačové programy TS Matematika 1.-4, Matematika pro 1.r. a další software pro výuku matematiky. Počítače jsou pravidelně využívány a vhodně začleňovány do výuky. Významné mezipředmětové vazby jsou s předmětem Informatika.

Metody výuky jsou voleny s ohledem na učivo. Vhodné je zařazení stejného nebo příbuzného učiva ve vyučovaných ročnících, a to je v takovém případě členěno dle náročnosti.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozvíjí mechanickou paměť při osvojování, základních matematických operací, ✚ rozvíjí abstraktní i exaktní myšlení, 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ předkládá žákům dostatek materiálů a informací, ✚ vede žáky ke kontrole výsledků a k sebehodnocení,
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozvíjí logické myšlení, kritický úsudek a věcnou argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ✚ provádí rozbor problému, plán řešení, volbu postupu, odhad výsledku a vyhodnocení správnosti (slovní úlohy), 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ předkládá dostatek aplikovaných úloh odrážející situaci z běžného života, ✚ vede žáky k využívání získaných matematických poznatků v praxi, k hledání různých cest a způsobů řešení, ✚ učí žáka vyhledávat problém v textu (otázky a tvorba vhodných odpovědí)
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ učí se přesně a stručně vyjadřovat prostřednictvím matematického jazyka a matematické symboliky 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ vede žáky k efektivnímu využívání osvojeného matematického slovníku při komunikaci, vyjadřování názorů, postupů řešení ✚ vede ke zdokonalování grafického projevu
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti, systematickosti, vytrvalost, přesnost, ✚ učí se ověřovat svoje hypotézy, návrhy řešení ✚ učí se spolupracovat při řešení úkolů, oceňovat zkušenosti druhých, respektovat různá hlediska 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umožňuje každému žákovi zažít úspěch ✚ hodnotí žáka na základě jeho vlastního pokroku
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ se učí vnímat reálné situace a jejich matematické modelování, vyhodnocování matematického modelu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ vede žáky k tomu, že jedna reálná situace může být vyjádřena různými modely, že reálné situace mohou být složitější než jejich matematický model
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ se učí využívat matematické poznatky a dovednosti v konkrétních praktických činnostech (odhady, měření, porovnávání) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ zadává úkoly, které vedou ke konkrétní činnosti ✚ využívá pomůcky pro modelování matematických situací

7.6 Rozvržení učiva

Tematický celek: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků				
<i>Učivo</i>	Obor čísel 0 - 20	Obor čísel 0 - 100	Obor čísel 0 - 1000	Obor čísel 0 – 10 000 a 0 – 1 000 000	Všechna přirozená čísla
	Manipuluje s předměty, modely, obrázky, penězi, čtvercovou sítí, milimetrovým papírem. Vytváří si představu o množství a zobrazení daného množství číslem.				
	Sčítá i odčítá čísla v daném oboru. Vyjmenuje řadu čísel nebo její část.				
	Počítá po jedné.	Počítá po 1, 2, 5, 10	Počítá po 1 – 9, 10, 100 a 1000.	Počítá po 10 000, 100 000 a 1 000 000.	
	Počítá předměty, tvoří soubory prvků.				
Výstupy	Čte, zapisuje a porovnává čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti v daném oboru N				
<i>Učivo</i>	Čte, zapisuje a porovnává čísla v daném oboru.				
	Rozkládá čísla na součet dvou čísel.	Rozkládá čísla na desítky a jednotky.	Rozkládá čísla v desítkové soustavě. Poznává J (jednotky), D (desítky), S (stovky).	Rozkládá čísla v desítkové soustavě. Poznává J, D, S, T, DT, ST, M.	Rozkládá čísla v desítkové soustavě. Poznává J, D, S, T, DT, ST, M i vyšší řády (miliardy).
	Pracuje s počítadlem do 20.	Pracuje s počítadlem do 100.	Pracuje s řádovým počítadlem.		
Výstupy	Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.				
<i>Učivo</i>	Manipulace s čísly (kartičky). Vzestupně a sestupně řadí čísla.				
	Vyhledá, čte a zobrazí číslo na číselné ose.				
		Číselná osa v praxi (pravítko, měření délky).	Využívá číselnou osu k porovnávání. Sestrojí vlastní číselnou osu. Uvědomuje si, že díl osy nemusí být vždy hodnotu 1. Číselná osa v praxi (záznam, historických dat v prouce, teploměr).		
Výstupy	Provádí z paměti (tzn. ústně i písemně bez zápisu postupu výpočtu) jednoduché početní operace s přirozenými čísly.				
<i>Učivo</i>	Sčítá a odčítá v oboru bez přechodu desítky.		Sčítá a odčítá v číselném oboru.		
	Může sčítat i odčítat s přechodem přes desítku.	Násobí a dělí v oboru do 50 (násobilka 1-5 a číslem 0). Používá tabulku násobků.	Násobí a dělí v oboru do 100 (násobilka 0 – 10). Vyjmenuje řadu násobků čísel 1 – 10.	Násobí a dělí násobky čísla 10 (tzv. počítání s nulami). Násobí a dělí dvojciferná čísla jednociferným (mimo obor malé násobilky). Umí pokračovat v řadě násobků (přičítání činitele).	
			Dělí se zbytkem. Rozumí pojům neúplný podíl, zbytek.		
		Počítá s jednou závorkou.	Počítá s jednou i více závorkami. Chápe postupy pro počítání se závorkami (výhodné počítání, přednost výpočtů).		
	Seznamuje se s pojmy: sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl.	Seznamuje se s pojmy: číselník, součin, dělenec, dělitel a podíl.	Rozumí pojům jednotlivých početních operací.	Používá uvedené pojmy při základních početních operacích.	

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Učivo</i>		Kombinuje při počítání dvě početní operace.	Kombinuje při počítání 2 – 3 početní operace.		
Výstupy	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.				
<i>Učivo</i>	Řeší jednoduché slovní úlohy.		Řeší jednoduché i složené slovní úlohy.	Řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s N.	
	Slovní úlohy řeší většinou ústně.	Slovní úlohy řeší ústně i písemně. Písemně tak, že podtrhává důležité údaje, zapisuje příklad a odpověď. Poznává větu tázací ve slovní úloze.		Provádí stručný zápis slovní úlohy. V jednoduchých úlohách zapisuje řešení (příklad) a odpověď na problém (otázku).	
	Řeší úlohy na porovnávání (více, méně).	Řeší úlohy na porovnávání (o n více, o n méně).	Řeší úlohy na porovnávání čísel. řeší úlohy typu n-krát více, n-krát méně.		
		Tvoří jednoduché slovní úlohy – ústně.	Tvoří slovní úlohy na známé početní operace.		
Výstupy	Využívá při pamětné i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.				
<i>Učivo</i>	Rozumí pojmu „záměna sčítanců“	Rozumí pojmu „záměna sčítanců a činitelů“.	Umí využít vlastností sčítání a násobení pro zjednodušení výpočtu.		Rozumí pojmem komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.
Výstupy	Provádí písemné (se zápisem postupu, pod sebou...) početní operace v oboru přirozených čísel.				
<i>Učivo</i>			Písemně sčítá a odčítá v oboru čísel. Provádí kontrolu výpočtu.		
				Písemně násobí i dělí jednociferným číslem. Provádí zkoušku dělení. Násobení kontroluje pomocí kalkulačky.	Písemně násobí více–ciferným činitelem a dělí 2ciferným dělitelem. Provádí zkoušky.
Výstupy	Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.				
<i>Učivo</i>		Zaokrouhluje na desítky.	Zaokrouhluje na stovky.	Zaokrouhluje na tisíce, desetitisíce, statisíce a miliony.	
		Využívá zaokrouhlování při odhadu a kontrole výsledku.			
Výstupy	Početní operace s čísly mimo obor přirozených čísel (propedeutika zlomku, desetinného čísla, záporného čísla)				
<i>Učivo</i>	Rozumí pojmu polovina. Umí ji ukázat a modelovat na praktickém modelu („dělení napůl“)	Rozumí pojmu polovina, čtvrtina, třetina zejména ke vztahu k hodinám, notám nebo sportu.	Vyznačí názorně polovinu a čtvrtinu celku (modelování, skládání).		
			Desetinná čísla v souvislosti s nakupováním a používáním peněz. Čte cenovky v obchodě jako koruny a haléře (10,90 = deset korun devadesát haléřů). Odhaduje součet částky zboží, využívá zaokrouhlování na stovky.		
			Čte hodnotu na teploměru. Bod „nula“, „nad nulou“, „pod nulou“ v souvislosti s prvkou.		

Tematický celek: ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.				
<i>Učivo</i>	Rozumí pojům: den (ráno, poledne, večer), měsíc, rok.	Pojmy: hodina, minuta, den.	Převody jednotek času (h, min.). Týden = 7 dní. Počet dní v měsíci, roce.	Převody jednotek času (hodiny, minuty, sekundy).	Převody jednotek času.
	Na ciferníku hodin čte celé hodiny. „Co ukazuje malá ručička?“. Čte číslice na digitálních hodinách.	Na ciferníku pozná čas v hod. a min. Porovnává čas s digitálními hodinami, zobrazuje digitální čas na ciferníku hodin.	Umí číst hodiny.	Prakticky využívá znalost hodin (začátky vyučovacích hodin, čas určený na práci apod.)	Umí vypočítat z časových údajů délku potřebného času (délka cesty).
Výstupy	Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.				
<i>Učivo</i>		Nakupujeme – závislost množství a ceny.	Jak rostu? – měření výšky. Pozorování změny v průběhu roku.	Kolik vážím? – měření hmotnosti. Pozorování změny v průběhu roku.	Závislost teploty a času. Pozorování teplot v jednotlivých měsících roku.
Výstupy	Doplňujeme tabulky, schémata, posloupnost čísel.				
<i>Učivo</i>	Doplňujeme tabulky a posloupnosti čísel.	Tabulka násobků.	Zapisuje data do tabulek a schémat.		
Výstupy	Vyhledává, sbírá a třídí data.				
<i>Učivo</i>	Učí se rozpoznat důležitá data od méně důležitých.	Vyhledává, sbírá, zaznamenává data s vzestupnou náročností.			
Výstupy	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.				
<i>Učivo</i>	Rozumí pojmu sloupec a řádek. čte údaje z tabulek.	Čte údaje z tabulek. Sestavuje jednoduché tabulky (ceny, násobky, čísla...)	Sestavuje jednoduché tabulky. Znázorňuje řešení úloh jednoduchými nákresey.	Čte údaje z tabulek a z grafů. Sestavuje tabulky. Podle údajů ve čtvercové síti zakreslí jednoduchý sloupcový graf.	Čte jízdní řády, tabulky a grafy. Sestavuje tabulky. Pro tvorbu grafů využívá čtvercovou síť i MS Excel.

Tematický celek: GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci.				
<i>Učivo</i>	Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh.	Rovinné útvary: lomená čára, bod, přímka, úsečka.	Rovinné útvary: polopřímka, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník.	Pozná uvedené rovinné útvary. Umí je popsat.	
	Obkresluje, ukazuje, modeluje, vytrhává rovinné útvary.				
	Tělesa: krychle, koule, válec.	Tělesa: kvádr.	Tělesa: jehlan, kužel	Pozná uvedená tělesa. Umí je popsat.	
			Krychlové stavby.	Sít krychle a kvádrů.	Sít krychle a kvádrů.
Výstupy	Porovnáva velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.				
<i>Učivo</i>	Porovnáva velikost rovinných útvarů a těles (modely).	Měří a odhaduje délku úsečky, strany rovinných útvarů a hrany těles (cm, mm).	Převody jednotek délky (mm, cm, dm, m).	Převody jednotek délky (km)	Převody jednotek délky.
Výstupy	Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce.				
<i>Učivo</i>		Využívá čtvercovou síť (čtverec, obdélník, trojúhelník).			
		Chápe pojem kreslení a rýsování. Získává správné návyky při rýsování. Při rýsování používá správné označení (malá velká písmena). Při rýsování rovinných útvarů umí používat kružítko.			
		Rýsuje body, přímky a úsečky.	Rýsuje polopřímku, kružnici, trojúhelník (podle daných stran).	Rýsuje čtverec a obdélník, pravoúhlý trojúhelník.	
Výstupy	Sčítá a odčítá graficky úsečky. Určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.				
<i>Učivo</i>		Určí délku lomené čáry.	Sčítá a odčítá graficky úsečky s využitím kružítko.	Určí obvod měřením a součtem stran.	Počítá obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku podle vzorce.
Výstupy	Sestrojí rovnoběžky a kolmice.				
<i>Učivo</i>			Pozná vzájemnou polohu přímek v rovině. Pojmenuje rovnoběžky a kolmice.	Sestrojuje rovnoběžky a kolmice.	Sestrojuje rovnoběžky a kolmice procházející daným bodem.
Výstupy	Určí obsah pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.				
<i>Učivo</i>			Pojem obsah, jednotkový čtverec. Hry se čtvercovou sítí.	Určí obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové sítí. Používá cm^2 .	Seznamuje se s dalšími jednotkami obsahu.
Výstupy	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.				
<i>Učivo</i>		Modeluje souměrné útvary v rovině (překládáním papíru).	Modeluje osově souměrné útvary ve čtvercové síti.	Určuje osu souměrnosti. Pozná a nakreslí souměrný útvar.	

Tematický celek: NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.				
<i>Učivo</i>	Zajímavé slovní úlohy.			Matematická soutěž málotřídních škol. Matematický klokan – Klokánek. Řešení úloh ze starších ročníků. Matematické pohádky. Zajímavé slovní úlohy.	
<i>Učivo</i>	Doplňuje obrázkové řady, posloupnost	Doplňuje obrázkové a číselné řady.	Doplňuje obrázkové a číselné řady. Zkouší vytvářet vlastní kombinace.		
<i>Učivo</i>	Poznává shody a rozdíly (předměty a obrázky). Řeší jednoduchá bludiště.	Bludiště a hlavolamy. Počítá magické čtverce (Sudoku).	Shody a rozdíly (Kimova hra), bludiště a hlavolamy. Počítá a tvoří magické čtverce (Sudoku).	Nejen řeší, ale i pokouší se tvořit řady, bludiště, hlavolamy a matematické hádanky.	
<i>Učivo</i>	Orientace v prostoru (vlevo, vpravo, před, za, nahore, dole, vpředu, vzadu, uprostřed, hned před, hned za...)	Orientace v prostoru z vlastního pohledu i z pohledu druhé osoby (využití panenky).	Orientace v prostoru. Hry se čtvercovou sítí. Krychlové stavby.		
<i>Učivo</i>	Orientace v rovině (na papíře).		Orientace v plánu	Orientace v mapě	
<i>Učivo</i>			Poznává číselné zákonitosti: magické čtverce, hry s kostkou, kartami, kalkulačkou.		

Doporučená literatura

King, Andrew: Co dokážu s matematikou I., Fragment 1999
King, Andrew: Co dokážu s matematikou II., Fragment 1999
Reischigová, Marie: Matematika na základní a obecné škole ve slovních úlohách, Pansofia kol.: Matematika pro 1. – 5. ročník ZŠ, Alter 2004

Doporučený metodický postup nácviku početních operací

Sčítání a odčítání

sčítání a odčítání do 10
sčítání a odčítání do 20 (typu $10 + 2$; $12 - 2$)
sčítání a odčítání do 20 (typu $15 + 3$; $18 - 3$)
sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítky (typ $7 + 8$, $15 - 8$)
sčítání a odčítání do 100, celé desítky (typu $20 + 30$; $50 - 20$)
sčítání a odčítání do 100 (typu $60 + 7$; $67 - 7$)
sčítání a odčítání do 100 (typu $52 + 4$; $56 - 4$)
sčítání a odčítání do 100 (typu $54 + 6$; $60 - 6$)
sčítání a odčítání do 100 (typu $50 + 36$; $86 - 50$)
sčítání a odčítání do 100 (typu $57 + 8$; $65 - 8$)
sčítání a odčítání do 100 (typu $24 + 12$; $36 - 12$)
sčítání a odčítání do 100 (typu $24 + 16$; $40 - 16$)
sčítání a odčítání do 100 (typu $27 + 18$; $45 - 18$)
sčítání a odčítání do 1 000 z paměti, bez přechodu (typu $200 + 300$; $500 - 300$)
sčítání a odčítání do 1 000 z pam., bez přechodu (typu $200 + 30$; $230 - 30$)
sčítání a odčítání do 1 000 z pam., bez přechodu (typu $800 + 24$; $824 - 24$)
sčítání a odčítání do 1 000 z pam., bez přechodu (typu $140 + 610$; $750 - 140$)
sčítání a odčítání do 1 000 z pam., celá stovka (typu $240 + 160$; $400 - 160$)
sčítání a odčítání do 1 000 z pam., bez přechodu (typu $340 + 37$, $377 - 37$)
sčítání a odčítání do 1 000 s přechodem přes stovku (typu $270 + 50$; $320 - 50$)
písemné sčítání a odčítání do 1 000 bez přechodu
písemné sčítání a odčítání do 1 000 s přechodem
sčítání a odčítání do 10 000 (typu $3\ 000 + 4\ 000$; $8\ 000 - 5\ 000$)
sčítání a odčítání do 10 000 (typu $3\ 600 + 4\ 000$; $8\ 500 - 1\ 000$)
sčítání a odčítání do 10 000 (typu $3\ 600 + 4\ 200$; $8\ 500 - 1\ 500$)

sčítání a odčítání do 10 000 (typu $3\ 625 + 1\ 200$; $8\ 635 - 1\ 200$)
písemné sčítání a odčítání do 10 000
sčítání a odčítání do 1 000 000 (typu $150\ 000 + 35\ 000$)
písemné sčítání a odčítání do 1 000 000
písemné sčítání a odčítání přes 1 000 000

Násobení a dělení

násobení a dělení do 20 (typu $3 \cdot 3$; $8 : 2$)
násobení a dělení do 50 (násobilka $0 - 5$)
násobení a dělení do 100 (malá násobilka)
dělení se zbytkem v oboru malé násobilky
násobení a dělení desítkou (typu $4 \cdot 20$; $80 : 4$)
násobení do 100 mimo obor (typu $5 \cdot 16$)
dělení do 100 mimo obor (typu $69 : 3$)
dělení se zbytkem do 100 mimo obor malé násobilky
násobení a dělení násobky čísla 10 do 10 000 („počítání s nulou“)
písemné násobení jednociferným číslem do 10 000 (typu $532 \cdot 2$; $1276 \cdot 8$)
písemné násobení dvojciferným číslem do 10 000 (typu $87 \cdot 50$; $106 \cdot 30$)
písemné násobení dvojciferným číslem do 10 000 ($42 \cdot 87$; $207 \cdot 25$)
písemné dělení jednocif. dělitelem do 10 000 beze zbytku ($108 : 9$)
písemné dělení jednocif. dělitelem do 10 000 se zbytkem ($237 : 6$)
násobení a dělení násobky čísla 10 do 1 000 000 („počítání s nulou“)
písemné násobení trojciferným číslem do 1 000 000 (typu $235 \cdot 307$)
písemné násobení trojciferným číslem do 1 000 000 (typu $499 \cdot 325$)
písemné dělení jednociferným dělitelem do 1 000 000 (typu $650\ 796 : 4$)
písemné dělení dvojciferným dělitelem do 1 000 000 (typu $76\ 950 : 30$)
písemné dělení dvojcif. dělitelem do 1 000 000 (typu $4\ 900 : 28$)

8 UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK

8.1 Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je zejména probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytváření kladného vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby a zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení řečových dovedností. Velký důraz musí být kladen na kvalitu uvedení cizího jazyka v raném věku. Žáci se poprvé seznamují s některými typickými jevy života a kultury zemí, mluvících anglicky.

8.2 Obsahové vymezení

Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem čtení a písemného vyjadřování. K tomuto se přistupuje až po důkladném audioorálním procvičení jazykových jevů. Výklad gramatiky je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je zvolena zejména na základě zájmů dětí tohoto věku.

Ve druhém ročníku je stěžejní poslechová část, která využívá jednoduchých pohádek s obrázkovými osnovami, comixů a snaha o přirozenou anglickou výslovnost pomocí jazykolamů, říkanek, písniček a her. Žáci nevědomě objevují a osvojují si rytmus a tempo anglické konverzace. Činnosti probouzí a zapojují všechny smysly, jsou úzce propojeny s ostatními předměty.

Ve třetím ročníku je kladen důraz na audioorální kurz a jednoduchou konverzaci, poslech, dětské říkánky, písničky, hry, tvořivé činnosti, činnosti využívající pohyb, soutěže, apod. Lze použít také např. modelování, vystřihování. Tomuto je přizpůsobený i písemný materiál (např. vybarvování, obtahování, apod.).

Ve třetím i čtvrtém ročníku žáci slovíčka, která již znají zkoušejí i napsat. Vytvářejí jednoduché krátké písemné texty, vypravují jednoduchý příběh. Seznamují se se základními gramatickými jevy.

V pátém ročníku se soustředí na zdokonalení konverzace, písemného sdělení a gramatických jevů tak, aby bylo dosaženo výstupů pro 2. období výuky cizího jazyka na 1. stupni. V pátém ročníku by bylo vhodné, aby žáci odebírali dětský anglický časopis.

8.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0 hodiny týdně	2 hodiny týdně	3 hodiny týdně	4 hodiny týdně	4 hodiny týdně

8.4 Organizace

Výuka 2. ročníku je spojena s výukou 3. ročníku a výuka 4. ročníku je spojena s výukou 5. ročníku.

8.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je propojena nejen s mateřským jazykem, ale také s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou (např. hraní rolí, dramatická improvizace, apod.). Využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček, aj. textů v interpretaci rodilých mluvčích. Vyučující rozvíjí představivost dětí, podněcuje a oceňuje jejich aktivitu, jejich tvůrčí přístup k činnostem.

V prvních fázích je cílem především motivace dětí. Důraz je kladen na získání správných počátečních návyků. Vhodné jsou zejména zábavné aktivity, které pokračují hrou a navazují dalšími činnostmi, kde děti přijímají dovednosti a nové poznatky.

Ve spolupráci učitel – žák je vhodné do výuky zařazovat na konci každého tématu malý projekt, kterým se upevní znalosti žáků a zpestří výuka. Možno ústně (dramatická výchova), kdy si žáci např. připraví krátké dialogy – scénky, používají maňásky nebo jiné pomůcky, apod. Nebo písemně, kdy je možno se vyjádřit i výtvarně. V 5. ročníku lze vytvořit i krátké písemné sdělení (např. Jídelníček, Denní program, TV program, Nabídka cestovní kanceláře do USA nebo Velké Británie, apod..). V rámci opakovací hodiny (Revision), je vhodné využít projektové vyučování zaměřené na vhodný tematický celek (např. Obchod). Při výuce lze používat maňásky, které odbourávají počáteční ostych mluvit cizím jazykem nebo obavy z chyby a zpestří výuku. Při výuce používá vyučující dříve získané zkušenosti žáků s cizím jazykem.

Vyhledávání a upozorňování na mezinárodní výrazy, přejatá slova z cizích jazyků, shodu nebo podobnost s cizím jazykem
Jednotlivé vyučovací jednotky by měly obsahovat vyvážený poměr aktivních i pasivních činností se zapojením různých smyslů.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ tvoří úkoly pro spolužáky, účastní se na plánování výuky, zakládá si práce, vede si vlastní záznamy, formuluje vlastní hodnocení, testuje se na PC s možností oprav, praktické aktivity, ✚ rozvíjí tvořivé myšlení pomocí slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ vytváří týdenní plány, využívá netradičních prvků, organizuje čas, umožní volbu (dobrovolné úkoly, domácí úkoly, volba náročnosti úkolů, způsobu řešení i zpracování), zajímavé úkoly, různé metody práce, tvoří otázky a hledá odpovědi, různé způsoby učení, zpřístupní (volný přístup) informační zdroje a jejich umístění v prostoru tříd, praktické aktivity, tematické projekty, propojuje předměty, individuální plány
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ diskutuje, pracuje s informacemi, učí se i chybou, dramatizuje příběh, hraje hry, učí se vlastním prožitkem, pracuje ve skupině, využívá výuky žák – žák, sebehodnotí se, prezentuje svoji práci 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ spoluúčastní se na řešení problému, používá známé situace ze života žáka, umožní vyhledání potřebné informace (ve slovníku, v textu, apod.), dostatečně vysvětlí a sdělí potřebné informace, vytvoří prostor pro řešení problému,
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ využívá pravidelných mluvených projevů, prezentuje svoji práci, naslouchá, mluví k problému, obsluhuje PC – (multimediální programy, PC testy s možností učení, apod.), používá maňaska (pokud má problém s komunikací), spoluúčastní se jednoduchých konverzací 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ řečový vzor učitele, používá různé metody, předkládá různé zdroje a druhy textů, zvukové záznamy, videozáznamy, výukové názorné pomůcky, používá diktafon, PC, vytváří prostor pro vyhledávání v textu, podle možnosti využije navázání kontaktu s jinými školami, vytváří bezpečné prostředí
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ pracuje ve skupině i samostatně, vzájemně si spolužáci pomáhají při výuce, má pozitivní vztah ke své osobě, spolupodílí se na fungování třídy, je zodpovědný při práci ve skupině za výsledky, pochválí se 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ osobnostně sociální výchova, umožní rozhovor přes pomocníka (hračku), vytváří bezpečné prostředí, poznává nedostatky a hledá způsob jejich odstranění, pochválí žáka a jeho práci, kladně motivuje
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ poznává hodnoty druhých lidí, využívá hru, spoluúčastní se při rozvoji školy, kontroluje zadanou práci, poznává tradice jiného státu a porovnává je s tradicemi Českého státu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ zajistí multikulturní výchovu, používá pohádky (dobro x zlo), sociálně osobnostní výchova ✚ předkládá informace o způsobu života v jiném státě ✚ zprostředkuje besedu s rodilým mluvčím, divadelní představení v AJ
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ realizuje se praktickou činností, nebrání v činnosti spolužákovi, udržuje pořádek a čistotu během a po ukončení pracovního procesu, účastní se na výzdobě prostředí, vystavuje žákovské práce; spoluvytváří, dodržuje a kontroluje pravidla 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ pokud je potřeba - změní pracovní prostředí; vytvoří bezpečné a klidné prostředí; dostatečně vysvětlí pracovní činnost a ujistí se, že jí žáci rozumí; průběžně kontroluje, je spravedlivý, používá různé metody a formy práce vhodné pro určitou věkovou skupinu

8.6 Rozvržení učiva

Ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
Výstupy	Vyslovuje a čte nahlas foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu			
<i>Učivo</i>	Poslouchá a porozumí známé slovní zásobě, krátkému čtenému textu)	Poslouchá a porozumí čtenému textu	Dramaticky přednese text	Dramaticky přednese krátký text z paměti (báseň)
	Seznámí se s vyjádřením I like...	Vyjádří I like...	Odpovídá na otázky Do you want..? Do you like...?	Tvoří otázky Do you want ...? Do you like ...? a odpovídá na ně
	Poslouchá krátké příběhy s vizuální oporou (obrázkovou osnovou)	Poslouchá pohádku	Čte a vypravuje pohádku	Čte, vypravuje a zahraje pohádku
		Pozná název pohádky	Rozpozná názvy klasických poh.	Umí pojmenovat klasickou poh.
Výstupy	Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje			
<i>Učivo</i>	Pozdraví, představí se, rozloučí se	Pozdraví, představí se, rozloučí se	Pozdraví a osloví učitele, poděkuje, představí se, rozloučí se	Představí se, pozdraví, rozloučí se
	Rozumí krátkým pokynům učitele a reaguje na jeho pokyny	Rozumí pokynům učitele a reaguje na jeho pokyny	Rozumí pokynům učitele a reaguje na jeho pokyny	Reaguje při hře na pokyny k řešení situace
	Seznámí se s používáním slovesa to be	Používá sloveso be	Časuje sloveso be v obou číslech přítomného času prostého i průběhového	Tvoří minulý čas prostý slovesa be
	Sdělí vlastnictví s have got v 1. osobě	Sdělí vlastnictví s have got	Časuje sloveso have, can	Tvoří minulý čas prostý slovesa have
	Používá zájmena I, you, it	Používá osobní zájmena I, you, he, she, it, we, they	Používá přivlastňovací zájmena my, your, her, his, our, their	Umí osobní zájmena po předložkách
		Používá množné číslo podstatných jmen	Tvoří množné číslo podstatných jmen koncovkou -s	Tvoří množné číslo nepravidelných podstatných jmen
		Seznámí se s neurčitým a/an a určitým the členem	Tvoří množné číslo this – these	Tvoří množné číslo that – those
		Vyjádří domněnku I think	Vyjádří jistotu I know	Používá I think Íl
	Tvoří jednoduchou větu	Tvoří jednoduchou větu	Vyjádří zákaz Don't...	Vyjádří stupeň libosti a nelibosti
	Používá významová slovesa	Používá významová slovesa	Časuje významová slovesa	Tvoří minulý čas prostý pravidelných významových sloves
			Seznámí se s nepravidelnými slovesy	Seznámí se s tvary nepravidelných sloves v minulém čase
	Seznámí se s přítomným časem prostým	Používá přítomný čas prostý, Seznámí se s vyjádřením právě probíhajících činností	Vyjádří právě probíhající činnost	Vyjádří časovou posloupnost
	Určí věc	Určí věc	Používá přivlastňovací pád, určí majitele věcí	Vyjádří nejvyšší stupeň vlastnosti

	Popíše situaci na obrázku jednou větou	Popíše situaci na obrázku	Užívá There is/are	Vyjádří existenci objektu v místě Vyjádří neexistenci objektu v místě no
				Vyjádří prostou budoucnost Will Seznámí se s minulým tvarem nepravidelných sloves Sdělí záměr nebo přání I want Vyjádří vlastní potřebu need něco mít nebo konat Zeptá se na příčinu Why , doporučí a odůvodní řešení Because
			Vyjádří oblibu I like	Vyjádří přání I'd like
Výstupy	Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům			
<i>Učivo</i>			Vypravuje příběh podle obrázkové osnovy, probíhající děj	
	Pojmenuje hračky, určí jejich barvu	Hovoří o zábavách dětí v parku	Vyjádří oblibu sportu, hovoří o sportovních aktivitách svých spolužáků	Povídá o zimních sportech a hrách dětí na sněhu
		Popíše domov	Popíše domov, hovoří o domácích činnostech. Pojmenuje nádobí	Popíše vybavení bytu nábytkem, doplňky a domácími přístroji
		Pojmenuje jídlo, pití, vyjádří pocit hladu a žízně	Vyjádří pocit hladu a žízně, pojmenuje své oblíbené a neoblíbené jídlo a nápoje, požádá o jídlo a pití Určí chuť potravin	Hovoří o stravovacích zvycích, o oblíbených kombinacích jídel
			Udá popis cesty, zeptá se na cestu, popíše své bydliště	Pojmenuje obchody
Výstupy	Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova			
<i>Učivo</i>	Seznámí se s anglickou abecedou	Seznámí se s anglickou abecedou	Vyjmenuje anglickou abecedu	Zapíše písmena abecedy
		Řekne své jméno	Hláskuje jména, řekne své jméno	Napíše své jméno, slovo podle spelování
	Pojmenuje 6 zvířat	Pojmenuje 10 domácích zvířátek – mazlíčků	Zapíše 10 domácích zvířátek – mazlíčků	Popíše a porovná domácí zvířata a jejich užitek pro člověka
				Pojmenuje nejzn. cizokrajná zvířata
		Určí celé hodiny	Určí celé hodiny	Čte časové údaje na analogových a digitálních hodinách ve dvanáctihodinovém režimu
	Počítá do 10	Počítá do 20	Seznámí se s počítáním do 100 Vyřeší matematickou slovní úlohu	Počítá do 100 Určí poschodí
	Pojmenuje školní pomůcky	Popíše školu	Vyjmenuje školní předměty	Požádá o zapůjčení školní potřeby

		Seznámí se s dny v týdnu	Pojmenuje dny v týdnu	Pojmenuje měsíce
	Pojmenuje barvy	Pojmenuje všechny barvy	Zapíše všechny barvy	Popíše barevný obrázek
				Vyjmenuje výtvarný materiál pro Vv a Pč
				Popíše stav počasí
				Charakterizuje roční období
		Pojmenuje části oděvu	Určí části oděvů	Popíše své oblečení I'm wearing...
Výstupy	Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění			
<i>Učivo</i>	Zazpívá píseň Happy birthday, porozumí odpovídající slovní zásobě	Umí se sezeptat na věk a odpovědět	Popřeje k narozeninám, pozve na oslavu, posoudí pravdivost tvrzení, udá věk	Umí poprosit a poděkovat
	Seznámí se s popisem obličeje	Popíše části těla, postavu	Hovoří o nemoci, vyjádří své pocity	Vyjádří vlastní zdravotní potíže
		Pojmenuje druhy sportu	Sdělí záliby	Vyjádří svůj vztah k PC
			Ptá se na jednu ze dvou možností s užitím spojky or	Porovná velikost, stáří a kvalitu
Výstupy	Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník			
<i>Učivo</i>	Seznámí se s abecedou	Seznamuje se se slovníky, vyrábí si je	Seznamuje se se slovníky v pracovním sešitě i v učebnici	Pracuje se slovníky v pracovním sešitě i v učebnici
Výstupy	Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku			
<i>Učivo</i>	Seznámí se se slovem	Seznámí se se slovem, větou	Orientuje se v textu	Orientuje se v učebnici
				Orientuje se v britské měně
				Orientuje se v TV programu, hovoří o programech
				Čte a přijímá telefonní číslo a britskou adresu
Výstupy	Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci			
<i>Učivo</i>	Poslouchá AV, CD i MD nahrávky, sleduje AV nahrávky, opakuje slova a reaguje na pokyny	Poslouchá AV, CD i MD nahrávky, sleduje AV nahrávky, opakuje slova a reaguje na pokyny	Poslouchá AV, CD i MD nahrávky, sleduje AV nahrávky, opakuje věty a odpovídá na otázky	Poslouchá AV, CD i MD nahrávky, sleduje AV nahrávky, rozumí čtenému textu
	Výtvarně se vyjádří (časopisy, omalovánky, doplňovačky, apod.)	Výtvarně se vyjádří (časopisy, omalovánky, doplňovačky, apod.)	Výtvarně i písemně se vyjádří (časopisy, omalovánky, doplňovačky, apod.)	Výtvarně i písemně se vyjádří (časopisy, omalovánky, doplňovačky, křížovky, apod.) Popíše obrázek
	Učí se říkadla, písně	Učí se říkadla, písně	Doplňuje vynechaná slova v krátkém textu podle poslechu	Napíše větu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
Výstupy	Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů			
<i>Učivo</i>		Pozdraví, představí se	Pozdraví, představí se, vyjádří svoji národnost, zeptá se na jméno, vyjádří souhlas a nesouhlas	Vyplní své osobní údaje do dotazníku
		Pojmenuje členy rodiny	Představí rodinu	Umí napsat dopis o sobě, své rodině a zájmech
			Pojmenuje názvy budov ve městě	Orientuje se na mapě, v plánu
				Vyhledá nejvýznamnější města, řeky a hory
Výstupy	Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace			
<i>Učivo</i>			Pojmenuje britskou a americkou vlajku	Popíše území Spojených států amerických
				Pojmenuje tři významné britské svátky
				Charakterizuje území České republiky
			Vyjádří části dne, hlavní jídla	Hovoří o skladbě jídelníčku
			Pojmenuje dny v týdnu	Orientuje se v kalendářním roce
				Hovoří o TV pořadech
Výstupy	Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu			
<i>Učivo</i>				Používá I think
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
Výstupy	Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci			
<i>Učivo</i>	Pozdraví, rozloučí se, sdělí informace o sobě	Pojmenuje osobu, sdělí věk	Popíše ztracenou osobu, požádá o pomoc při hledání	Sdělí adresu
				Orientuje se v programu
				Umí vyjmenovat země Velké Británie
				Sdělí datum narozenin a státních svátků
			Vyjádří své schopnosti a dovednosti	Hovoří o povolání svých rodičů
			Popíše svůj obvyklý den	Hovoří o svých činnostech v dávné minulosti

				Hovoří o stavu, situaci a pobytu v určité minulosti
			Požádá o zapůjčení věci	Zeptá se na cenu zboží
				Vyjádří vlastnictví
	Hraje hru	Hraje hru	Hraje hru	Hodnotí štěstí ve hře

8.7 Přílohy

Doporučené tematické okruhy

- ✚ Domov
- ✚ Rodina
- ✚ Škola

- ✚ Volný čas a zájmová činnost
- ✚ Oblékání
- ✚ Nákupy

- ✚ Příroda a počasí
- ✚ Tradice a zvyky, svátky
- ✚ Důležité zeměpisné údaje

Doporučené dětské časopisy

Kulihrášek, UFIN, Kids' News

Doporučené hry

Kámen, nůžky, papír

Bingo, Stolní hry, Žralok, Hádanky, Pexeso, Kimovy hry, Člověče nezlob se, Kostky, Křížovky, Doplnovačky, Pan čáp ztratil čepičku, apod. (Zejména první hodiny mohou být plné zábavných aktivit, jako je kreslení, poslech pohádek, písniček, říkánek, hádání, apod. Později pokračujeme hrou nebo zařazujeme další aktivity. Pokud se jedná o hru, kde si žák osvojí dovednosti nebo znalosti, mnohdy lze „hru“ vyjádřit mnoha aktivitami.)

Doporučené pomůcky

kartičky, nástěnné obrazy, počítadlo, písmenková abeceda (skládání slov), číslice, hračky, papírové skládanky (oblečení), PC, audio-video technické pomůcky, knihy, časopisy, omalovánky, pexeso, loutka, mapy, hodiny, apod.

Doporučené pohádky k dramatizaci

LITTLE RED RIDING HOOD

JACK AND THE BEANSTALK

GOLDILOCK AND THE THREE BEARS

LITTLE RED HEN

THE THREE LITTLE KITTENS

Pohádky vhodné ke čtení a vypravování

Poznáš tyto pohádky?

Little Red Riding Hood

Now White and the Seven Dwarfs

Cinderella

Sleeping Beauty

Jack and the Beanstalk

Beauty and the Beast

The Ugly duckling

Doporučené písně

Colours, Happy Birthday, Ten Little Monsters, Jingle Bells, We Wish You a Merry Christmas, Are You Sleeping, Ten Green Bottles; Hickory, Dickory, Dock; Where is Lucy, Head and Shoulders, Hokey Cokey, I Come from Alabama, This Land is Your Land; Baa, Baa, Black Sheep, This is the Way; Cobbler, Cobbler, Mend My Shoe, Old Mac Donald, London Bridge is Falling Down, Hot Cross Buns, Little Jack Horner, Hush-A-Bye, Baby; I Need Brown Teddy, Bear, This Old Man, Lavender's Blue, If You're Happy

Doporučená slovní zásoba

1. období	
I, you, it, she, he, we, they	teacher, pupil Hello. Bye-bye. Czech, English
bag, book, pen, pencil, pencil-case, rubber, ball, blackboard, chair, desk, door, picture, window floor, the floor	ceiling, ruler, line
red, orange, yellow, green, blue, purple, and, pink, white, black, brown, grey, Where? colour, chalk	What colour is it? Grey or green?
one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten, eleven, twelve, thirteen, fourteen, fifteen, sixteen, seventeen, eighteen, nineteen, twenty, thirty, forty, fifty, sixty, seventy, eighty, ninety, monster	brick, clock How many? How old are you? How old is he/she/it?
big, long, short, small	Where is...?
bed, box, table, pocket, in, on, under	my, your
happy, sad, fine, very, well,	
Yes. No. you are, name, your name	This is. Spell. Are you ...? What is your name? My name is .. Please. Thank you.
boy, girl, man, woman, children,	Good morning. Goodbye. classroom
this, that, That is... .What? I am, you are, he is, he is not, it is, it is not, we are, they are	Mrs Bell, Mr Bell, Miss Bell, quiet, I think, What is that?

1. obdobi	
apple, banana, orange, pear, plum, or	fruit, grapes, peach, seed, stone, strawberry, bean
family, baby, sister, brother, Mum, Dad	daughter, son
Who? old, cake, candle, friend	for you
bike, bus, car, doll, lorry, plane, teddy bear, toy, train, tram	Hereis ... Who is it? What is wrong?, wrong, I have got... Have you got...?
ill, at home, at school, but, get up, nice	too
	I don't know. Are you there? Come in. Come on. Hi. How are you?
have, has got	over there
arm, body, ear, eye, hair, hand, head, leg, mouth, nose her, his, twins, teeth	
badge, balloon, comics, key ring, poster, stamp	Christmas
like, new, present, want, pretty, these, ugly	
read, count, draw, jump, left, right, run, sing, stop, turn, walk, watch (TV), write, I can ...	Can you ...? I can't dice, lader, snake
computer, speak, use	What about you?
bathroom, bedroom, hall, kitchen, living room, toilet, between, next to, opposite	Are you scared?
clean, cook, live, sleep, tidy, wash up, flat, house, cupboard	
shirt, cap, dress, glasses, jeans, shoes, skirt, sweatshirt, T-shirt, trousers, Whose?	wear, clothes He is wearing... go to bed, put on, take off
park, skiping rope, slide, swing, ride a bike, crazy, favourite, go, jump over	win, place American, England, the Czech Republic, The USA
	Paper can cover stone. Scissors can cut paper. Stone can break scissors.
cat, dog, fish, hamster, mouse, parrot, pet, rabbit, snake, spider, tortoise, kitten, puppy, some, its	Are you scared of snakes?
bread, egg, cheese, coke, juice, milk, tea, hot dog, hamburger, chips, chocolate, ice-cream, pizza	fizzy drink, ham, spaghetti, yoghurt, biscuit, hot dog, lollipop, sweet Here you are..
	H a v e s o m e I haven't got any. I'm hungry. I'm thirsty. Can I have a... ?
day, go home, (have) breakfast, (have) lunch, (have) dinner, (have) a bath, end, start	break, dream, do, Maths, do homework
What time...?	At one o'clock. Its four o'clock. Its seven o'clock. I'm late.
bank, blond, help, lost	c o r n e r , g o o n I know. What's the matter?
ski, swim, basketball, football, ice hockey, play, skate, tennis	s p o r t , s k i i n g , s w i m m i n g , playing, skating, darts dive – diving, throw – throwing
	Excuse me...

cinema, hospital, hotel, museum, post office, shop, supermarket, swimming pool, cafe	village, buy, get, church, restaurant, station, cafe,
Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday, weekend	What day is it today? It's Monday today. Hurry up.
always, never, often, town, late, wait, boring	Hide - and - Seek, kids
P.E., Art, Music, Science	Never mind. Sorry. Can I borrow...? ready
bird, flower, grass, tree, paint	nest, shout, touch
bottle, can off... , cup, glass, knife, spoon, plate, salad, fat, short, slim, tall, our, their, shorts	barbecue
2. obdobi	
parent, mother, father, grandfather, grandpa, grandmother, grandma, uncle, aunt, cousin German, letter, hobby, year, photo I am from... I love ... I don't mind ... I hate ...	student, pen friend, headmaster, stepbrother Tell me. That's me. See you. Nice to meet you.
letter, scissors, sharpener, glue, please, compasses, felt-tip pen, paintbrush, mark Thank you. old - older, fat - fatter, ugly - uglier, good - better, bad - worse, the same	city Show me ..., Can I borrow ... ? Here you are. Are you ready? Don't be late. What's missing? That's a good idea. I think it doesn't work.
ticket, lucky number, skis, skates, roller skates, skateboard, cassette, radio, clock, camera, race they - them	It's great. What about you? Good luck. You bet ... Ready, steady, go! What do you want to do?
today spring, summer, autumn, winter warm, hot, cold, wet, dry sun - sunny, fog - foggy, wind - windy, rain - rainy, cloud - cloudy	It often rains. It's raining. It's wet. ice, bring, funfair, snowman, butterfly, fly a kite at Easter, on Halloween, at Christmas a lot of ..., holiday(s) What's the weather like?
find, know, change, help, copy, people, thing, word, world, type, factory, office, learn, a lot, program	information, language, laboratory, important, interesting, and so on, PC Well done. Too bad.
paper, crayon, paintbox, keyboard, paint, still, need, rub out, stick, cut, open, key	...too. What do you need? Which ... (one)? sunglasses
wardrobe, bookcase, armchair, fridge, sink, plant, lamp, cooker, mirror, wash-basin, bin, bath, shower, stand, in the middle	carpet, curtain, apartment dish - dishes, dishwasher dark green, light green
	name card, throw a dice, like this, verb, noun Move to ... Score one point. It's your turn.
first, second, third, fourth, fifth ground floor, top floor, garage, balcony, garden above, below, behind	address, street, postcode, country, telephone cook, baker, smith, king, ford

clothes, alarm clock open – open, close – closed half past two, quarter to two, quarter past two from – to, am (a.m.), pm (p.m.), library	Tea Room, dinosaur, Bank holiday, School holidays, minute, money
young, funny, king, quiz, show, comedy, serial, musical, story, programme, film star, magazine from, for, above, before, after What's on? She says it's ...	channel, adventure, haunted, part of ... pop music, classical music News & Weather, The X Files win, lose, draw
doctor, dentist, take a pill, take a drops, hanky, back, tummy, knee, hurt, stay, cry, rest tooth – teeth, foot – feet Why? Because ... I must ... I'm cold. I've got a cold.	What's the matter with you? I've got a headache. My leg is broken. I'm allergic to dust. Bad luck. Don't worry.
soup, rice, salt, sugar, butter, sausage, spaghetti, dumpling, roast turkey, mashed potatoes every day, with, I'd like ...	snack, canteen, cereal, vegetable
sky, hills, boots, snowboard, anorak, hat, mitten, sandals, swimsuit, a pair of ... There's no snow. There're no people.	pot, ski lift, stone, button, sledge, race, wear, throw, ski downhill Watch out! The Giant Mountains
January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December the last What's the date today?	if
teacher, pilot, artist, secretary, shop assistant, postman, housewife, fly, say, piano, violin, guitar I want to be ...	studio, beautiful, letter box, tram stop, wash clothes, wear a uniform
farm, cow, pig, sheep – sheep, horse, goat, donkey, hen, goose, geese, duck, meat, strong, bird, give the best, the worst mouse – mice, child - children	bull, calf, piglet, lamb, kid, cock, chick, gosling, horseshoe Which one? It's called ...
tiger, lion, zebra, camel, monkey, giraffe, elephant, kangaroo, hippo, crocodile, gorilla shelf, cheap, pence, pound How much is it? It's too much.	collection, soft toy, pocket money, wild animals, spend, Here's your change.
message, timetable, notebook, tracksuit, trainers, tomorrow, end, note, teach, have ready I will be there. I won't be there.	Be quiet. That's all. some changes, stationers
queen, king, crown, river, mountain, church, palace, theatre, university, newspaper, high, Elizabeth II go on, on your left	kingdom, country, state, capital, prince, princess port, chalk cliffs, Royal Family, Prime Minister

yesterday, well, hungry, thirsty, last week, be – was, were, sick, two days ago, in two days	I'm sorry. You're kidding? thief, detective
difficult, correct, calculator, dictionary, get, beans have – had point I think it's new. I don't think it's new.	choose, complete, menu, primary school
full, easy, broken, tired, market, pancake, buy, first, then, finally I worked. It didn't work.	jungle, playground, dangerous, sandpit
bakers', butchers', florists', chemists', newsagents', greengrocers', stationers' go for a walk, go – went, buy - bought	take Away, Café ask the way, cross the street, next door It doesn't matter.
island, forest, lake, waterfall, hot spring, centre, airport, president, beach, stairs The United States of American	border, belong, desert, windsurfing, North America, National Park, Pacific Ocean, Atlantic Ocean

9 UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA

9.1 Charakteristika předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Hudební výchova má komplexní charakter. Všechny hudební činnosti se navzájem prolínají a rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti.

Prostřednictvím těchto činností může žák uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního hlasu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

9.2 Obsahové vymezení

Vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Hlasová výchova, rozvoj rytmických a intonačních dovedností, osvojování hry na Orffovy nástroje. Práce s tóny, motivy a tématy, hudebními formami a výrazovými prostředky. Během školního roku žák zvládne 10 písní lidových nebo umělých přiměřených věku a osm poslechových skladeb.

9.3 Časové vymezení

Jedna hodina týdně v 1. – 5. ročníku.

9.4 Organizace

Výuka probíhá především v kmenové třídě. Mimo učebnu jsou realizovány akce vyžadující jiné prostředí: návštěva koncertního sálu, divadla, knihovny, veřejná vystoupení. Ve školním roce by měly děti navštívit alespoň jeden hudební koncert. Součástí vyučovací hodiny by kromě hlavní části (nové učivo – píseň, poslech, hra) měla být hlasová výchova, intonační výchova a rytmický výcvik.

Základem hodiny je upevňování správných pěveckých dovedností a návyků.

Metody práce: frontální, individuální i skupinová práce, projektové dny.

9.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ pracuje s různými informačními zdroji a hudebními materiály ✚ chápe znalost hudebního jazyka jako jeden z možných nástrojů dalšího vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umožňuje žákovi přístup k různým informačním zdrojům a hudebním materiálům (partitury, noty, písňové texty s akordy, hudební nosiče, internet)
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ při práci s notovým materiálem a hud. vyjadřovacími prostředky se je učí posuzovat z různých úhlů pohledu ✚ hledá vhodné způsoby řešení (instrumentální, pohybový doprovod) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ předkládá žákům přiměřeně náročné hudební ukázky, notové materiály a hudební nástroje podle vyspělosti ✚ seznamuje žáky s různými metodami práce, které vedou k porozumění a ke kritickému myšlení
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ má dostatečný prostor pro zpěvní, instrumentální i pohybové vyjadřování ✚ řídí se pravidly hudebního vyjadřování ✚ ovládá a dodržuje pravidla komunikace při kolektivních hudebních činnostech (orchestrální hra, sborový zpěv) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ poskytuje žákům dostatečný prostor k projevu i k rozvoji hudebního myšlení a vyjadřování (vokálně instrumentální a pohybové hry)
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ sdílí své zážitky z poslechu i vlastního hudebního projevu ✚ pozorně naslouchá ✚ posuzuje a analyzuje hudební projevy druhých ✚ prezentuje svou práci ve školním kolektivu i na veřejnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ čistě a kultivovaně zpívá, hraje alespoň na jeden hudební nástroj, používá hudební výrazové prostředky odpovídající jeho roli hudebního vzoru žáků ✚ podporuje žáky při kolektivních i sólových prezentacích, povzbuzuje je k získávání sebedůvěry pro vystoupení ve škole i na veřejnosti.
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ odlišuje současnou hudbu a hudbu jiných časových období ✚ rozezná různé hudební formy a vyjadřovací prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ vhodným hudebním materiálem rozvíjí emocionální i estetické vnímání ✚ podporuje národní uvědomění žáka ✚ přiměřeně k žakovým schopnostem vybírá vhodné hudební ukázky a notové materiály i autory z minulosti ✚ vede žáky k tomu, že tatáž situace může být vyjádřena různými modely
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umí používat jednoduché hudební nástroje orffova instrumentáře ✚ umí využívat techniku (CD, TV, VCR, PC, mikrofon...) ✚ prakticky realizuje získané teoretické dovednosti (instrumentace, pohybový doprovod, dirigování) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ umožňuje žákům ovládnutí techniky hry na hudební nástroje ✚ poskytuje dostatečný prostor pro získání a rozvoj praktických dovedností, propojených s tělesnou, dramatickou a výtvarnou výchovou.

9.6 Rozvržení učiva

Činnosti	Ročník	1.ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Vokální činnosti	Výstupy	Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.			Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	
	Hlasový výcvik	správné dýchání, tvoření tónu	správné frázování, koncovky	měkké nasazení tónu, správné dělení slov	prodlužování výdechu, vázání tónů	střídavý dech
	Sluchový výcvik	výška tónů, reprodukce tónů v rozsahu c1 – a1	reprodukce tónů nad rozsahem žáků oktávovým přenosem (1 a 2 čárkovaná oktáva)	reprodukce mimo rozsah oktávovým přenosem (malá oktáva)	reprodukce mimo rozsah oktávovým přenosem (+ velká oktáva)	
	Intonační výcvik	- zazpívat a rozpoznat 1. stupeň - práce s opěrnou písní pro 1.stupeň	- zazpívat a rozpoznat 1. a 5. stupeň - práce s opěrnou písní pro 1. a 5. stupeň	- zazpívat a rozpoznat 3. stupeň dur. stupnice, jednoduchý kánon - práce s opěrnou písní pro 1., 3. a 5. stupeň	- zazpívat a rozpoznat 2. a 6. stupeň stupnice, jednoduchý dvojhlas - práce s opěrnou písní pro 1.,2.,3.,5.a 6.stupeň	práce s opěrnou písní pro 1. až 6.stupeň
	Rytmický výcvik	2/4 takt (2 čtvrtové, 4 osminové, čtvrtová nota + pomlka)	2/4, 3/4 takt, nota půlová, pomlka osminová	3/4, 4/4 takt, nota půlová s tečkou, celá, pomlka půlová, celá	rytmus synkopy, ostinátní doprovod	
Poslechové činnosti	Výstupy	Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.			Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.	
					Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	
	Hudební nástroje	kytara, klavír, flétna, housle, kontrabas	akordeon, trubka, buben, klarinet	violoncello, činely, lesní roh, tuba	lesní roh, tuba, činely, akordeon, hoboj, fagot, saxofon	harfa, varhany
	Výrazové prostředky	rozlišení zvuku, tónu a jeho kvalit (výška, síla, délka, barva)	rozpoznání zesilování, zeslabování, zrychlení, zpomalení, opakování			
	Hudba	hymna ČR		- hudba českých skladatelů (Smetana, Dvořák, Janáček) - hudba ke slavnostním příležitostem - orchestr – sólo	pěvecký sbor	hudba polyfonní a homofonní

	<i>Melodie</i>	melodie vedená v krocích		- melodie dur – moll - melodie postupující v skocích	- rozlišování melodie od doprovodu - ukončená a neukončená melodie	
	<i>Poslechové skladby</i>	pochod, ukolébavka	lidová a umělá píseň	menuet, rock, taneční hudba, hudba jiných kontinentů	komorní hudba	symfonická hudba, jazzová, rocková hudba, lidová hudba
Instrumentální činnosti	<i>Výstupy</i>	Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.			Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednotlivých motivů skladeb a písní.	
	<i>Orffovy nástroje</i>	rytmické nástroje	rytmické a melodické nástroje	rytmické a melodické nástroje	rytmické a melodické nástroje	rytmické a melodické nástroje
		doprovod	kánon	hra, hra meziher, předvětí a závětí	- dvojjzvuk, v rozsahu sexty, hra přede hry, dohry - obměna hudebních modelů v dur	- hra jednoduchých lidových písní - obměna motivů v moll - improvizace předvětí a závětí, doprovod tónikou a dominantou
Hudebně pohybové činnosti	<i>Výstupy</i>	Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.			Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	
	<i>Pohybové dovednosti</i>	správné držení těla, chůze	poskočný krok	chůze v průpletu, přísuvný a poskočný krok	kroky se zhrounutím ve 3/4 taktu	pohybové prvky menuetu, jazzového tance (charleston), lidového tance (polka), pohybové projevy hudby populární
	<i>Taktování</i>			taktování na dvě doby	taktování na 3 doby	taktování na 4 doby
	<i>Pohybové vyjádření</i>	hudebně-pohybové hry, vyjádření hudebních kontrastů	pohybové vyjádření tempa, dynamiky	pohybové vyjádření charakteru melodie, tempa, dynamiky a emocionálního zážitku	vyjádření charakteru poslouchané hudby a emocion. zážitku pohybem	skupinové vyjádření polyfonní hudby
Hudební nauka	<i>Výstupy</i>				Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje.	
	<i>Notopis</i>		nota čtvrt'ová, osminová a půlová, pomlka čtvrt'ová, osminová	notová osnova, taktová čára, houslový klíč, noty c1-a1 a jejich zápis	jednočárkovaná oktáva, pomlka celá, křížek, bé	d1, malé h

	<i>Pojmy</i>				partitura, polka, valčík, koncert, legato – staccato	dirigent, sbormistr
					skupiny hudebních nástrojů	polyfonie, celý tón, půltón
	<i>Ze života skladatelů</i>				Smetana, Dvořák, Beethoven, Janáček	Mozart, Bach, Martinů
Rytmizace a melodizace (hudební hry)	Výstupy	Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.				
		vokální a instrumentální hry „Na otázku a odpověď“, „Na ozvěnu“	vokální a instrumentální hry a hudebně pohybové hry	- melodizace textů v rozsahu sexty, - rytmizace textů ve 2/4 a 3/4 taktu	melodizace textů v rozsahu oktávy	melodizace textů a tvorba hudebních motivů v rozsahu oktávy, využití při hře předvětí a závětí - práce s notovým záznamem.

9.7 Použitá literatura

Hudební výchova pro 1. – 5. roč. základní školy, SPN, Praha 1998
 Zpívání za školou, Jiří Žáček, Pavel Jurkovič, Stanislav Duda

10 UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA

10.1 Charakteristika předmětu

Základním rysem předmětu je propojování smyslových, citových a myšlenkových složek psychiky žáka se schopností hlubokého prožívání a osobitého vyjadřování jevů a vztahů v mnohotvárném vnějším i vnitřním světě. Propojováním obrazného a verbálního vnímání, citění, myšlení a projevu napomáhá výtvarná výchova vnitřní duchovní jednotě osobnosti, jejímu celistvému bytí a humanizaci světa.

Výtvarná výchova rozvíjí specifické složky osobnosti orientované na vizuální vnímání, obraznost, vyjadřování a komunikaci.

10.2 Obsahové vymezení

Součástí výtvarné výchovy je **výtvarný projev**, jako svébytná činnost a univerzální řeč tvoří neopominutelnou součást vývoje lidského jedince, a **výtvarná kultura**, která od počátků stále výrazněji prostupuje všechny vrstvy a součásti lidské kultury řeč.

10.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1 hodiny týdně	1 hodiny týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně

10.4 Organizace

Výuka probíhá ve třídách i v mimo učebnu: v budově školy, v galeriích a na výstavách, v přírodě (např. na školní zahradě) a ve školách v přírodě.

Vyučovací formy jsou individuální, skupinová i kolektivní práce, třídní miniprojekty, výtvarně dramatické a komunikační hry, sebevyjádření pohybem vlastního těla, cvičení pro orientaci v prostoru (živé sochy), haptická cvičení a hry, spojení výtvarné tvorby s hudbou a pohybem.

10.5 Čeho se při výuce vyvarovat?

- ✚ mechanického osvojování samoúčelných a řemeslných dovedností,
- ✚ vizuálně realistického zobrazování jako smyslu výtvarných činností,
- ✚ povrchně "ilustrativních" řešení bez opory v prožitku,
- ✚ mechanickému připodobňování výtvarného projevu žáka uměleckému vyjadřování,
- ✚ učení "zaručeným" postupům, schémátům a efektním výtvorům,
- ✚ "akademického" přístupu od částí k celku, od skutečnosti k "dekorativnímu", líbivému schématu,
- ✚ zaměňování výtvoru ("výkresu") za smysl práce: tím může být jen obohacení a rozvoj osobnosti každého žáka

10.6 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pracuje s učebnicemi výtvarné výchovy, encyklopediemi, slovníky, monografiemi, katalogy, časopisy, www. ✚ Navštěvuje výstavy, galerie, muzea a sochy ve svém okolí. ✚ Rozvíjí představivost a imaginaci v reálném i duchovním prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Rozvíjí a kultivuje citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěné pozorování. ✚ Umožní objevování výtvarných kvalit a hodnot ve světě přírody, kultury a umění. ✚ Obohacuje osobnost žáka o nové dojmy, prožitky, poznatky a hodnoty (výstavy, elektronické zdroje, literatura, výtvarná díla...).
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření, hledá různé kvality skutečnosti a výtvarného díla. ✚ Vyhledává a hodnotí projevy volného umění, užité tvorby a architektury v prostředí a okolí školy (design předmětů, stavební prvky, materiály apod.). 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Obnovuje a pěstuje představivost, imaginaci a fantazii, umožní radost z objevů a tvorby. ✚ Probouzí a kultivuje tvořivé osobité reakce na podněty a problémy. ✚ Umožní hledání tvořivého řešení konkrétních lidských problémů prostřednictvím výtvarně výrazových prostředků. ✚ Vede k experimentování s výtvarnými materiály a prostředky.
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vystavuje svá díla. ✚ Osobní účastí v tvorbě vyjadřuje své pocity a prožitky. ✚ Postupně chápe, osvojuje si a používá výtvarně znakové systémy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Umožňuje žákovi prezentovat výtvarný projev. ✚ Obnovuje a rozvíjí smyslovou a citovou vnímavost, kultivaci a obohacování prožitků. ✚ Vede ke komunikaci pomocí výtvarného díla. ✚ Podporuje názory dětí a jejich vlastní vyjádření.
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Hodnotí svou práci i práci druhých (i ve skupině), naslouchá druhým a sdílí své názory s ostatními. ✚ Vyjadřuje porozumění, toleranci a kritičnost k výtvarným a uměleckým projevům vlastním i ostatních lidí. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Obohacuje žáky citové i racionální vztahy k sobě samému, k ostatním lidem a okolnímu světu prostřednictvím výtvarné kultury a umění. ✚ Vede žáky ke vzájemné komunikaci a spolupráci a k odpovědnosti za svou práci.
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Na konkrétních příkladech výtvarných děl v současnosti i minulosti vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Rozvíjí pozitivní vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům.

Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Připraví si potřebný materiál a pomůcky k vlastní práci, po ukončení práce uklidí své pracovní prostředí. ✚ Osvojují si základní dovednosti práce s různými nástroji. ✚ Dokumentuje svou činnost, třídí obrazový materiál, vytvoří přehled nebo sborník svých prací. ✚ Experimentuje s různými výtvarnými technikami, kombinuje je. ✚ Využívá dostupná média a technické prostředky (kopírka, video, fotoaparát, internet, skener, dalekohled...) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kultivuje výtvarné dovednosti a schopnosti jako prostředky výtvarného vyjadřování. ✚ Zadává úkoly, které vedou ke konkrétním výtvarným činnostem. ✚ Učí žáky zacházet s pracovními předměty a materiály vzhledem k jejich věku a schopnostem. ✚ Vede k upevňování pracovních postupů k přípravě a úklidu pracovního místa. ✚ Seznámí žáky s rozmanitými výtvarnými technikami.
----------------------------	---	--

10.7 Rozvržení učiva

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.			Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	
Učivo	Pozoruje, zkoumá a poznává blízké i vzdálené věci, jevy a činnosti; tvary a barvy (např. hračky, zařízení školy, stromy, stmívání, růst, sestavování, rozebírání). Pozoruje projevy člověka, gesta, pohyby, zkoumá sám sebe – svoje projevy, nálady a proměny podob. Vyhledává a pozoruje barvy, tvary, linie, objemy a objekty kolem sebe, sleduje jejich výraz a působení v přírodě, v lidských výtvorech a umění. Pojmenuje je a výtvarně vyjádří.				
Učivo	V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.			Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	
Učivo	BARVA Tvořivě experimentuje s barvami (míchání, překrývání, barvy teplé a studené, světlé a tmavé, základní a podvojně).			BARVA Hodnotí a využívá výrazové množnosti barev a jejich kombinace (míchání barev, odstín x sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly, světlo x stín) ve volné tvorbě i praktickém užití (oděv, interiér).	
Učivo	LINIE Poznává možnosti volného lineárního a plošného vyjádření ve dvojrozměrném prostoru, volně experimentuje s linkou, tvarem nebo obrysem. Nakreslí různé druhy linií a porovnává jejich výrazové prostředky (přítlak, křížení, zahušťování, zředování čar, rovnoběžnost a násobení linií).			LINIE Linie vyjadřuje pohybovými etudami těla (hudba, stuha, provázek...) a převádí do plochy. Experimentuje s linií a hledá její uplatnění (různé materiály, nástroje, barvy). Uplatňuje různé typy linie při psaní písma.	

<i>Učivo</i>	TVAR A OBJEKTY Rozeznává základní geometrické tvary a prostorové útvary, odlišuje je od přírodních (organických) tvarů a rozeznává je jako obrazové znaky.	TVAR A OBJEKTY Tvoří plošné kompozice z geometrických tvarů mnohoúhelníky, spirály, elipsy – řazení, rytmus, prolínání množení, vyvažování) Používá kompoziční přístupy a principy (horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie) při experimentálním řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů v ploše i prostoru.
<i>Výstupy</i>		Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařského postupu; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.
<i>Učivo</i>	Využívá přírodních materiálů, dotváří přírodniny, kombinuje různé materiály a zasazuje je do prostoru. Poznává vlastnosti tvarově proměnlivých materiálů a z nich vytváří modelováním ob- jem (modelovací hmota, keramická hlína, modurit, těsto, sníh, papír).	Učí se uspořádat objekty do různých celků podle velikosti, výraznosti, vzájemného postavení v pohybu i klidu. Vyjadřuje charakteristické rysy staveb přírodních tvarů v ploše a prostoru, člení je, rozkládá a syntetizuje je. Kombinuje různé materiály, barvu, linie. Vyjadřuje kontrast přírodních forem a pozadí. Modeluje z různých materiálů (keramické hmoty, sádky, polystyrenu, dřeva, drátu, pletiva, tvaruje papír). Vytváří plastiky, reliéfy. Poznává smysl, funkci, estetický účinek reliéfního řešení plochy v architektuře. Navrhne a uspořádá kompozici výtvarných objektů.
<i>Učivo</i>	DEKORATIVNÍ TVORBA Rozvíjí smysl pro výtvarný rytmus, rytmické řešení plochy i v prostoru s využitím jednoduchých prvků.	DEKORATIVNÍ TVORBA Řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše i v prostoru (využívá písma, barvy, předmětů, přírodnin....).
<i>Výstupy</i>	Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazná vyjádření volí vhodné prostředky.	Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.
<i>Učivo</i>	Prožívá nové smyslové zážitky, zamýšlí se nad nimi (nad vztahem živého a neživého v přírodě, nad svým vztahem k okolí, např. světlo a tma, oživo- vání věci) a své prožitky výtvarně zachycuje a zpracovává. Vychází z vůně, barevného zážitku, chutě, zvuků, hudby a její dynamiky, hmatu... Hledá a sbírá zajímavé a neobvyklé předměty, vytváří si zázemí pro vlastní výtvarnou tvorbu.	

<i>Učivo</i>	Poznává různorodé přírodní a umělé materiály. Používá rozličné postupy a techniky, přechází od hry k experimentu. Osvojuje si základní dovednosti práce s různými s různými výtvarnými potřebami a pomůckami (drží náčiní, připravuje si materiál, míchá barvy...).	Vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarná vyjádření. Zachází s výtvarnými nástroji a prostředky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou i prostorovou tvorbu. Seznamuje se s možnostmi instalace, akční tvorby, pracuje na velkých plochách, používá vlastního těla k výtvarné tvorbě. Osvojil si schopnost používat různé technické zobrazovací prostředky dle možností školy (např. video, PC grafika, fotografie)
<i>Výstupy</i>		Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).
<i>Učivo</i>	Pozoruje a zachycuje tvary předmětů , které ho obklopují v ploše i prostoru. Sleduje a zachycuje přírodní zákonitosti a formou hry je zpracovává. Učí se zachycovat postavy, postavy v pohybu, zvířata a přírodniny.	Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří předměty a souvislosti nové a neobvyklé. Vyjadřuje děj, zpřesňuje vyjádření proporcí lidského těla, hlavy i na základě fantazie. Vyjadřuje morfologii růstu při kresbě i malbě přírodnin. Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé, poznává trendy výtvarného umění, zaměřené na spojení s vědou a technikou.
<i>Výstupy</i>	Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.
<i>Učivo</i>	Cíleně pozoruje lidské výtvary v umění a v technice, porovnává přírodní a umělé tvary a struktury (např. lidová a místní architektura, řemesla – batika, modrotisk a další). Poznává prostředí a okolí školy (detaily stavby, předměty, zařízení, barvy a tvary), hledá příjemná zákoutí, vymýšlí nová řešení, poznává a hodnotí vzhled jednotlivých prostor. Při práci s uměleckým dílem (ilustrace, reprodukce uměleckých děl apod.) hledá, uvědomuje si a pojmenovává základní formotvorné prostředky (velké x malé, tmavé x světlé, měkké x tvrdé tvary a předměty). Vypráví o svých pocitech z konkrétního uměleckého díla. Rozlišuje různé druhy výtvarného umění (malba, kresba, grafika, sochařství, architektura) na základě přímé zkušenosti a setkání s díly.	Zamýšlí se nad vztahem člověka a přírody, vyhledává a verbálně vyjadřuje příklady souladu a nesouladu v přírodě. Poznává prostředí a nejbližší okolí školy (detaily stavby a zařízení – funkce, barvy a tvary), hledá příjemná zákoutí, vymýšlí nová řešení, poznává a hodnotí vzhled jednotlivých tříd. Při práci s uměleckým dílem hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnává rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické apod.). Přiřadí pojmy výtvarného umění k dílu (zátiší, portrét , krajina, sousoší, socha, plastika). Hledá inspiraci ve svých příhodách, místních pověstech nebo v pohádkách a mýtech. Odhaluje podobu

		a projevy smyšlených bytostí. Hodnotí a zamýšlí se nad trendy současného odívání.
Výstupy	Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.
Učivo	Tvoří výtvarnou výpověď: zdůvodní, hodnotí a obhajuje své výtvarné pojetí. Vyjadřuje se k tvorbě své a druhých na základě stanovených kritérií (např. použití barev, využití plochy, dosažení záměru, dokončenost práce...), toleruje jejich způsoby vidění a výtvarného vyjádření. Vystavuje své práce, s pomocí učitele realizuje drobné výtvarné projekty, připravuje výtvarnou výzdobu školní slavnosti a začíná se podílet na zlepšení prostředí školy.	Tvoří výtvarnou výpověď: zdůvodní, hodnotí a obhajuje své výtvarné pojetí, vede dialog. Vyjadřuje se k tvorbě své a druhých na základě stanovených kritérií, toleruje rozdílné způsoby vidění a výtvarného vyjádření. Diskutuje o týmové práci. Posuzuje přínos členů týmu k společnému výtvarnému vyjádření. Vystavuje své práce, realizuje výtvarné projekty, připravuje výzdobu školní slavnosti a podílí se na zlepšení prostředí školy, dokumentuje život školy (tvoří tematické kolekce - celoroční téma).

10.8 Výtvarné náměty

Výtvarné náměty vycházejí především z ročního tématu školy, dále je možné čerpat z uvedených příkladů nebo významných událostí školního roku.

1. období (1. – 2. ročník, možné i pro 3. ročník)

Tematický okruh	Témata	Náměty
Já a moje bytosti	moje ruka, chutě a přání a sny, moje výlety, rodina, kamarádi a spolužáci, <i>pohádkové</i> bytosti – jejich podoby, proměny, nálady, pocity, povahy, jejich život, o čem přemýšlejí a sní, čeho se bojí, jak se pohybují, čemu věří, koho milují, jejich zvyky, co jedí	Jak se líčí maminka, Tváře strašidel a skřítků, Domácí hostina, Výlet v autě, Můj velký strach, Barvy mého strachu, Ruce sochaře, bubeníka, lékaře Já Černochem, Naše paní učitelka se směje, Miminko v bříšku, Záznamy dechu, pohybu
Já a svět přírody	zvuky a vůně přírody, rostliny a zvířata u nás doma, mraky, živly, déšť, vítr, bouřka, kaluže, brouci, listy a plody stromů, kořeny, kůra, rybník, řeka, akvárium, srsti, kůže, kameny, lastury, písek, jehličí, mechy, hnízda, Slunce, Země a hvězdy	Barvy tropického ovoce, Sbirka barevných písků, Oči jaguára, Co snědl slon, Kudy tekla řeka, Jak se mraky pohádaly, Proměny a cesty sněhových vloček, Pelíšky a skryše, Veselé a smutné krajiny,

		Barvy Jupitera, Největší hvězda na obloze, Sbírky větviček a kořínků, Jak voní les, Můj kamarád kocour, Co si povídají ryby
Já a lidské výtvořy	obraz a socha, linie a barva, písmo a ilustrace, řemeslo a technika, různé “zlepšováky”, letadla, lodě, ponorky, fantastické vynálezy, hudební nástroje, hodiny a hodinky, cukřenka, kniha, mapy, ornamenty, hole, brýle, domy a mosty, teplo a světlo, zvuky, rytmy přístrojů a strojů, věže, bludiště	Zvuky a rytmy strojů, Kam až rostou mrakodrapy? Viděli jste domy z letadla? Hůl pro Krakonoše, Tatínkův pracovní stůl, Brýle babičky a dýmka dědečka, Jak zvoní zvony, Schodiště v našem domě, Vnitřnosti strojů a součástek, Paleta, Barvy, které jsem potkal

2. období (3. , 4. a 5. ročník)

Tematický okruh	Témata	Náměty
Ve světě lidí a bytostí	Já a moje rodina, já a mí blízcí - prarodiče, sourozenci, kamarádi a spolužáci, učitelé, domácí zvířata, hrdinové příběhů, bájí, mýtů , pohádek Život a podoby rozličných společenství - náš dům, město, škola; dávné, budoucí a vymyšlené civilizace Jak vypadáme - jak se vidíme - měníme, jak nás vidí - mění média, jak spolupracujeme, bojujeme, komunikujeme, radujeme se, slavíme; co máme společného, čím se lišíme Já a ty uvnitř - co cítíme a vnímáme, co víme a nevíme, přání, obavy a touhy	Než se “bráška” narodil, Pradědeček u fotografa, Jak se kočkují kořata, Jak se lidé hladí , Stonání, Hostiny bohů a lidí
Ve světě přírody	Organismy a jejich proměny - tvar, barva, růst rostlin, stavba a množení buněk, organismy na Zemi a mimo ni, ve vodě, ve vzduchu, v půdě, organismy jako hrdinové příběhů - personifikace - bacilové, virové Přírodní děje - jejich vznik a průběh - bouře, mlha, vichřice, mraky, víry, vlnobití, sopky; změny skupenství látek, proměny a projevy energie v přírodě Rozmanitost přírody - hmyzí společenství, přírodní labyrinty a bludiště; houby, lišejníky, drahokamy; půda a život v ní; kalendáře přírody – probouzení, spánek, biorytmy, mimikry; Země a vesmír - atlasy, mapy, hvězdná obloha	Paní příroda tvoří sochy, Zmrzlá kapka, Mravenec na nákupu, Velká medvědice, Květy lotosu, Stopy bouře, Smutný chameleón, Herbář pro rybáře,
Ve světě umění, vědy a techniky	Nástroje, stroje, materiály, předměty, výtvořy /jejich vztahy a proměny v čase; podoba, funkce a užití; hudební nástroje, technické vynálezy, dopravní prostředky, měřidla, spínače, telekomunikační média – vize budoucích podob Člověk a umění - výtvarné vyjádření pocitů z poslechu hudební skladby, inspirace epickým příběhem, estetické a výtvarné dimenze geometrických konstrukcí; rytmus, vzor, členění v architektuře Člověk v krajině - jeho zásahy, dopravní síť, aglomerace, regulace řek, sídliště,	Mraky pana Šímy, Atomový budík, Co prozrazují okna, Byt-stroj

	památky, zahrady, barevná a tvarová parafráze obrazu Člověk doma - zátiší pro radost, sbírky předmětů, strojky v kuchyni	
--	--	--

Příklady výtvarných technik a materiálů používaných ve výtvarné výchově		
Malba	Kresba	Grafika
Temperové barvy Vodové barvy Pastel (suchý, voskový) Olejové barvy Mramorování Kombinované techniky Vymývané techniky Mramorování	Pero <i>Techniky suchou stopou:</i> Kresba tužkou, rudkou, uhlem <i>Techniky mokrou stopou:</i> Perokresba, kresba dřívkem, štětcem, fixy	Odkrývací technika na voskovém podkladu Monotyp Hry s otisky (razítka, papír ...) Tisk ze šablon Tisk z koláže Sádroryt, Linoryt Xerokopie Sítotisk Počítačová grafika Frotáž Papírořez
Plastická a prostorová tvorba		Neklasické výtvarné techniky
Modelování (modelovací hmota, sádra, dřevo, pískovec, polystyrén, keramická hmota) Modelování z papíru a jiných plošných materiálů Tvarování hliníkové fólie, pletiva, drátu Práce s textilem, provázky, přírodninami, proutím Konstrukce z přírodnin, papíru, dřeva, krabiček, geometrických tvarů, z průmyslového odpadu(špejle, PET lahve, zátky, hřebíky.....), z přírodních prvků		Perforace, destrukce materiálu Kresba koulejícím se kamenem Plastická kresba (vosk) Koláž, dekoláž Muchláž Asambláž Roláž Vyklápění Rozhovory s přírodou (kresba větvičkou, instalace umění v přírodě, prožívání krajiny, mozaiky) Kresba do sněhu Procitění vlastního těla, rytmy těla, stopy těla, zkoumání doteky
Nástroje a materiály		
Grafické – tužka, štětec, dřívko, křídly, pastely, tempery Přírodní – ruka, kůra, zemina, písek, Technické – nit, papír, plasty, látky, kovy, kůže		

10.9 Použitá literatura

Komrská, T., Pastorová, M., Šamšula P.: Osnovy výtvarné výchovy pro 1. – 9. ročník VP Základní škola, Alternativa A, MŠMT ČR
 č.j.: 18 264/2001-22

11 Učební osnovy předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI

11.1 Charakteristika předmětu

Předmět vychází z konkrétních životních situací, ve kterých žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou. Zahrnuje rozvoj praktických pracovních dovedností a návyků, které v budoucnosti jsou využitelné v dalším životě jedince ve společnosti.

11.2 Obsahové vymezení

Předmět je tvořen čtyřmi základními tematickými okruhy. Okruh práce s drobným materiálem je dále členěn dle druhu použitého materiálu.

- ✚ Práce s drobným materiálem
 - práce s drobným materiálem
 - práce s modelovací hmotou
 - práce s papírem a kartonem
 - práce s textilem
- ✚ Konstrukční činnosti
- ✚ Pěstitelské práce
- ✚ Příprava pokrmů

11.3 Časové vymezení

V učebním plánu je pro předmět vyčleněna 1 hodina týdně v 1. – 5. ročníku.

11.4 Organizace

Vyučování probíhá ve kmenové třídě, ve školní jídelně, na školní zahradě a v dalších místech v závislosti na dané činnosti. Je možné organizovat exkurse do různých výrobních i v souvislosti s prvoukou (návštěvy zahradnictví, lesních školek, dílen lidových řemesel), s cílem seznámit žáky s různými obory lidské činnosti.

Vzhledem k tomu, že ve škole není cvičná kuchyně, žáci se učí připravovat jednoduché pokrmy v přizpůsobeném prostředí ve školní jídelně, kde je vybavení studenou i teplou vodou a možnost zapůjčení pracovních pomůcek. Organizačně se tyto aktivity zařazují před-

nostně na dobu od 10 do 11 hodin, pokud tak již není určeno v rozvrhu hodin, provede se výměna hodin. Činnosti je třeba domluvit s pracovníci ŠJ.

Výuku předmětu a učivo je možné realizovat i formou projektů. Vhodné je propojování s prvoukou.

11.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Výběr a plánování témat se v průběhu roku řídí zařazovanými tématy v učivu prvouky, je nutná spolupráce s vyučujícím. předmětu prvouka. Učitel předmětu pracovní činnosti se seznámí také s obsahem předmětu výtvarná výchova, aby nedocházelo ke shodě nebo křížení učiva.

Předmětem plánování cílů a hodnocení žáka jsou závazné výstupy v jednotlivých tematických okruzích. Učivo je rozdělené shodně s rozdělením ročníků do tříd. V daném období se výběr učiva řídí vospělostí a schopnostmi žáků. Během výuky na 1. stupni by žák měl projít učivem všech čtyř základních okruhů. Náměty činností se váží k zařazenému učivu a respektují věkovou přiměřenost i metodické postupy. Jsou však nezávazné, je možné je obměňovat a doplňovat dle zkušeností.

Před započítím nové činnosti, práce s novou pomůckou učitel seznámí žáky s bezpečnostními pravidly, způsobem dodržování hygieny i první pomoci. Věnuje alespoň jednu vyučovací hodinu nácviku první pomoci při možných poranění při pracovních činnostech – ošetření drobných ran. Vyučující dbá na dodržování pořádku v pomůckách. Důsledně učí žáky připravovat i uklízet potřebné pomůcky tak, aby se učili systému třídění materiálů a pořádku, v duchu zásady: „Každá věc má své místo“. Při promýšlení stavby hodiny dbá na časovou rezervu potřebnou na úklid pomůcek.

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ učí se plánovat pracovní činnost v závislosti na času, prostoru a dalších podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ nabízí žákům i takové situace, kdy si musí činnost naplánovat a provést její realizaci sami, postupuje přiměřeně ke zkušenostem i věku žáků, tuto dovednost rozvíjí postupně
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ učí se volit správné postupy a pomůcky vzhledem ke zvolenému materiálu a činnosti ✚ uplatňuje tvořivost a vlastní nápady při pracovních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ nabízí žákům různé materiály a pomůcky tak, aby si mohly sami vybrat a dosáhnout tak stanoveného cíle ✚ kromě řízených činností se společným postupem i výstupem, poskytuje žákům prostor k rozvoji vlastní tvořivosti a uplatnění vlastních nápadů
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ rozumí pracovním návodům 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ předvádí žákům názorně pracovní postupy ✚ řídí činnost žáků postupně ústními pokyny bez demonstrace

		<ul style="list-style-type: none"> ✚ předkládá žákům jednoduché pracovní postupy v písemné formě a umožní jim samostatnou práci bez soustavného vedení
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ organizuje samostatnou i týmovou pracovní činnost, hodnotí její výsledky ✚ využívá dovednosti získané v předmětu k aktivnímu rozvoji i využití volného času 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ organizuje výuku tak, aby žák měl možnost pracovat individuálně i ve skupině ✚ snaží se nabízet různé činnosti tak, aby vyhovovaly rozdílným zájmům žáků i složení skupiny
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ poznává a pozoruje různé oblasti lidské práce ✚ učí se vážit si práce druhých a není jí ✚ odpovědně usiluje o kvalitu společné práce i individuální 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ organizuje návštěvy a exkurze v různých pracovních prostředích dle možností školy, nabízí besedy s ukázkami lidové tvorby ✚ promýšlí další využití výsledků pracovních činností (výzdoba školy, dárek, výstavka) a volí takové umístění, aby zbytečně nedocházelo k ničení práce dětí ✚ seznámí žáky předem s využitím jejich prací tak, aby mohli usilovat o kvalitu
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky ✚ používá techniku k usnadnění práce ✚ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ nabízí žákům různé činnosti i s možností opakování tak, aby docházelo k upevnění pracovní dovednosti a návyku ✚ seznamuje žáky s možnostmi využití techniky k usnadnění lidské práce ✚ vede žáky soustavně k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci

11.6 Rozvržení učiva

11.6.1 Tematický okruh: Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy v 1. – 2. ročníku

- ✚ Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- ✚ Pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy ve 3. – 5. ročníku

- ✚ Vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- ✚ Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- ✚ Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- ✚ Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Ročník	1 ročník	2 ročník	3 ročník	4 ročník	5 ročník
Učivo	<ul style="list-style-type: none">✚ Pracuje s různými drobnými materiály a přírodninami podle slovních návodů a ukázek činností a výrobků.✚ Činnosti: spojování, propichování, slepování		<ul style="list-style-type: none">✚ Vytváří výrobky z drobných materiálů a z přírodnin podle své představivosti.✚ Pracuje podle návodů slovních i písemných.✚ Vybírá si vhodné pomůcky z širší nabídky.✚ Poznává různé vlastnosti materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost).✚ Rozlišuje přírodniny a technické materiály.✚ Činnosti: ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování		
Náměty	<ul style="list-style-type: none">✚ Brouk z přírodních materiálů, koláže z přírodnin✚ Zvířátka ze skořápek od ořechů (želva, myška)✚ Zdobení velikonočních vajec✚ Zvířátka z kaštanů✚ Výrobky z drátků		<ul style="list-style-type: none">✚ Zvířátka z přírodních materiálů✚ Výroby ze skořápek od ořechů (vánoční ozdoby, košíček, svícen)✚ Zdobení velikonočních vajec✚ Tvořivé činnosti s korálky✚ Výrobky z kaštanů✚ Výrobky z kůže✚ Výrobky z barevných bužirek✚ Pomlázka z proutí✚ Výrobky z drátků, drátování		

PRÁCE S MODELOVACÍ HMOTOU

<i>Ročník</i>	1 ročník	2 ročník	3 ročník	4 ročník	5 ročník
Učivo	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pracuje s modelovací hmotou podle slovních návodů a ukázek. ✚ Poznává vlastnosti různých modelovacích hmot (tvrdost, soudržnost, tvárnost). ✚ Činnosti: hnětení, válení, stlačování, ohýbání 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vytváří výrobky z modelovací hmoty dle vlastní představivosti. ✚ Porovnává různé modelovací hmoty a jejich vlastnosti (plastelína, modurit, slané těsto, keramická hmota). ✚ Činnosti: přidávání, ubírání hmoty, sušení, vaření, dělení na části 		
<i>Náměty</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Modelování šňůrovou technikou – modelování z válečku (plochá zvířátka, ptáčky, nádobka, miska, hrneček) ✚ Modelování z hroudy (ovoce, zelenina) ✚ Brož z moduritu – otisk krajky, knoflík ✚ Vykrajování ze slaneého těsta (srdíčko) ✚ Vizovické pečivo 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Modelování z hroudy (nádobky, zvířátka, postava –figurky v Betlému) ✚ Modelování z plátu: vytlačení tvaru (forma k odlití obrázku ze sádry, je možné využít otlacení formiček na písek); vymodelování tvaru (forma k odlití obrázku ze sádry) ✚ Brož z moduritu – korálky, list, domečky ✚ Výrobky ze slaneého těsta (strom, ovce, ozdobný kachel) ✚ Vizovické pečivo 		

PRÁCE S PAPIREM A KARTONEM

<i>Ročník</i>	1 ročník	2 ročník	3 ročník	4 ročník	5 ročník
Učivo	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Poznává různé druhy papíru (novinový, balící, kancelářský, kreslicí, karton) a učí se je pojmenovávat. ✚ Činnosti: překládání, skládání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vystřihuje jednoduché symetrické tvary z přeloženého papíru. ✚ Obkresluje podle šablony. ✚ Provádí jednoduché pokusy s různými druhy papíru na určení vlastností (tloušťka, povrch, barva, pružnost, tvrdost, savost) Vytváří si vzorník různých papírů. ✚ Rozlišuje formáty papíru A5, A4, A3. Vybere vhodnou velikost podle typu práce. ✚ Činnosti: rozřezávání, sešívání, odměřování 		
<i>Náměty</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Skládanky z papíru, origami (pohárek, hlava žabky) ✚ Loutky z ruliček od toaletního papíru ✚ Práce s krepovým papírem (mačkání kuliček, nalepování) ✚ Ozdoby z proužků papíru, záložky do knihy 		<ul style="list-style-type: none"> – Skládanky z papíru, origami (vlaštovka, tučňák, taška na dárky, krabičky) – Vystřihovánky z papíru (papírová krajka – vločka, kruhová vystřihovánka s panenkou, řadová vystřihovánka typu řetěz) – Tkaní z proužků papíru 		

PRÁCE S TEXTILEM

<i>Ročník</i>	1 ročník	2 ročník	3 ročník	4 ročník	5 ročník
Učivo	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pracuje se zbytky látek.. ✚ Zvládá jednoduché pracovní postupy. ✚ Činnosti: odměřování a navlečení nitě, přední steh, přišívání knoflíků, uzlík. 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vytváří různé výrobky z textilu dle svých představ. ✚ Pracuje s jednoduchým stříhem a šije výrobky z textilu. ✚ Rozlišuje různé textilie (bavlněné, lněné, hedvábné, vlněné, z chemických vláken) a vytváří si jejich vzorník.. ✚ Rozlišuje textilní materiály (nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, plst, knoflík, háčky, spínací špendlík) a pojmenuje je. 		
<i>Náměty</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Přišívání knoflíků se dvěma dírkami ✚ Výšivka předním stehem ✚ Pouzdro na brýle ✚ Záložka do knihy z plsti ✚ Koláž ze zbytků látek ✚ Tkaní na papírové osnově 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Přišívání různých druhů knoflíků (i s očky), poutka ✚ Navlékání gumy ✚ Šití zadním stehem (peněženka, sáček na tajnosti, hračka, maňásek z ponožky) ✚ Výšivka na děrovaný karton ✚ Výšivka (předním, zadním, křížkovým stehem) ✚ Barvení textilií, batika ✚ Náramky přátelství z bavlnek ✚ Výrobky z vlny a příže (chobotnice, postavičky) ✚ Tkaní, drhání 		

11.6.2 Tematický okruh: Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy v 1. – 2. ročníku

✚ Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy ve 3. – 5. ročníku

✚ Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

✚ Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

✚ Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Ročník	1 ročník	2 ročník	3 ročník	4 ročník	5 ročník
Učivo	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Seznamuje se s jednotlivými částmi stavebnic a možnostmi jejich použití. ✚ Sestavuje stavby ze stavebnic podle vlastních představ. 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Skládá i rozebírá stavby ze stavebnic podle návodu nebo podle předlohy. ✚ Vytváří plošné i prostorové kompozice ze stavebnicových prvků, volného materiálu i kartónových prvků. 		
<i>Náměty</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stavby z dřevěných kostek (stabilita, různé díly) ✚ Stavby ze stavebnic typu Cheva, Lego (spojování prvků, stavba zdiva) ✚ Stavby z kartónových krabiček ✚ Hry s mozaikami – plošná tvorba (návrh dlažby chodníku) 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stavby z dřevěných kostek (model vesnice, město, iglú) ✚ Z kartonu zkouší skládat a vytvářet nosníky – mosty, zkoumá nosnost různých typů mostů z kartonu . ✚ Výrobky z kartonu, z různě velkých krabic (totem, nábytek pro panenky, domy, hrad) a zápalkových krabiček (vláček, kočárek, stojánek se zásuvkami na drobnosti). ✚ Stavby ze stavebnic typu Cheva, Lego (stavba jednoduchého domku, domku se střechou, dopravní prostředky. ✚ Konstrukce z jiných druhů stavebnic ✚ Hry se zbytky dřeva – spojování, zatloukání hřebíků ✚ Stavby ze špejlí a zápalek (model plotu) 		

11.6.3 Tematický okruh: Pěstitelské práce

Očekávané výstupy v 1. – 2. ročníku

- ✚ Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování (se zaměřením na pěstování rostlin)
- ✚ Pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy ve 3. – 5. ročníku

- ✚ Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ✚ Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- ✚ Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- ✚ Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Ročník	1 ročník	2 ročník	3 ročník	4 ročník	5 ročník
Učivo	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pozoruje růst rostlin v přírodě a poznává některé zákonitosti a podmínky života (výživa, voda, slunce, teplo). ✚ Činnosti: zalévání, rosení, pěstování nenáročných plodin – setí, sázení, úprava půdy – rytí, kypření, sklizení 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Provádí jednoduché pokusy při pěstování rostlin se zaměřením na sledování vhodných podmínek pro pěstování. ✚ Pozoruje práci v zahradnictví nebo lesní školce. ✚ Činnosti: ošetřování pokojových rostlin - hnojení, rozmnožování, pěstování některých plodin – rytí, ošetřování během vegetace, jednocení, odstraňování plevelů 		
<i>Náměty</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pěstování pokojové rostliny v průběhu roku ✚ Pěstování zahradních plodin v průběhu roku (hrách) 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Podmínky klíčení semen (velikonoční osení), růst rostlin ✚ Pěstování pokojové rostliny v průběhu roku, množení rostlin různými způsoby ✚ Pěstování zahradních plodin v průběhu roku (mrkev, ředkvičky) ✚ Úprava a řez květin ve váze a péče o ně ✚ Suchá vazba 		

11.6.4 Tematický okruh: Příprava pokrmů

Očekávané výstupy v 1. – 2. ročníku

- ✚ Připraví tabuli pro jednoduché stolování
- ✚ Chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy ve 3. – 5. ročníku

- ✚ Orientuje se v základním vybavení kuchyně
- ✚ Připraví samostatně jednoduchý pokrm
- ✚ Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- ✚ Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- ✚ Poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Ročník	1 ročník	2 ročník	3 ročník	4 ročník	5 ročník
Učivo	<ul style="list-style-type: none">✚ Připraví tabuli pro jednoduché rodinné stolování (denní), správně prostře jídelní příbor.✚ Učí se vhodnému chování při stolování.		<ul style="list-style-type: none">✚ Připraví tabuli pro slavnostní stolování u příležitosti významné oslavy (dětské narozeniny, Vánoce, Velikonoce).✚ Skládá ubrousek na slavnostní prostření jednoduchým způsobem.✚ Předvádí v jednoduchých situacích různé způsoby společenského chování u stolu.✚ Pojmenuje základní vybavení kuchyně.✚ Učí se obsluhovat kuchyňské spotřebiče.✚ Připraví pokrm studené kuchyně podle jednoduchého receptu.✚ Seznamuje se se skladováním různých potravin.		
<i>Náměty</i>	<ul style="list-style-type: none">✚ Stolování: držení příboru, tiché kousání, používání ubrousku, sezení na židli		<ul style="list-style-type: none">✚ Pokrmy: pomazánky, saláty, nápoje✚ Stolování: kladení příboru, držení sklenice, co dělat v nepříjemných situacích – rozlité nápoje, zasedací pořádek, vstávání od stolu, servírování pokrmu✚ Spotřebiče: kuchyňský robot, varná konvice		

12 Učební osnovy předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

12.1 Charakteristika předmětu

Tělesná výchova je součástí komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví, k poznávání vlastních pohybových možností a účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je diferenciací činností i hodnocení žáků v souladu s individuálními předpoklady jednotlivců. Na 1. stupni je tělesná výchova vyučována koedukovaně podle tříd.

12.2 Obsahové vymezení

Učivo je možné rozdělit na

- ✚ činnosti ovlivňující zdraví
- ✚ činnosti ovlivňující úroveň pohybových schopností
- ✚ činnosti podporující pohybové učení

12.3 Časové vymezení

1.ročník	2.ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně	2 hodiny týdně

12.4 Organizace

Předmět tělesná výchova je vyučován v místnosti pro výuku TV a za příznivého počasí na víceúčelovém hřišti, rovněž je zařazována plavecká výuka. V průběhu podzimu bude provedena rekonstrukce místní sokolovny, která bude pak využívána k výuce TV. V průběhu vyučování jsou zařazovány pohybové chvíle, děti mají možnost využívat sportovní vybavení. Součástí TV je i každoroční konání školní olympiády v atletických disciplínách a šplhu.

12.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu. ✚ Používá základní tělocvičné názvosloví a dohodnuté povely. ✚ Chápe a respektuje dohodnutá pravidla pohybových činností. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. ✚ Používá a žákům objasňuje základní tělovýchovné názvosloví, dohodnuté povely a pravidla činností.
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost nebo soutěž na úrovni třídy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vytváří příležitost pro samostatnou činnost žáků při organizování sportovních činností.
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vysvětlí dohodnutá pravidla. Vyhodnotí výsledky závodu, soutěže. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dává dostatečný prostor ke komunikaci v rámci výkladu pravidel, vyhodnocování činností apod.
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Samostatně ohodnotí úroveň své zdatnosti. ✚ Důvěřuje ve vlastní pohybové dovednosti. ✚ Řadí do denního režimu činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vede žáky k úsilí o zlepšení tělesné zdatnosti zlepšením výsledků úrovně vlastních výkonů v souladu s individuálními předpoklady. ✚ Umožňuje každému žákovi zažít úspěch.
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dodržuje pravidla pro bezpečnost při pohybových činnostech (svoji i ostatních účastníků). ✚ Dodržuje zásady jednání a chování fair-play. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Předkládá žákům a kontroluje dodržování pravidel pro bezpečnost při pohybových činnostech.
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aplikuje získanou pohybovou dovednost v běžných životních situacích. ✚ Udržuje bezpečné prostředí a k tělovýchovnému náradí se chová šetrně. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Zadává úkoly, které vedou k racionálnější organizaci práce. ✚ Vyzývá žáky k šetrnému zacházení s tělovýchovným náradím.

12.6 Rozvržení učiva

Činnosti ovlivňující zdraví

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.		Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.		
Učivo	Vysvětlí důležitost pohybu pro zdraví a ke zdravému růstu. Aktivně se zúčastňuje pohybových činností ve škole i mimo hodinu TV. Řekne pravidla chování při TV a řídí se jimi. Převléká se na sportovní aktivity do cvičebního úboru, nosí vhodnou obuv na TV. Předvede několik cviků zaměřených na správné držení těla. Předvede, jak správně postupovat při zvedání zátěže.				
Výstupy	Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech a soutěžích.		Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka.		
Učivo	Napodobuje cviky zaměřené na přípravu organismu na pohybovou činnost, na relaxaci, napínací a protahovací cvičení. Ošetří drobná poranění a přivolá pomoc.		Předvede několik cviků zaměřených na přípravu organismu před pohybovou činností nebo na relaxaci po jejím ukončení.		

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.		Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.		
	Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.		Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty pohybových her.		
			Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.		
	POHYBOVÉ HRY				
	<i>Hry s různým náčiním, koordinační, kondiční, pro získávání pohybových dovedností, soutěživé, bojové, pro rozvoj pohybové představitosti, kontaktní, relaxační, motivační, netradiční apod.</i>				
	Prožívá radost při pohybových hrách. Dodržuje pravidla her jako možnou prevenci nebezpečí a úrazů.		Uvede příklady několika her, které umí hrát. Dodržuje pravidla her jako možnou prevenci nebezpečí a úrazů.		
	ZÁKLADY GYMNASTIKY				
	<i>Možné učivo: kotoul vpřed, vzad, odraz z trampolíny, chůze po lavičce</i>		<i>Možné učivo: stoj na ruce, chůze po kladině (převrácená lavička), přemet stranou, cvičení s náčiním (míčky, šátek, švihadlo)</i>		
	Provádí prvky gymnastického učiva podle svých individuálních předpokladů, usiluje o zlepšení. Používá názvy osvojovaných cviků ve správné podobě, pojmenuje gymnastické nářadí ve škole.				

	ZÁKLADY ATLETIKY	
Výstupy		Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.
	<i>Možné učivo: běh na krátké tratě, vytrvalostní běh, vysoký a nízký start, skok daleký z místa, skok daleký z rozběhu, hod míčkem z místa i rozběhu</i>	
	Ovládá názvy sportovních disciplín, které provádí. Podle svých předpokladů zvládá jednotlivé disciplíny.	Změří a запиše výkony v osvojovaných disciplínách.
	ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER	
	<i>Hry: vybíjená, fotbal, přehazovaná, florbal</i>	
	Zvládá herní činnosti s míčem jednotlivce podle svých možností. Spolupracuje při hře s ostatními členy družstva. Řídí se dohodnutými pravidly, hraje fair play.	Zvládá herní činnosti jednotlivce s náčiním. Provede přihrávku spoluhráči. Hraje utkání podle zjednodušených pravidel. Využívá průpravných činností ke zlepšování svého výkonu.
	RYTMICKÁ A KONDIČNÍ CVIČENÍ	
	<i>Náměty: kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance, cvičení se švihadlem, vytrvalost, posilování svalových skupin, šplh na tyči i na laně</i>	
	Tvořivě vyjádří rytmus a melodii pohybem. Přeskočí snožmo přes švihadlo. Pokouší se vyšplhat na tyči nebo na laně.	Rozezná základní prvky lidových a umělých tanců. Předvede různé přeskoky švihadla. Vyšplhá na tyči nebo na laně dle svých možností.
	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ	
	Zvládne chůzi v terénu i se zátěží. Používá zásady bezpečnosti, uvědomuje si možná nebezpečí.	Aplikuje znalosti a dovednosti z dopravní výchovy, environmentální výchovy, první pomoci, táboření. Uplatňuje pravidla bezpečnosti. Používá znalosti orientace v terénu.
	PLAVÁNÍ	
		Překonává ostych z vodního prostředí, procvičuje základní plavecké dovednosti. Otužuje se pobytem ve vodě. Zvládne jednu plaveckou disciplínu tak, aby byl schopný pohybovat se v hluboké vodě s ohledem na své možnosti.
	BRUSLENÍ A HRY NA SNĚHU (DLE POČASÍ)	
	Hraje jednoduché hry na sněhu nebo na ledu spojené s pohybovou aktivitou.	Osvojuje si základní techniky pohybu na bruslích nebo jízdy na bobech.

Činnosti podporující pohybové učení (zařazujeme do ostatních činností)

<i>Ročník</i>	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<i>Výstupy</i>	Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.		Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.		
			Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.		
			Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.		
			Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.		
<i>Učivo</i>			Společně s vyučujícím zveřejní oznámení o pořádaných sportovních akcích, výsledky sportovních aktivit školních i mimoškolních, kterých se zúčastňuje.		

13 Učební osnovy předmětu INFORMATIKA

13.1 Charakteristika předmětu

Cílem předmětu je dosažení základní úrovně informační gramotnosti, získání elementárních dovedností v oblasti výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a umět je využívat v dalším životě. Základní dovednosti ovládání software získávají žáci i při výuce jiných předmětů, kde mají možnost využívat informační technologie.

13.2 Obsahové vymezení

Učivo obsahuje tematické celky v souladu s RVP ZV.

- ✚ Základy práce s počítačem
- ✚ Vyhledávání informací a komunikace
- ✚ Zpracování a využití informací

13.3 Časové vymezení

Dle učebního plánu naší školy je výuka Informatiky zařazena od 4. ročníku.

4. ročník	5. ročník
1 hodiny týdně	1 hodiny týdně

13.4 Organizace

Žáci pracují převážně s počítačem.

13.5 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí (společné postupy)

Výuka je praktického charakteru, teorie je žákům předkládána souběžně s konkrétní činností. Pokud to umožňuje charakter učiva, výstupem je práce, kterou je možné prezentovat s využitím prezentační techniky.

V hodině vzhledem k charakteru praktických činností je většinou provedena expozice praktické činnosti, její dokončení může být zadáváno formou domácích úloh, které je možné zpracovávat na počítačích ve škole v odpoledních hodinách. Informace a návody pro

práci je vhodné poskytovat prostřednictvím webových stránek nebo e-mailu. Prezentace žákovských prací probíhá v hodinách nebo na veřejnosti (před spolužáky, rodiči).

Kompetence	Co by měl zvládnout žák?	Co nabízí učitel?
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Uvědomuje si tok informací (vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání a praktické využití). ✚ Srovnává různé varianty informací a posuzuje jejich věrohodnost. ✚ Využívá ICT ke zvýšení efektivity učení a usnadnění práce. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Seznamuje žáky s procesem informačních toků. ✚ Předkládá žákům různé varianty jedné informace a vede je ke srovnávání a ověřování věrohodnosti. ✚ Vede žáky k efektivitě při práci s ICT – ICT by měly vést k úspoře času (srovnávací aktivity např. psaní ručně a na počítači).
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Učí se formulovat své požadavky při vyhledávání informací tak, aby vlastní práce byla maximálně efektivní. Objevuje klíčová slova (propojení s ČJ). 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vede žáky k uvědomění a používání klíčových slov a efektivitě při práci s ICT.
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Využívá vhodný software i hardware při prezentaci své práce. ✚ Učí se ovládat základní pravidla prezentace – spojení mluveného projevu a prezentace, vhodná „reklama“ výsledků své činnosti.. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Umožňuje žákům různé varianty prezentace vlastní práce s ICT. Sám prezentuje svoji práci před žáky s cílem předvedení vzorových aktivit. ✚ Učí je ovládat prezentační techniku.
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Chrání soukromí své a nevstupuje do soukromí jiných osob ve spojení s používáním ICT (internet, e-mail). ✚ Používá pravidla bezpečné práce s internetem. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Seznamuje žáky s bezpečným přístupem na internet a možnostmi ochrany soukromých údajů. ✚ Společně s žáky tvoří pravidla zaměřená na respektování soukromí při práci s ICT, zvláště s e-mailem.
Kompetence občanská	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání software jiných autorů. Učí se stejným způsobem chránit svoje autorská práva. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Při výuce používá legálně získaný software. Seznamuje žáky s informacemi o nelegální činnosti. Neumožňuje žákům ve škole takovou činnost v oblasti šíření ICT. ✚ Učí žáky uvádět v práci informační zdroje, používat odkazy.
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Nedovolí informačním technologiím manipulaci se svým životem, chápe svoji roli jako toho, kdo ICT ovládá a využívá. ✚ Objevuje možnosti využívání ICT. ✚ Dodržuje zásady bezpečné a šetrné práci s ICT. Uvědomuje si důležitost svého zdraví a možných rizik spojených s dlouhodobější prací s ICT. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Seznamuje žáky s možnostmi využívání informačních technologií. ✚ Společně s žáky stanovuje pravidla duševní hygieny i tělesného zdraví při práci s počítačem. Upozorňuje je na zdravotní problémy spojené s nadměrným využíváním ICT.

13.6 Rozvržení učiva

Tematický celek: Základy práce s počítačem

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	
<i>Učivo</i>	Vytiskne dokument. Části klávesnice – numerická, alfanumerická, funkční tlačítka Pojmy: hardware, software, modem, scanner, výstupní a vstupní zařízení,	Klávesové zkratky. Pojmy: typy tiskáren, procesor, základní deska
Výstupy	Respektuje základní pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	
<i>Učivo</i>	Bezpečný internet dětem – pravidla používání internetu Antivirová opatření a možnosti antivirových ochran. Pojmy: chat, web, viry, spam	Pravidla bezpečnosti při práci s elektronikou (úrazy elektrickým proudem) Uvědomuje si možná mechanická poškození elektroniky i datových nosičů, učí se reagovat při nestandardním chování počítače.
Výstupy	Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	
<i>Učivo</i>	Stromová struktura dat v počítači, cesta souboru, pravidla pro zadávání cesty (omezené používání některých znaků). Vyhledává data v počítači.	Poskytování informací po internetu a ochrana dat před zneužitím. Možnosti zabezpečení počítače (hesla, programy). Nejznámější přípony souborů Pojmy: CD-R , CD-RW

Tematický celek: Vyhledávání informací a komunikace

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	
<i>Učivo</i>	Vyjmenuje nejznámější vyhledavače. Vyhledává informace pomocí seznamových struktur, používá klíčová slova.	Hledá různé cesty pro vyhledávání stejné informace. Zkouší posuzovat pravdivé jádro podobných informací, ověřuje si pravdivost z různých zdrojů.
Výstupy	Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	
<i>Učivo</i>	Zjišťuje širší informačních zdrojů na internetu při vyhledávání informací z různých oblastí jeho zájmu. Rozlišuje informace potřebné a nadbytečné.	Vyhledává informace za účelem jejich praktického využití ve výuce jiných předmětů i v životě (počasí, programy TV, dopravní spojení, informace o studiu apod.).
Výstupy	Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	
<i>Učivo</i>	Pracuje se složkou kontakty – přidání kontaktu, skupiny kontaktů.	Seznamuje se možnostmi nastavení emailu

	Pracuje s e-maily (ukládání, mazání, přeposílání). Rozlišuje vyžádané a nevyžádané zprávy.	(podpis, vzhled, zabezpečení, spamová ochrana). Přiloží k e-mailu dokument. Pracuje se složkou „rozepsané“ Další možnosti e-mailové pošty.
--	---	---

Tematický celek: Zpracování a využití informací

Ročník	4. ročník	5. ročník
Výstupy	Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	
<i>Učivo</i>	Textový editor Word Základní úpravy textu – odstavce (zarovnání). Odrážky a číslování. Přesun a kopírování textu. Obrázky - vkládání do textu.	Textový editor Word Textová pole – vkládání do textu. Písmo WordArt. Tabulátory. Tabulky.
<i>Učivo</i>	Grafický editor Zoner Callisto Kreslí jednoduché obrázky v programu. Používá výplň, kopírování. Vkládá klipart, fotografie. Provádí tisk dokumentu.	Tabulkový kalkulátor Excel Vytvoří jednoduchou tabulku vložením dat. Používá jednoduché formátování a úpravy tabulky i písma. Používá funkce řazení hodnot, součty. Na základě dat z tabulky vytvoří jednoduchý graf závislosti (propojení s matematikou).

13.7 Náměty pro práci:

Windows

- ✚ Nastavení pracovní plochy
 - Nastavení spořiče obrazovky.
 - Nastavení pozadí plochy.
- ✚ Práce s okny (práce s více programy)
 - Žák spustí na ploše 4 různá okna – různých programů nebo i internetu.
 - Při práci přepíná mezi jednotlivými okny, vidí informace najednou, může porovnávat výsledky hledání na internetu apod.

Textový editor Word

- ✚ Jmenovka (procvičení různých úprav textu)
 - Žák napíše své jméno a příjmení.
 - Označí text jako blok.
 - Používá různé nabídky pro formátování textu (barva, velikost, typ písma)
- ✚ Básnička (psaní textu, používání české klávesnice, vložení obrázku)
 - Žák opisuje vybranou básničku. Respektuje úpravu původní básně.
 - Z nabídky textového editoru, pro pokročilé je možné stáhnout obrázky z internetu, vybere vhodný obrázek a vloží jej do dokumentu.
 - Používá jednotlivé nástroje pro editaci pozice obrázku, zvětšení, zmenšení.
- ✚ Adresář (vytvoření jednoduché tabulky)
- ✚ Pozvánka na narozeniny (úpravy textu, vkládání obrázku)

Grafický editor Malování

- ✚ Podpis (slouží pro nácvik ovládání myši)
 - Pomocí nástroje tužka se žák podepíše psacím písmem.
- ✚ Ornamenty
 - Pomocí nástrojů nakreslíme čtverec, který rozdělíme pomocí úseček na menší útvary.
 - Pomocí vhodného nástroje vyplníme plochy čtverce různými barvami.
- ✚ Popletená písmenka (vhodné pro nácvik funkcí vyjmutí a vložení)
 - Pomocí nástroje psaní napíšeme různě v ploše jednotlivá písmenka. Nástrojem vystříhni a vlož z písmen sestavíme slovo.
- ✚ Omalovánky pro mateřskou školu (vhodné pro nácvik tisku dokumentu)
 - Cílem je namalovat s využitím různých nástrojů černobílý obrázek – omalovánky (krajina, předmět, zvířátko).

Internet

- ✚ Předpověď počasí (porovnávání různých zdrojů informací)
- ✚ Prázdniny na Šumavě (kompletní informace pro plánování cesty, ubytování, cen, dopravních spojení)
- ✚ Internetový obchod (porovnáváme ceny jednoho typu výrobku v různých internetových obchodech)
- ✚ Internetové mapy (vyhledávání cíle cesty, bydliště)
- ✚ Jízdní řády (vyhledávání spojení do cíle plánované cesty)
- ✚ Zpravodajství (porovnávání informace)

- ✚ Slovníky (vyhledávání překladů slova v různých jazycích)
- ✚ Vyhledávání obrázků a animací (při práci s textem, větší výběr pro prezentaci apod.)
- ✚ Vyhledavače a jejich možnosti
 - Žák vyhledává na různých vyhledávacích zadaný pojem.
 - Zjišťuje výskyt odkazů a porovnává vyhledavače.
 - Používá základní operátory (+ - „“)

14 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

„... ve škole přece nejde o to, abychom věděli, co žáci vědí, ale aby žáci věděli.“

Předmětem školního hodnocení je průběh činnosti, výsledek nebo chování. Při hodnocení je třeba oprostit se od emocionální stránky, předmětem hodnocení není žák a jeho vlastnosti a schopnosti. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování každého žáka je plně v kompetenci příslušného vyučujícího, který zodpovídá za jeho správnost, spravedlivost a objektivitu. Vyučující se při hodnocení řídí závazně těmito pravidly a odbornými zkušenostmi s hodnocením.

Každému hodnocení musí bezpodmínečně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude hodnocen. Kritéria hodnocení stanovuje vyučující ve vztahu ke klíčovým kompetencím rozvíjeným v daném předmětu a očekávaným výstupům na konci daného období.

14.1 Způsoby hodnocení

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka v průběhu roku (**průběžné hodnocení**) a **závěrečné hodnocení** na vysvědčení je vyjádřeno **klasifikačním stupněm** ve všech předmětech. V průběžném hodnocení se používá i **procentuální vyjádření**, které se převádí podle níže uvedeného klíče.

Klasifikační stupeň	Procentuální vyjádření
1	100 – 85 %
2	84 – 70%
3	69 – 51%
4	50 – 31%
5	30 – 0%

Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou, známku získává žák pouze za individuální výkon.

Průběžné hodnocení žáka se zachycuje do žákovské knížky. Vyučující jej zapisuje **nejpozději do jednoho týdne** od zkoušení nebo vzniku důvodu pro hodnocení.

Každé pololetí se vydává žákovi **vysvědčení**. Pololetní vysvědčení vrací zákonní zástupci nebo žák po jeho shlednutí neprodleně škole. Závěrečné vysvědčení zůstává žákovi.

14.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Nedílnou součástí procesu hodnocení je **sebehodnocení žáka**, které je zároveň významnou kompetencí, kterou chceme žáka naučit. K rozvíjení žákovy dovednosti sebehodnocení používají pedagogičtí pracovníci různé metody a formy práce přiměřené věku a individuálním schopnostem žáků.

Ačkoliv závěrečné hodnocení za určité období je na vyučujícím, děti se od začátku přibírají k diskusi, aby jim byla jasná **hodnotící kritéria** a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.

Sebehodnocení žáků se realizuje ústní nebo písemnou formou. Žáci se vyjadřují například k tomu, jak vidí své zvládnutí učiva.

14.3 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

1 – velmi dobré - chování je v souladu s pravidly chování danými školním řádem nebo dalšími platnými dohodnutými pravidly, např. žákovská pravidla, třídní pravidla; drobné přestupky se snaží žák napravit

2 – uspokojivé - v chování žáka se často objevují přestupky proti pravidlům chování danými školním řádem nebo dalšími platnými dohodnutými pravidly a žák nemá snahu o zlepšení svého chování

3 – neuspokojivé - žák závažně porušil pravidla chování daná školním řádem.

Hodnocení chování žáka na vysvědčení navrhuje třídní učitel.

Klasifikace zahrnuje úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, přihlíží k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka, obsahuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu 1, 2, 3, 4 nebo 5. Nepovinné předměty se hodnotí stupni 1 (pracoval úspěšně) a 2 (pracoval).

Základní kritéria klasifikačních stupňů:

- 1** – výsledky vzdělávání žáka jsou v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá výstupy daného ročníku v podstatě v plném rozsahu, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako výborná, žák pracuje často i nad rámec základních požadavků,
- 2** – výsledky vzdělávání žáka jsou většinou v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá výstupy daného ročníku s méně častými obtížemi, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá, žák plní svědomitě zadané úkoly,
- 3** – výsledky vzdělávání žáka jsou v podstatě v souladu s učebními osnovami předmětu, žák zvládá výstupy daného ročníku s častými obtížemi, které má snahu napravit, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako dobrá, žák plní zadané úkoly s nepravidelnými výkyvy,
- 4** – výsledky vzdělávání žáka jsou často v rozporu s učebními osnovami předmětu, žák s obtížemi zvládá výstupy daného ročníku, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako dostatečná, žák má časté výkyvy v přístupu k zadaným úkolům,
- 5** - výsledky vzdělávání žáka nesplňují učební osnovy předmětu, žák nezvládá výstupy daného ročníku, jeho píle a přístup ke vzdělávání je hodnocena jako nedostatečná, žák odmítá plnit i základní úkoly ve výuce.

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním** – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupně prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) prospěl(a)** – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný,
- c) neprospěl(a)** – je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný.

14.6 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Základem hodnocení je poskytování zpětné vazby: informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku (správně, nesprávně, málo, příliš atd.), nikoliv však posuzování kvalit žáka (šikovný, schopný, pilný atd.) **Okamžitou zpětnou vazbu** považujeme za jeden ze stěžejních faktorů efektivního učení, zatímco posuzování kvalit žáka je naopak rizikovým postupem, který může učení blokovat. Při poskytování zpětné vazby (popisem nebo konstatováním) je kladen důraz na vhodnou formulaci - přednost se dává **pozitivnímu vyjadřování**. Učitelé se snaží získávat také zpětnou vazbu od žáků, tj. žáci mají prostor k vyjádření k průběhu výuky (např. vyjádření v komunitním kruhu, formou ankety apod.).

Odehrává se zpravidla ve dvou hlavních rovinách. V té první, okamžité, se jedná o neustálou komunikaci mezi učitelem a žákem, která probíhá při výuce. Jedná se většinou o hodnocení na úrovni ústní komunikace a má hlavně hodnotu motivační pro další činnosti.

Vyučující se snaží v hodnocení zachytit všestrannost žákovy práce.

Žákovy práce (napříč předměty), ukázky, co dítě zvládlo (vše nebo jen výběrově, doklady o rozdílu na začátku a po dokončení učení) se průběžně zakládají do tzv. **portfolia**. Žáci jsou bráni jako spolutvůrci svého portfolia, tj. spolurozhodují, které ukázky budou do něj zařazeny.

Písemné zkoušení žáků 1. a 2. ročníku musí být přiměřené zvládnuté úrovni čtení s porozuměním a písemnému vyjadřování.

Žákům jsou zadávány klasické „písemné práce“ pouze v předmětech český jazyk a matematika; zkoušení probíhá např. na konci tématického celku. Souhrnnější písemné práci předchází důkladné opakování látky. Při rozhodování o výsledné známce za klasifikační období nemůže výsledek zásadně ovlivňovat jedna práce žáka, rozhodující je **výkon během celého období**.

Podklady pro klasifikaci a slovní hodnocení žáka jsou shromažďovány v průběhu celého období školního vyučování. Frekvence je v kompetenci příslušného vyučujícího tak, aby byl žák hodnocen z daného předmětu nejméně jednou za měsíc. Výjimku tvoří žákova dlouhodobá nepřítomnost ve výuce.

Na vysvědčení, která jsou vydávána pololetně, jsou vždy hodnoceny výsledky práce žáka za příslušná období.

Podklady jsou zaznamenávány do zmíněné žákovské knížky, která je významným dokumentem hodnocení žáka. Vyučující si vedou duplicitně svoji evidenci hodnocení, aby v případě ztráty dokumentu mohli objektivně hodnotit žáka na vysvědčení. Vyučující není povinen dopisovat žákovi ztracené hodnocení za delší období než jeden týden.

14.7 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

- ✚ Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- ✚ Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- ✚ Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- ✚ Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- ✚ Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.
- ✚ V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

14.8 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí vyhláškou č. 73/2005 Sb. a jeho pravidla jsou stanovena pro jednotlivé žáky v individuálním vzdělávacím plánu individuálně integrovaného žáka. Žáci mohou být hodnoceni klasifikačními stupni i slovním hodnocením.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

15 AUTOEVALUACE ŠKOLY

15.1 Cíle autoevaluace

Autoevaluace (sebeevaluace) je nástrojem hodnocení kvality školy a nástrojem marketingového řízení školy. Je podkladem pro formulaci strategie školy (poslání, cíle a úkoly).

15.2 Fáze evaluace

- ✚ vymezení a pochopení problému
- ✚ plánování
- ✚ sběr informací
- ✚ analýza informací
- ✚ prezentace a formulace závěru, doporučení

15.3 Oblasti autoevaluace

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy jsou dány Vyhláškou č. 15/2005 Sb.

- ✚ podmínky ke vzdělávání na škole,
- ✚ průběh vzdělávání,
- ✚ spolupráce se žáky, rodiči a dalšími osobami se vztahem ke vzdělávání ve škole,
- ✚ výsledky vzdělávání,
- ✚ řízení školy a pedagogických pracovníků, odborný růst pedagogických pracovníků
- ✚ úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

15.4 Nástroje a kritéria autoevaluace školy

Oblasti hodnocení	Kritéria hodnocení	Nástroje hodnocení	Časové rozvržení	Kdo?
Podmínky ke vzdělávání na škole	Změna oproti minulému stavu (materiální, prostorové, hygienické)	Pozorování, srovnávání Revize, kontroly	1 x ročně dle plánu revizí	ředitel školy ředitel školy, technik BOZP, kontrolní orgány

Průběh vzdělávání	Plnění stanoveného učiva v jednotlivých předmětech, soulad s ŠVP	Kontrola třídních knih Hospitace Sebehodnocení učitele	2 x ročně nejméně 2 x ročně u každého pedagoga 2 x ročně (pololetí)	ředitel školy, vyučující ředitel školy vyučující
	Spokojený žák Spokojený rodič	Rozhovor, anketa Rozhovor, den otevřených dveří	průběžně 1 x ročně (konzultační hodiny)	vyučující třídní učitel, vyučující
Spolupráce se žáky, rodiči a dalšími osobami se vztahem ke vzdělávání ve škole	Vztah žák – pedagog Setkávání, účast na akcích zaměřených na spolupráci (rodičovské schůzky, konzultace, vystoupení, společné aktivity, pomoc škole apod.)	Rozhovor	průběžně	žák – třídní učitel organizátor akce
Výsledky vzdělávání	Zvládnutí očekávaných výstupů z jednotlivých předmětů na konci 1. stupně.	Přehled výsledků prospěchu žáků Záznamy v ŽK Výsledky žáků v soutěžích Výsledky vzdělávání (výstavy, prezentace) a analýza prací	1 x ročně 2 x ročně průběžně průběžně	ředitel školy třídní učitel, ředitel školy organizátor soutěže vyučující, ředitel školy, žáci, rodiče aj.
Řízení školy a pedagogických pracovníků, odborný růst pedagogických pracovníků	Počet žáků – naplněnost kapacity Školy Vzdělání pedagogických pracovníků Naplnění plánu DVPP Kvalita DVPP	Přehledy stavu žáků Zápis do 1.r. Demografický průzkum – počty dětí daného věku Doklady o dosaženém vzdělání Kontrola plánu DVPP	1 x ročně 1 x ročně 1 x ročně průběžně 1 x ročně	ředitel školy ředitel školy ředitel školy pedagogové ředitel školy
Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	Soulad s ŠVP, změna oproti minulému stavu, splnění cílů, úkolů apod. Dostatek finančních prostředků Uplatnění žáků na 2. stupni ZŠ	Analýza dokumentů Analýza rozpočtu rozhovor	1 x ročně nejméně 2 x ročně 1 x za 2 roky	pedagogové vyučující, ředitel školy ředitel škol